

Del 5. Förutsättningar

Översiktsplan 2050, Laholms kommun

Dnr: KS 2021–202

2025-10-22

The logo for Laholm, featuring the word "Laholm" in white text on a blue rectangular background with a white curved shape on the right side.

Laholm

Innehållsförteckning

Inledning	4
Laholm i sitt sammanhang	4
Geografiskt sammanhang	4
Omvärlds- och regional analys	5
Befolkningsutveckling till 2050	8
Permanentboende och fritidsboende.....	11
Riksintressen.....	13
Riksintresse för naturvård.....	15
Riksintresse för friluftsliv	21
Riksintresse för kulturmiljövård	24
Riksintresse för kommunikation.....	26
Riksintresse för och områden av betydelse för totalförsvaret	28
Riksintresse för särskilda hushållningsbestämmelser.....	31
Natura 2000	33
Allmänna intressen.....	35
Servicebehov	36
Näringsliv & Verksamhetsmark.....	40
Besöksnäring & Turism	43
Natur & Vatten	46
Naturreservat	51
Stora opåverkade områden	53
Areella näringar	56
Strandskydd	60
Buller & Vibrationer	62
Kulturmiljö	65
Sociala aspekter	68
Segregation	71
Teknisk försörjning	73
Vatten	73
Trafik & Kommunikationer	78
Huvudmannaskap	82
Miljöutmaningar	83
Energiproduktion	86

Energiinfrastruktur.....	92
Digital infrastruktur och bredband	95
Ett förändrat klimat.....	96
Varmare & Torrare	97
Blötare & Fuktigare	100
Klimatzoner	105
Erosion, ras och skred.....	108
Krisberedskap och civilt försvar.....	111

Inledning

Förutsättningar beskriver kommunens nuläge, allmänna intressen och inriktningar som kommunen behöver förhålla sig till framöver. I den digitala versionen av översiktsplanen finns interaktiva kartor där du kan klicka på objekten i kartan för att få upp mer information.

Laholm i sitt sammanhang

För att kunna se vad som driver förutsättningarna för kommunens framtid är det viktigt att kartlägga Laholms sammanhang. Vilka styrkor har Laholms kommun idag? Vilka utvecklingsmöjligheter finns? Vilka utgångspunkter finns att arbeta vidare med? Svaren på frågorna gör att översiktsplanen kan byggas på kommunens tillgångar och ger en möjlig bild av framtiden, vilket i sin tur har lagt grunden till den politiska viljeinriktningen och de strategiska ställningstagandena i översiktsplanen.

Kort sammanfattat har Laholms kommun en mängd olika kvaliteter med ett varierande landskap som erbjuder både kust och inland. Det omväxlande landskapet ger ett varierat utbud av naturnära boendemiljöer med kommunens 14 tätorter och omgivande landsbygd. Laholms stad, med en historia som sträcker sig tillbaka till 1200-talet, tillgodoser kommunen med en stor mängd service. Kommunen är också så mycket mer, vilket detta avsnitt förtydligar och fördjupar. Avsnittet presenterar också ställningstaganden som visar riktningen framåt och tydliggör hur vi ska dra nytta av våra förutsättningar framöver. Allt för att bättre kunna motivera och förstå den planerade mark- och vattenanvändningen.

Geografiskt sammanhang

Laholm har ett attraktivt läge – i ett växande Halland mellan Göteborgsregionen och Öresundsregionen. Den direkta anslutningen till Skåne och Kronoberg stärker kommunens geografiska sammanhang. Laholm har idag starka relationer till Halmstad, Båstad och Ängelholm.

Laholms kommuns större geografiska sammanhang är en viktig faktor i kommunens framtida strategiska utveckling. Människor rör sig alltmer och längre mellan arbete, bostad samt fritidsaktiviteter och då ofta över kommungränser. För Laholms kommun är det viktigt att livet fungerar smidigt för både invånare och företag som rör sig över kommungränsen, oavsett riktning.

Inom en timme från Laholms station kan man ta sig till flertalet större arbetsmarknader, söder ut nås Helsingborg och norr ut Varberg. Med hjälp av persontrafik på Markarydsbanan kommer relationerna stärkas till Markaryd/Hässleholm och kopplingen till Halmstad kan förbättras ytterligare. En bussförbindelse mellan Laholm och Örkelljunga hade ytterligare stärkt arbetsmarknadsregionen. Trots att jobbtillväxten i Laholm har varit negativ under perioden 2007-2020 har den ökade utpendling till Halmstad och Skåne resulterat i en ökad sysselsättning. Detta tydliggör vikten av kommunens geografiska sammanhang.

Figur 1. Karta över Laholms geografiska sammanhang och kopplingar till städer i Sverige, Norge, Danmark och Tyskland.

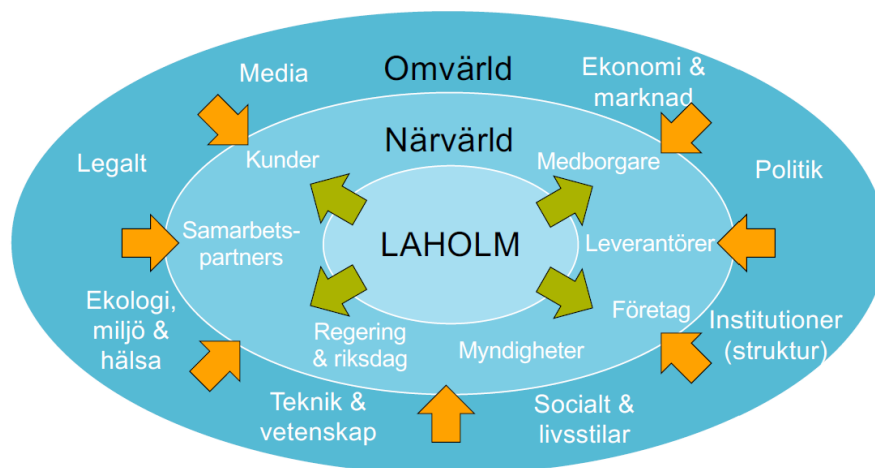
En ökad internationell tillgänglighet växer fram genom den nya förbindelsen över Fehmarn Bält-tunneln mellan Rødby-Puttgarden. Tunneln står färdig 2029 och innebär en genväg till kontinenten för både väg- och tågtrafik. Den goda tillgängligheten kommer ge nya förutsättningar för Laholms kommun som är viktiga att bygga vidare på.

Omvärlds- och regional analys

För att kunna fatta kloka beslut om hur mark och vatten ska användas i framtiden gäller det att veta vad som händer i kommunen, men också i omvärlden och förstå hur det påverkar kommunen. Det finns flera trender och utmaningar som påverkar kommunens framtid. Från globala megatrender till mer kommunnära trender som påverkar kommunens prioriteringar och möjliga inriktningar.

En fullständig översiktlig omvärlds- och regional analys av kommunen finns i kapitlet *Bilagor*.

Figur 2. Översiktlig omvärlds- och regional analys (Kairos Future)

Omvärldstrender

Klimatförändringar

En snabbare global uppvärmning, driven av ökade koldioxidutsläpp kommer få stora och svåröverblickbara konsekvenser på global, nationell och lokal nivå framöver. Utifrån detta måste de globala utsläppen halveras, ner till netto-noll-utsläpp. Inom ramen för arbetet med översiktsplanen behöver kommunen vidta åtgärder för att minska sin klimatpåverkan och dämpa de negativa konsekvenserna av klimatförändringarna.

Transporter står för knappt 57 000 ton utsläpp, vilket motsvarar en tredjedel av de totala emissionerna i kommunen. Genom sin starka roll som utpendlingskommun blir resandefrågan viktig. Främjandet av alternativa transportalternativ som kollektivtrafik, gång och cykel blir ett viktigt verktyg för att minska antalet bilar på vägarna. Utsläppen är dock bara en del av klimatarbetet. Effekter på andra delar av samhället kommer också ha stor påverkan på planeringen. Höjda havsnivåer och översvänningsproblematik kommer att ha stor inverkan både vid planering av ny byggnation och genom effekter på befintlig infrastruktur och samhällsviktiga funktioner. Läs mer under *Ett förändrat klimat*.

Teknisk utveckling

Hur kommunen arbetar med samhällsutmaningar påverkas starkt av utvecklingen inom digitalisering. Ny teknik har en ständig påverkan på människors livsförhållanden och just nu går utvecklingen snabbare än någonsin. Arbetsmarknad, utbildning och välfärdstjänster kommer alla påverkas i större eller mindre omfattning av den utveckling som pågår just nu.

Utbildningsväsendet kommer att förändras till följd av ny teknik. Nya yrken, branscher och företag kommer att uppstå, samtidigt som andra försvinner. Detta kräver en anpassningsförmåga både vad gäller kompetensförsörjning och att kunna hantera de enskilda aktörer som drabbas under omställningen. Högre utbildning kommer att krävas för allt fler arbeten, vilket kommer att ha stor påverkan på näringslivet i kommunen.

Omvärldsläge

Stater, samhällen och människor binds i allt högre grad samman över hela världen, vilket brukar sammanfattas i begreppet globalisering. Globaliseringen kan också innebära en ökad sårbarhet för kommuner som är beroende av internationell handel och investeringar; särskilt om det uppstår globala ekonomiska kriser eller politisk instabilitet. Det är viktigt att kommunen beaktar förändringar i världsläget och tryggar försörjningssystem.

Det säkerhetspolitiska läget i Europa och Sveriges närområde har försämrats över tid. Sverige står inte längre ensamt utan ingår i en gemensam försvarsallians, NATO. Detta ställer nya krav på Sverige och landets kommuner. Återupprustningen av totalförsvaret pågår nationellt inom alla områden. Laholms kommun ska vidta de åtgärder som krävs för att skapa en robust kommun som kan lösa sin roll i att stötta och skydda landet och medborgarna, såväl under höjd beredskap som vid fredstida kriser.

Åldrande befolkning

En tydlig demografisk trend i västvärlden är låga födelsetal och ökad livslängd, vilket medför en allt äldre befolkning. Redan år 2030 sker en fördubbling av antalet 80-plussare i Sverige och i Laholms kommun. Människor lever allt längre och andelen äldre i befolkningen ökar stadigt. En större andel äldre kommer att ställa nya krav på samhällsservice, så som hemtjänst, särskilda boenden och kollektivtrafik, i hela kommunen. Många är friska och aktiva långt upp i åren, vana att ställa krav på sin omgivning och förväntas vilja bo kvar i sina hem eller hemorter så länge som möjligt.

Planeringen behöver redan nu ta höjd för den demografiska utvecklingen; där Laholms kommun står inför en åldrande befolkning, samtidigt som det förväntas en måttlig tillväxt av det totala antalet invånare. För Laholms kommun är utmaningen att åstadkomma en blandad bebyggelse med flera olika boendeformer, god tillgång till service, mötesplatser och kollektivtrafik. Det är också viktigt att arbeta aktivt för att förebygga ensamhet.

Laholms regionala förutsättningar

Laholm är en utpräglad utpendlingskommun och utpendlingen kommer att öka över tid, vilket är positivt för kommunen. Det finns goda chanser att bli en framgångsrik "boendeoas" utanför Halmstad, som idag är den enskilt viktigaste orten vad gäller in- och utpendling. Kommunen har även viss draghjälp från sammanhanget i syd och öst.

Kommunen har goda förutsättningar vad gäller infrastruktur. Både väg och järnväg, E6:an och Västkustbanan, ger idag goda förutsättningar. Med persontrafik på Markarydsbanan kommer förutsättningarna bli ännu mer fördelaktiga.

Sammanfattningsvis har Laholm goda chanser att bli en framgångsrik boendekommun till sin omgivning och behöver då satsa på förskola, skola, trygghet, bostäder och kommunikationer.

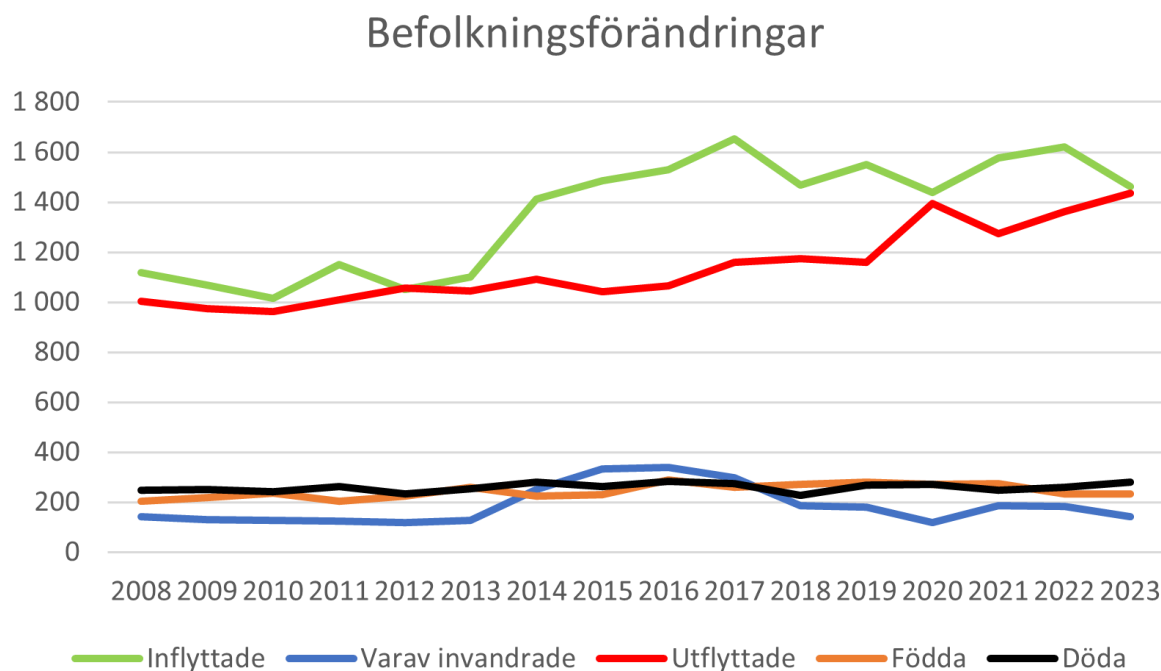
Figur 3. Familj på shoppingtur i Laholms stadskärna (Anders Andersson)

Befolkningsutveckling till 2050

Sedan Laholms kommun fått sin nuvarande form efter kommunsammanslagningen 1974 har befolkning i genomsnitt ökat med ca 150 personer per år fram till den sista december 2022. Befolkningstillväxten har dock inte varit så jämn som medeltalet kan påskina, befolkningen ökar och minskar från år till år utan något tydligt mönster.

Folkökningen mellan 1974 och 2023 utgör en tillväxt med cirka 39%, vilket jämfört med snittet för riket som samma period låg på cirka 29%. De senaste tio åren, 2014–2023, har kommunen vuxit med totalt 3048 invånare, motsvarande 305 per år. Det är en årlig ökningstakt som är tre gånger så hög som takten 1974–2013. Enbart under de fem åren 2015–2019 växte kommunen med 2122 invånare.

En befolkning förändras genom födsler, dödsfall, in- och utflyttningar. Eftersom kommunens födelsenetto de senaste åren i genomsnitt varit negativt består tillväxten nästan helt av inflyttning. Nedan sammanfattas de senaste årens befolkningsförändringar. Diagrammet visar den totala inflyttningens och inflyttningen från utlandets betydelse för befolkningstillväxten i kommunen. Den ökade utflyttningen under 2020 och 2023 är också markant.

Figur 4. Befolkningsförändringar 2008–2023 (Laholms kommun)

Befolkningsstruktur

Laholm har en generellt gynnsam åldersprofil. Det finns ett stort negativt flyttnetto i gruppen som flyttar mest (20–24 år). Med tanke på att kommunen inte har någon högskola är detta inget utmärkande, utan positivt att ungdomarna väljer att flytta vid exempelvis studier. Det finns ett stort positivt flyttnetto i barnfamiljs-åldrarna, vilket både stärker kommunens identitet som en boendeoas och ställer krav på kommunens kommunala service med förskolor och skolor.

Laholm utmärker sig både gentemot länet och riket genom att ha en större andel äldre. I kommunen är cirka 24 % av befolkningen 67 år eller äldre. Motsvarande andel för riket är 18,5 % och för länet 20,5 %.

Befolkningsprognos

Både SCB (Statistiska centralbyrån) och Laholms kommun tar fram befolkningsprognoser. SCB tar fram prognoser för länen och övergripande prognoser för kommunerna. Beräkningen av det framtida antalet födda, döda och antalet som flyttar bygger på att den tidigare observerade utvecklingen fortsätter framöver. Kommunernas lokala förhållanden, egna planer eller mål för till exempel bostadsbyggande är inte beaktat i beräkningarna för SCB.

Enligt SCB:s prognos (från 2023) ska kommunen växa till 28 590 invånare år 2050 (+7,6 %). Enligt kommunens prognos beräknas befolkningen öka med 2690 invånare fram till och med 2045, vilket ger en totalt folkmängd på 29 259, med 5 år kvar av översiktsplanens tidshorisont.

Kommunfullmäktiges befolkningsmål

Kommunfullmäktige har den 30 maj 2023 antagit målsättningen att antalet invånare i Laholms kommun ska vara 32 000 år 2050.

Kommunfullmäktiges mål motsvarar en total befolkningsökning om 20%, eller en genomsnittlig årlig ökning med 200 invånare. Med hänsyn till att prognosen från SCB och kommunen pekar på en lägre siffra är det viktigt att strategiska inriktningar och ställningstaganden för att öka boendekvaliteterna i kommunen tydliggörs, så att fler väljer att flytta till kommunen.

Att kommunen växer med fler invånare kan ha positiva effekter ur ett hållbarhetsperspektiv. Ekonomiskt sett innebär en större befolkning en ökad skattebas, vilket ger kommunen mer resurser att investera i infrastruktur, utbildning och allmän service. Dessutom kan fler invånare locka nya företag och skapa fler arbetstillfällen, vilket stärker den lokala ekonomin. En växande befolkning kan berika den sociala dynamiken och leda till ett mer levande och engagerat samhälle med fler sociala aktiviteter och evenemang. Miljömässigt kan en tätare befolkning leda till mer effektiv resursanvändning genom delade infrastrukturer och tjänster, såsom kollektivtrafiken. Vilket i kan minska bilberoendet. För att kunna nyttja dessa fördelar som ett ökat invånarantal ger behöver tillkommande invånare ges goda möjligheter att använda kommunens befintliga och framtida planerade service och infrastruktur.

Bostadsbehov till 2050

Uppskattningsvis kommer en större del av de nyproducerade bostäderna i kommunen bestå av flerbostadshus och sammanbyggda enbostadshus. Den förväntade hushållsstorleken skiljer sig mellan småhus/enbostadshus (2,24 personer/bostad), lägenheter i flerbostadshus (1,83 personer/bostad) och små lägenheter, 1:or och 2:or, i flerbostadshus (1,2 personer/bostad). Detta påverkar behovet av antalet nya bostäder. Fullmäktiges mål på 32 000 invånare kräver mellan cirka 2400 och 3000 bostäder, beroende på hustyp.

Som utgångspunkt för Översiktsplan 2050 ger det beslutade befolkningsmålet ett behov på cirka 2750 bostäder, vilket motsvarar ett årligt behov på cirka 110 bostäder.

I översiktsplanen pekas det ut cirka 30% fler bostäder än befolkningsmålet bostadsbehov. Detta beror på att översiktsplanens efterföljande detaljplanprocesser kan innebära förändringar när områdena detaljstuderas utifrån fler och fördjupande förutsättningar.

Permanentboende och fritidsboende

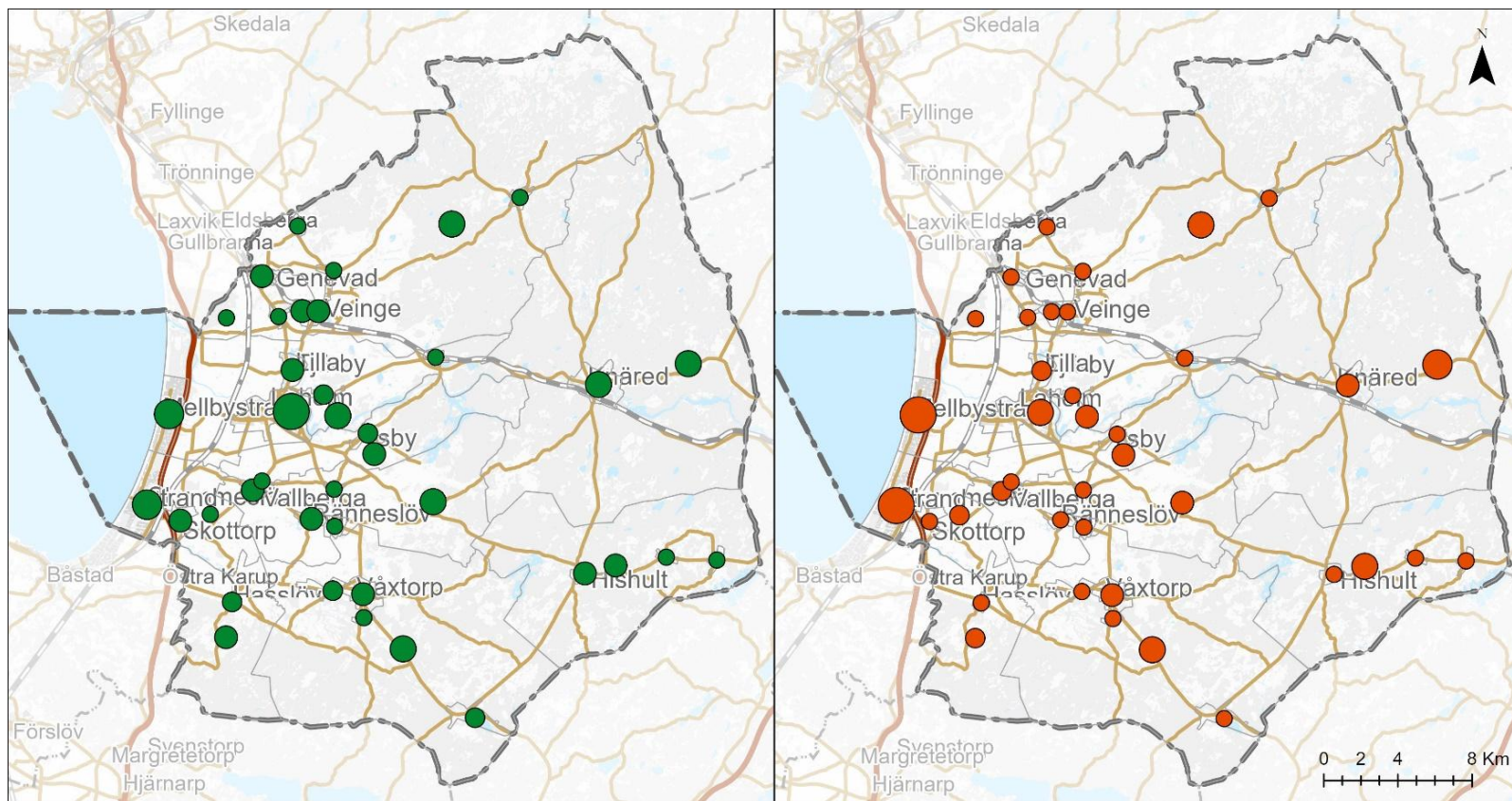
I kusten och på kommunens landsbygd finns områden med fritidshus där många bostäder endast används delar av året.

Fritidsboende samexisterar med permanentboende i många delar av kommunen. Variationen av boendeformer ses som positivt. Grupperna kan dock ha olika intressen, använda det offentliga rummet på olika sätt och ha olika förväntningarna på områdets utveckling. Vad som ses som en önskvärd utveckling och förbättringar kan därför skilja sig grannar emellan.

I centrumnära lägen är det mer fördelaktigt med permanentboende som kan hålla området levande året om. Det är därför positivt att kustområdet, däribland Mellbystrands centrum, förses med fler typer av bostadsformer, som exempelvis hyresrätter, för att säkerställa att den nya byggnationen inte blir fritidsbostäder.

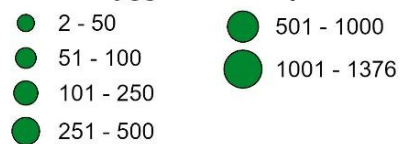
I ett längre perspektiv kan fritidshus bli permanentbostäder, vilket ger ett ökat befolkningsunderlag utan att det byggs något nytt. Det kan dock vara svårt att anpassa befintlig infrastruktur och service i dessa områden efter de behov som nya permanentboende har. I kusten har detta föranlett behovet att se över huvudmannaskapsfrågan och utöka servicen.

I kartan på nästa sida framgår antalet bostäder med (grönt) och utan (rött) permanentboende. Det ger en god bild var kommunen har en större andel fritidshus än permanentboende.

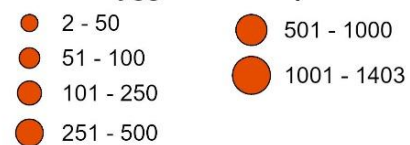

Permanentboende och fritidsboende

Bostadsbyggnader med permanentboende, 2023

Bostadsbyggnader utan permanentboende, 2023

Figur 5. Vänster karta visar antal bostäder med permanentboende och höger karta visar bostäder utan permanentboende.

Riksintressen

Ett riksintresse är ett övergripande geografiskt område som pekats ut av en myndighet för dess särskilda nationella värde. Riksintressen används för att främja välgenomtänkta avvägningar mellan olika intressen att nyttja mark, vatten och den byggda miljön.

Om flera riksintressen berörs och dessa intressen inte är förenliga, ska intresset som medför *god hushållning* ur allmän synpunkt ha företräde. Totalförsvarets riksintressen har alltid företräde. Riksintressen för naturvård, friluftsliv och värdefulla material överlappar helt eller delvis varandra, men i de flesta fall är dessa värden förenliga med varandra. I översiktsplanen ska kommunen redovisa aktuella riksintressen och förtydliga ställningstagande gällande dem. Det innebär att göra en närmre avgränsning, föra en diskussion om hur de tillgodoses samt om deras bevarande, utveckling och förändring.

I Laholms kommun finns riksintressen för naturvård, friluftsliv, kulturmiljövård, rörligt friluftsliv, totalförsvaret, kommunikationer, högexploaterad kust och natura 2000. Dessa redovisas i hänsynskartan och beskrivs i följande avsnitt. En genomgång och bedömning av påverkan har även gjorts av riksintressen i anslutning till kommungränsen lokaliserad i en anslutande kommun.

Ställningstagande

Kommunen delar i huvudsak de statliga myndigheternas uppfattning angående utpekade riksintresseområden. Kommunen har i översiktsplanen tagit hänsyn till riksintressena och kommer generellt att, så långt möjligt, tillgodose och bevaka riksintressena i samband med detaljplanering, bygglovsgivning och förhandsbesked samt vid annan tillståndsprövning.

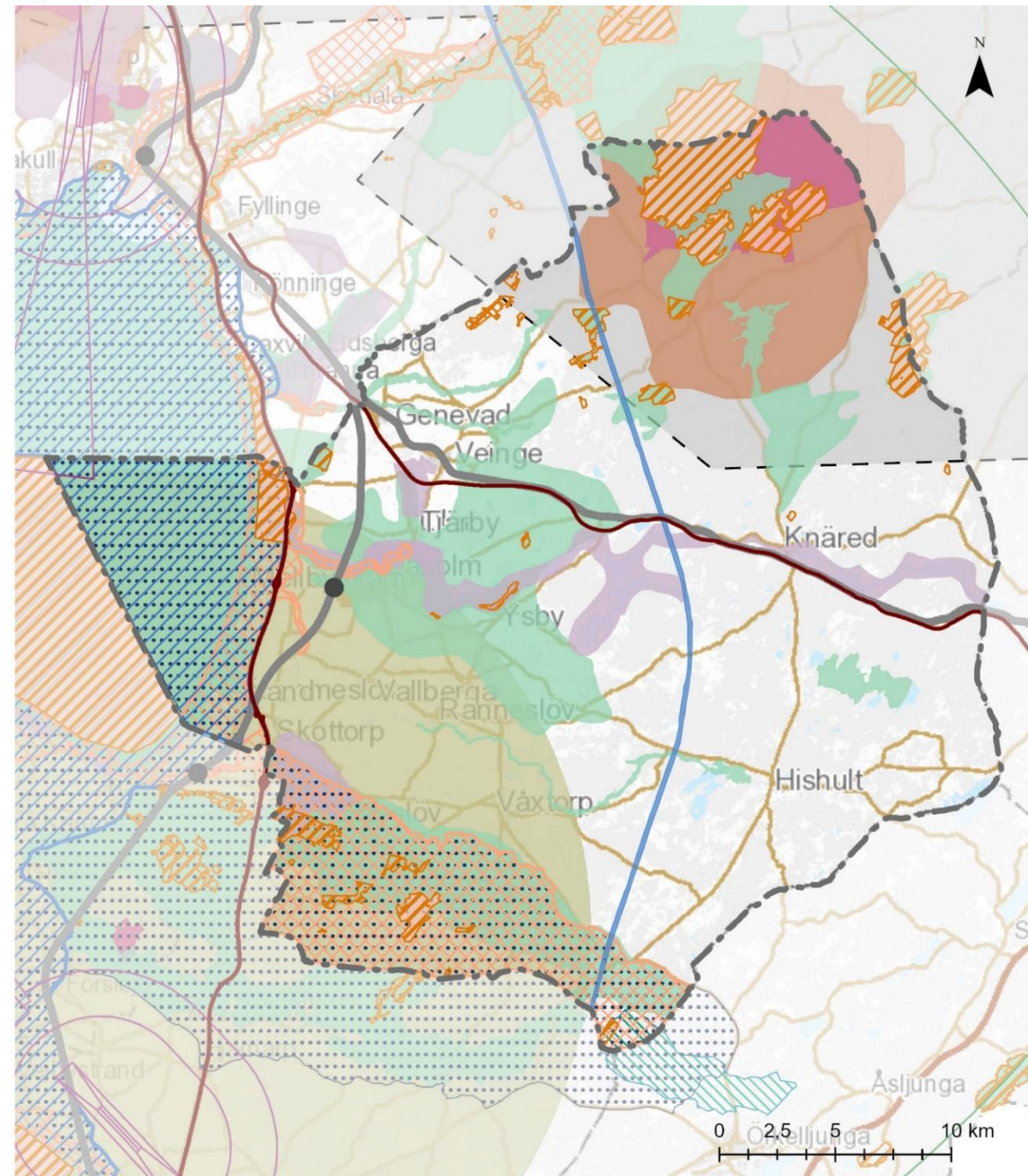
Riksintresseområdena är till största del förenliga med varandra. Det enda fallet där olika riksintressen kan stå i motsättning till varandra är i kustzonen där det finns stora naturvärden samtidigt som besöksstrycket är stort. Kommunens övergripande ställningstagande är att naturvärden väger tyngre än friluftslivet eftersom berikande naturupplevelser är en grund för friluftslivet och friluftslivet på så sätt är beroende av naturvärden. Kommunen bedömer samtidigt att undantag kan behöva göras och att friluftslivets värden i specifika fall ska väga tyngre. Vid sådana undantag behöver enskilda bedömningar göras utifrån platsens förutsättningar, vilket bland annat innefattar biologisk mångfald och värden för friluftslivet. Bedömningen behöver även ta hänsyn till kumulativa effekter. Utvecklingen av parkeringsplatser och ställplatser på Hedhustomten (SM9) är ett sådant undantag där nyttan av parkeringsplatser och ställplatser för att tillgängliggöra stranden och naturreservatet för friluftslivsbesökare bedöms väga tyngre än platsens potential för naturvärden.

Ett av riksintressena, FM01 Bjärekusten-Skälderviken, som sträcker sig utanför kommunens geografiska område bedöms få viss negativ påverkan av Översiktsplan 2050. Med hänsyn till påverkans begränsade omfattning och till viss del positiva inverkan på tillgängligheten i området är utvecklingen dock motiverad. I övrigt bedöms riksintressen i andra kommuner inte påverkas av Översiktsplan 2050.

Riksintressen

Teckenförklaring

● Järnvägsstation	■ Kulturmiljövård
— Vägnät	■ Naturvård
— Järnväg	■ Transmissionsnät för el
— Flygplats MSA	■ Område av betydelse för Försvaret
— Flygplats flyghinder influensområde	■ Påverkansområde buller och annan risk
■ Natura 2000 Art- och habitatdirektivet SCI	■ Influensområde för vadderradar
■ Natura 2000 Fågeldirektivet SPA	■ Område med särskilt behov av hinderfrihet
■ Högexploaterad kust	■ Påverkansområde övrigt
■ Rörligt friluftsliv	
■ Friluftsliv	

Figur 6. Karta över riksintressen i Laholms kommun.

Riksintresse för naturvård

Områden av riksintressen för naturvården ska representera huvuddragen i svensk natur, belysa landskapets utveckling och visa mångfalden i naturen. Riksintressen för naturvården regleras i miljöbalkens 3 kap 6 § och pekas ut av Naturvårdsverket i samarbete med bland annat länsstyrelsen. Områdena ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön. I Laholms kommun finns nio områden av riksintressen för naturvården.

Simlångsdalen – Tönnersjöheden [NN18]

Den största delen av området sträcker sig in i Halmstad kommun och endast en mindre del ligger i Laholms kommun. Riksintresset utgörs av flera naturvården. Längst i söder finns Mästocka ljunghed som består av kontinuerligt hävdad ljunghed, vilken hyser flera växtarter som kraftigt minskat på andra platser allteftersom ljunghedarna har försvunnit. Norr om Mästocka ljunghed och upp mot Halmstad kommun utgörs området av skogsområden och våtmarker av mycket höga naturvården. Bastamossen som ligger utmed Flyabäcken är mosaikartat och ingår i det stora våtmarksområdet kring Asperammsmossen. Där finns flera, för regionen, karaktäristiska våtmarker och växtsamhällen, samt stora hydrologiska och biologiska värden.

Förutsättningar för bevarande och befintligt skydd:

Värdefulla geologiska bildningar samt våtmarks- och naturskogsområden bevaras ostörda. Förutsättningar för bevarande är en fortsatt hävd av Mästocka ljunghed. Delar av riksintresseområdet säkerställs genom att vara naturreservat och omfattas av Natura 2000-område. Eftersom riksintresset fortsätter in i Halmstad kommun kan det behövas mellankommunalt samarbete för att säkerställa områdets värden.

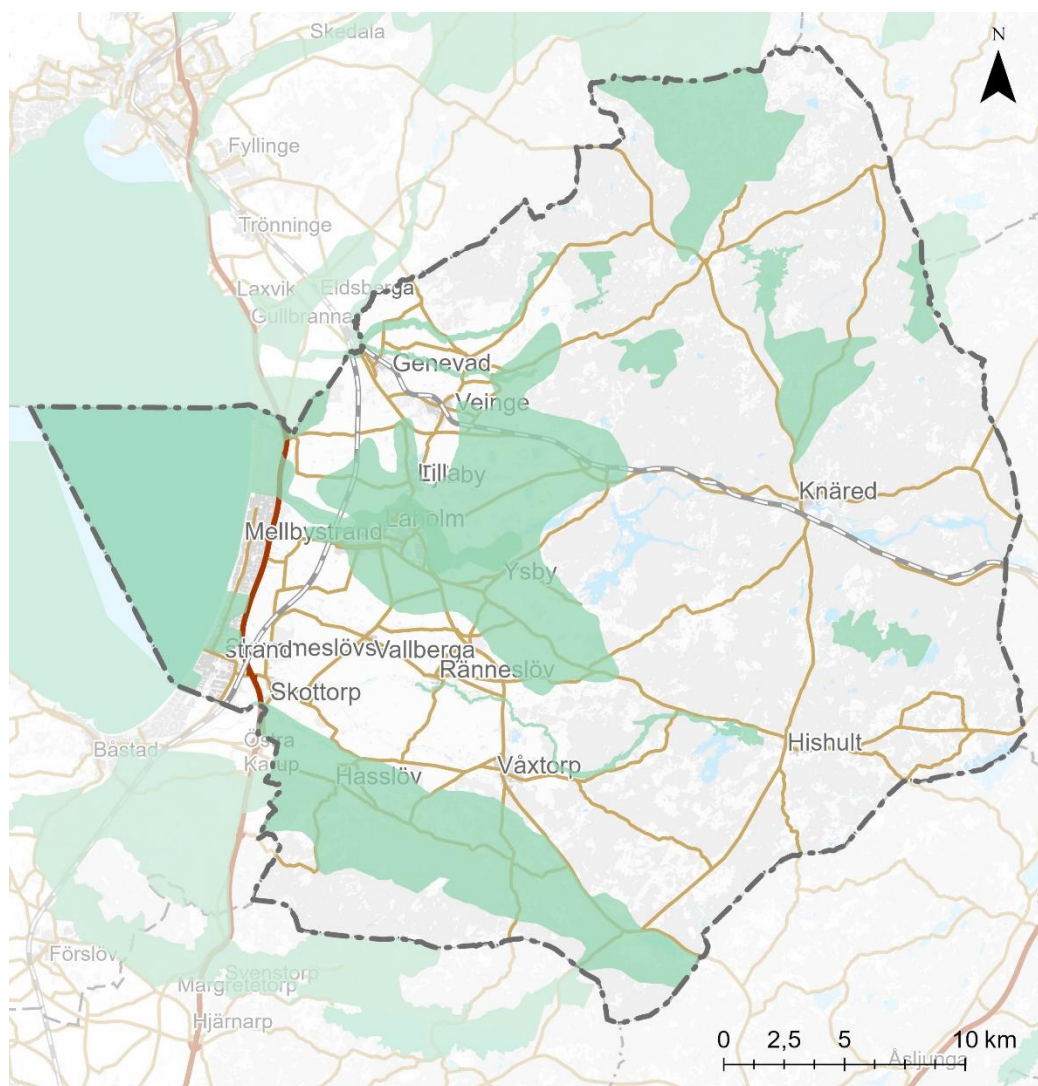
Laholmsbukten - Eldsbergaåsen - Genevadsån – Lagan [NN19]

Kuststräckan mellan Båstad och Halmstad är en utpräglad sandvandringskust med sandstränder, dyner och vidsträckta flygsandfält. Ett stort värde är att området visar landskapets utveckling och ekologiska samband. I de strandnära dynerna är växt- och djurlivet är mycket rikt och där finns flera hotade arter. Laholmsbukten är också en välkänd plats för vadare och sjöfågel samt ett av de viktigaste uppväxtområdena för flatfisk. Lax och havsöring vandrar genom bukten till åarna. Flygsandsfältet Höka och Tönnerså är sammantaget regionens i särklass största dynfält och området är till största del obebyggt. Inom riksintresse-området finns frodiga lövskogar, strandsumpskog längs Lagan och skogbevuxna flygsandfält. Genevadsån och Lagan är de främsta exemplen i landet på, för sandvandringskuster typiska, avlänkade åmynningar. I Genevadsån finns en värdefull, ursprunglig lax- och havsöringstam samt områden med mycket fina bottenfaunaförhållanden för lek. Även i Lagans vattensystem nedanför Laholm finns en värdefull lax- och havsöringstam.

Förutsättningar för bevarande och befintligt skydd:

För att bevara området måste de processer som kännetecknar en sandvandringskust få verka så ostört som möjligt. Förutsättningarna för friluftsliv är goda i området, men det kan finnas en risk för markslitage på de mest besökta platserna och ett behov av att leda besökare till

mindre känsliga delar. Strandområdena från norra Mellbystrand till Hagön bevaras oexploaterade och hänsyn tas till att värdet kan påverkas negativt av till exempel bebyggelse och anläggningar. Det öppna jordbrukslandskapet på Eldsbergaåsen bibehålles. Kalkning i Genevadsåns biflöden. Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna naturbetesmarker. Övergödningsproblemen i Laholmsbukten och omgivande havsområde löses. Kalkning i Genevadsåns biflöden. Delar av området är naturreservat samt ingår i Natura 2000-nätverket. Riksintresset fortsätter in i Halmstad kommun och angränsar till Båstads kommun, vilket innebär att det kan behövas mellankommunalt samarbete för att säkerställa områdets värden.

Riksintresse för naturvård

Teckenförklaring

Naturvård

Figur 7. Karta över riksintressen för naturvård. I kommunen finns nio riksintresseområden för naturvård med olika kärnvärden.

Göstorp – Blåalt [NN20]

Göstorp skog och Blåalt ligger nordöst om Veinge och består av två delområden. Göstorp skog är av stort vetenskapligt värde som en större, urskogsartad ädellövskog. I anslutning till Göstorp skog finns en sluttningsmyr som är av naturgeografiskt intresse. Blåalt domineras av bergekskog och där finns länets troligen största koncentration av ekskog. Den orörda och åldrande ädellövskogen har stora biologiska värden. Detta gäller i synnerhet den gamla bokskogen som hyser en artrik lavflora och mossor med många rödlistade arter.

Förutsättningar för bevarande och befintligt skydd:

För att området skall bibehållas måste ädellövskogarna bevaras genom naturlig förändring. Sluttningsmyren vid Göstorps skog och övriga våtmarker skall lämnas orörda. Området är till största delen skyddat som naturreservat och ingår i Natura 2000-nätverket.

Krokåns dalgång [NN21]

Krokån rinner i nord-sydlig riktning genom östra delen av Laholms kommun och mynnar i Lagan vid Knäred. Dalgången har ett stort geovetenskapligt värde med ett väl utbildat system av rullstensåsar som är unikt för länet. Bollaltebygget, vilket också ingår i riksintresseområdet, utgör ett representativt odlingslandskap i skogsbygd. Våtmarkskomplexet vid Killeberg är ett mångformigt och värdefullt område som är i princip orört. Området har också högt värderade kärr, svagt välvda mossar, sank äng vid vattendrag och bevuxen sjö. Dessutom finns här stora värden i form av flora och fågelliv.

Förutsättningar för bevarande och befintligt skydd:

Rullstensåsar och andra isälvsavlagringar i området bör skonas från grustäkt och annan exploateringsverksamhet som hotar de geologiska värdena. Granplantering bör ej ske på väl utbildade eller i landskapet framträdande rullstensåsar. Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement inklusive restaurering av naturbetesmarker. Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner kan skada naturvärdena.

Laholmsområdet [NN22]

Laholmsområdet ligger på den halländska kustslätten under högsta kustlinjen. Området består av jämna slättytor här och var sönderskurna av ravinbildningar med Lagan och mindre vattendrag. Området har stort värde för forskning om frostsprickor från mellanistiderna och de geologiska processer som format landskapet efter den senaste nedisningen.

Förutsättningar för bevarande och befintligt skydd

Ett tillräckligt skydd för värdena är att jordbruket inom huvuddelen av området bibehålles. I området finns ett naturreservat (Såghuslund) och tre Natura 2000-områden som säkerställer områdets värden.

Hallandsås – Stensån [NN23]

Hallandsåsens nordsluttning - Stensån tillhör ett av de mest värdefulla naturområdena i länet, med ett flertal hotade eller sårbara biotoper och arter. Landskapets form med raviner,

dalgångar och särpräglade isälvsavlagringarna är av stort intresse. De oförsurade bäckarna har en unik ravinbottenfauna. Nordslutningen och lövskogarna mellan länsgränsen och Vindrap utmärker sig med sin rika flora och fauna, storlek och belägenhet. Rollstorpsheden är av stort värde som en väl bevarad rest av de tidigare vidsträckta fäladsmarkerna på Hallandsåsens höjdplatå. Heden ansluter dessutom till ett våtmarksområde av mycket stort värde. Ett flertal hotade eller sårbara biotoper och arter förekommer i området.

Två medelstora våtmarksområden ligger i området, Svinamadsbäcken och Åstarpe mosse. Svinamadsbäcken är ett värdefullt våtmarksområde som utgörs av högt värderad fukthet och hyser en värdefull flora. Åstarpe mosse är också ett värdefullt våtmarkskomplex som utgörs av högt värderade kärr och sumpskog med ett rikt fågelliv. Åstarps mosse har även värdet av naturskog. Älemosse i områdets västra del är ett litet våtmarkskomplex, med ett mycket värdefullt kärr och höga botaniska värden.

Förutsättningar för bevarande och befintligt skydd:

Lövskogarna på Hallandsåsens nordslutning bevaras. Åstarpe mosse och våtmarken utmed Svinamadsbäcken bevaras som ostörda våtmarksområden. Fortsatt hävd av Rollstorpsheden. Stensån bevaras som ett oreglerat vattendrag med god vattenkvalitet, bland annat genom kalkning, och det öppna jordbrukslandskapet i Stensåns dalgång bibehålles. Störande ingrepp undviks i isälvsavlagringarna vid foten av Hallandsåsen. Värdet kan påverkas negativt av till exempel bebyggelseexploatering, avverkning av sumpskog täktverksamhet, omförande av lövskog till barrskog, förurning och utsläpp. Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning, och torvtäkt. Inom området finns flera naturreservat och områden som ingår i Natura 2000-nätverket. Hallandsås-Stensån angränsar till riksintresseområde i Skåne, vilket innebär att mellankommunalt samarbete kan behövas för att skydda områdenas värden.

Rönnö – Baggabygget [NN55]

Rönnö- Baggabygget ligger vid gränsen mot Kronobergs län och består av en värdefull mosaik av orörd myr och naturskog samt mossar och sumpskog. Områdets värde ligger bland annat i att där finns hotade arter och biotoper samt att myrar och vattendrag i princip är orörda. Dessutom visar området tydligt landskapets utveckling och för regionen representativ mångfalden av myrtyper och naturskogar.

Förutsättningar för bevarande och befintligt skydd:

En förutsättning för att bevara den orörda karaktären är att våtmarkerna skyddas från dikning och annan exploatering som kan skada området samt att naturskogarnas karaktär bevaras och förstärks. Ett viktigt mål är även att slå vakt om områdets nyckelbiotoper och hotade arter, samt att göra det möjligt för arterna att sprida sig till nya lokaler i reservatet. Området ingår i Natura 2000-nätverket, statens myrskyddsplan och utgör naturreservat. Mellankommunalt samarbete kan behövas för att säkerställa områdenas värden eftersom Rönnö-Baggabygget angränsar till ett riksintresseområde i Kronobergs län.

Kolkamossen och Tjuvhyttmossen [NN56]

Kolkamossen och Tjuvhyttmossen ligger norr om Hishult och är en del i ett större sammanhängande myrkomplex. Området domineras av mossar som utgörs av värdefulla plåtåformigt välvda mossar och sluttande mossar. Kolkamossen och Tjuvhyttmossen är i stor utsträckning opåverkat och där finns bland annat sårbara biotoper och värdefull naturskog.

Förutsättningar för bevarande och befintligt skydd:

Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot till exempel dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar samt skogar på fastmarksholmar och i kantzoner skadar naturvärdena, liksom gödsling och kalkning.

Smedjeån [NN57]

Området sträcker sig från våtmarkerna runt Oxhultasjön längs Smedjeåns sträckning fram till i höjd med Ränneslöv. Floran och faunan är mycket rik i området och eftersom vandringshinder har åtgärdats kan lax vandra och reproducera sig långt upp i Smedjeån. Vattendraget är hem till flera rödlistade arter som lever på de många platser i vattendraget där åfåran delas upp i flera fåror för att längre nedströms återförenas (så kallade kvill-områden).

Förutsättningar för bevarande och befintligt skydd:

Områdets värden kan påverkas negativt av till exempel skogsdikning, vattenavledning, vägdragning, skogsbruksåtgärder i vissa områden, försurning, bebyggelseexploatering eller andra anläggningar, täktverksamhet och skogsgödsling, kulvertering eller förändring av vattendragets sträckning eller bottenprofil, vandringshinder, tillförsel av organiska gifter, överfiske, inplantering av främmande öringstammar och skogsavverkning längs vattendraget.

Fortsatt jordbruk med åkerbruk, ängsbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering av jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikning, täkt, luftledning, vägdragningar. Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner kan skada naturvärdena. Åfåran skyddas mot rensning. En mindre del av riksintresseområdet säkerställs genom naturreservat.

Konsekvensbedömning

Kommunens övergripande ställningstaganden är att det inom områdena inte får tillkomma anläggningar som kan ha en betydande påverkan på områdenas naturvärden. Kommunen vill understryka beträffande område NN 22, Laholmsområdet, att riksintresset inte ska utgöra något hinder för en planmässig utbyggnad av befintliga tätorter. Huvuddelen av området ska fortsätta vara jordbruksmark för att tillgodose riksintresset.

Med hjälp av utpekandet av stora opåverkade områden i översiktsplanen tydliggörs att delar av Hallandsås - Stensån (NN22), Göstorp - Blåalt (NN20), Rönnö - Baggabygget (NN55), norra delarna av Krokåns dalgång (NN21), Kolkamossen och Tjuvhyttmossen (NN56) samt

delar av Laholmsbukten - Eldsbergaåsen (NN) ska bevara sin karaktär som oexploaterad och därmed upprätthålls riksintresset.

Ett antal utvecklingsområden ligger inom riksintresse för naturvård. Generellt ställningstagande för dessa områden är att utbyggnad ska ske med stor hänsyn till riksintressenas värden och att grönstruktur ska bevaras.

Tre utbyggnadsområden i Skummeslövsstrand (SM2, SM5 och SM11) ligger i ytterkanten av Laholmsbukten - Eldsbergaåsen - Genevadsån – Lagan (NN19) Utvecklingsområdena kommer säkerställas med naturmark i direkt anslutning till riksintresseområdet.

Utvecklingsområdena kommer att tillföra fler besökare till naturområdena som ingår i riksintresset. Med hjälp av tydliga gång- och cykelvägar kommer det skapas tydliga stråk som inte ger samma slitage på området som planlös rörelse. Kommunen har långsiktiga planer att säkra naturområdet intill de tre utbyggnadsområdena.

SM7 är ett redan exploaterat och hårdgjort område som ligger helt inom NN19.

Översiktsplanen föreslår att området ska omvandlas från reningsverk till parkeringsplatser och ställplatser för att tillgodose riksintresset för friluftsliv, naturvård och tillgängliggöra stranden och naturområdet. De nya parkeringsplatserna innebär att kommunen kan upphäva en gällande detaljplan som tillåter parkering rakt in i de dyner som är ett av riksintressets kärnvärden. Vid utformningen ska hårdgjorda ytor minskas och hänsyn ska tas till områdets specifika naturvärden. Kommunen bedömer att dessa motiv väger tungt och att omvandling kan ske med i förlängningen en positivt påverkan på NN19.

Inne i Laholms stad, längs med Lagan, finns fyra utbyggnadsområden inom och i anslutning till NN19: LA2, LA4, LA5 och LA7. Dessa behöver förhålla sig till de värden inom riksintresset som relaterar till Lagan och dess omgivning. Utbyggnadsområdena i sig har inga höga naturvärden, utan består av jordbruksmark eller innebär en förtätning av befintliga bebyggelsestrukturer. Ny byggnation kan få viss påverkan på Lagan så det behöver i detaljplaneprocessen säkerställas att det sker inom gränsvärden. Näringsläckage till Lagan kommer att minskas när jordbruksmark ersätts av urban markanvändning. Samlat görs bedömningen att utbyggnadsområdena inte har en negativ påverkan på riksintresset.

Utbyggnadsområdena i Hasslöv (HA1 och HA2) ligger inom NN23, men bedöms ha en ringa påverkan på riksintresset eftersom områdena ligger inom tätorten, är detaljplanlagda och inte påverkar riksintressets kärnvärden (till exempel lövskog, våtmarker eller Stensån).

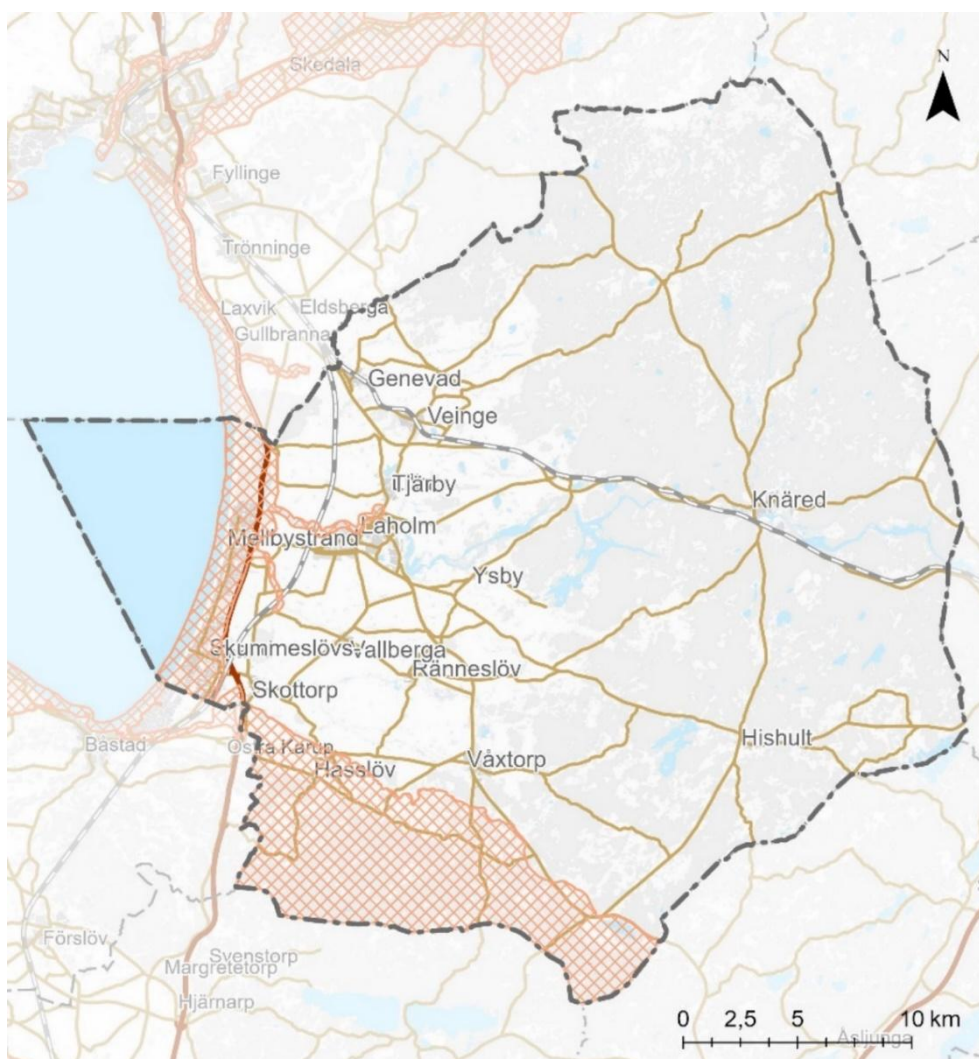
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, så kallade LIS-områden finns utpekade i direkt anslutning till NN21, men bedöms inte påverka riksintressets kärnvärden då det ej innebär en exploatering av rullstensåsar eller andra isälvsavlagringar. Hänsyn ska tas till våtmarker.

Riksintresse för friluftsliv

Områden för riksintresse för friluftsliv pekas ut av Naturvårdsverket och regleras i Miljöbalken 3 kap 6 §. För att pekas ut som riksintresse ska områdena ha goda förutsättningar för människors vistelse och upplevelser i natur- och kulturlandskap. I Laholm finns tre riksintressen för friluftsliv; Laholmsbukten [FN14], Hallandsås [FN15] och Bjärekusten - Skälderviken [FM 01]. Alla områdena går in i och berör andra kommuner och därför kan samordning med andra kommuner och län behövas för att säkra riksintressenas värden.

Kommunen anser att området för riksintresse för friluftsliv stämmer väl överens med kommunens ambitioner att värna, och varsamt utveckla, natur- och kulturmiljöer och skapa förutsättningar för att utveckla besöksnäringen.

Riksintresse för friluftsliv

Teckenförklaring

 Friluftsliv

Figur 8. Riksintressen för friluftsliv. I kommunen finns tre riksintresseområden för friluftsliv.

Laholmsbukten [FN14]

I Laholmsbukten finns Sveriges längst sammanhängande strand och med platsvis mycket höga sanddynor. Kuststräckan är lättillgänglig för allmänheten och har särskilt goda förutsättningar för till exempel bad, vindsurfing, strövande och fritidsfiske. Området är ett populärt friluftslivsområde både för närboende och besökare från bland annat Hallands inland. Riksintressets värde för friluftslivet är baserat på att det har just goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur- och/eller kulturmiljö, friluftsupplevelser samt vattenanknutna friluftaktiviteter.

Bevarande och säkerställande:

För att bevara områdets värde för friluftslivet behöver strändernas tillgänglighet bibehållas. Underhåll av skyltning och stigar behöver utföras. Tillgång till allmänna toaletter och strandstädning är också nödvändigt för att säkerställa områdets värden. En expansiv bebyggelseutveckling och nya anläggningar som förändrar landskapsbilden kan skada värdena. Exploatering av bottarna och föroreningar i vattnet kan skada de marina naturmiljöerna. Låglänta områden kan påverkas av permanent och tillfällig stigande vattennivåer i havet. Delar av kuststräckan är obebyggt och i stor utsträckning skyddat genom naturreservat och Natura 2000.

Hallandsås [FN15]

Hallandsåsen är ett mycket dominerande inslag i landskapet och från dess höjder erbjuds fantastiska vyer över både Laholmsbukten i norr och Kullaberg på andra sidan Skälderviken i söder. På högplatån samt på nord- och västslutningen finns ett kuperat och mångskiftande natur- och kulturlandskap. Här finns även ett myrkomplex med höga naturvärden. Hallandsåsen är genom läge, storlek och lättillgänglighet samt vacker vildmarksartad natur ovärderligt för friluftsanvändning. Därtill har det bland Sydsveriges bästa förutsättningar för vintersport.

Bevarande och säkerställande:

Befintliga stigar, inklusive Hallandsleden, bevaras och underhålls och naturreservat i området sköts enligt skötselplan för att bevara reservatens friluftsvärden. För Stensån är det viktigt att fortsatt kalkning kan ske av vattensystemets övre delar och vissa biflöden. Storskaligt trakthyggesbruk, skogsplantering på öppna marker och omföring av lövskog till barrskog kan påverka värdet negativt. Likaså storskalig bebyggelseexploatering, vägföretag och verksamheter som bullrar mycket. Minskad snötillgång till följd av ett varmare klimat kan begränsa möjligheterna för vintersport. I området finns såväl flera naturreservat som Natura 2000-områden.

Bjäre-kusten-Skälderviken [FM01]

Riksintresset som syftar till att bevara Bjäre-kusten-Skälderviken sträcker sig in i Laholms kommun via Stensån och inkluderar även omkringliggande sjöar. Efter Skottorp övergår det i ett riksintresse för Hallandsåsen. Här inkluderas också aktiviteter såsom vandring, cykling, skidåkning, samt svamp- och bärplockning.

Bevarande och säkerställande:

Naturvärdena inom området behöver vårdas och bestå. Skötselplaner som finns behöver följas. Strandskyddet behöver respekteras för att säkerställa viktiga värden. Visuell påverkan med storskalig objekt och anläggningar bör ej genomföras i eller i anslutning till området. Potential finns att ytterligare utöka tillgängligheten till området genom exempelvis bättre möjligheter att ta sig till området och med hjälp av informationsspridning.

Konsekvensbedömning

Kommunens övergripande ställningstagande är att det inom områdena inte får tillkomma anläggningar som kan ha en betydande negativ påverkan på områdenas värden. För Hallandsåsen ska åtgärder för att öka tillgängligheten till området prioriteras. För Laholmsbukten behöver viss försiktighet råda så att slitage från besöksströmmar inte påverkar områdets naturvärden negativt.

Alla utbyggnadsområden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand, utom ME6 och ME7, ligger helt eller delvis inom riksintresset Laholmsbukten FN14. Områdena inom riksintresset behöver därför utformas med hänsyn till riksintressets värden utan att hindra och i stället öka tillgängligheten till friluftslivsområden. Eftersom riksintressets värden främst kopplas till stranden och större naturområden bedöms påverkan på riksintresset som begränsad. SM11 kommer påverka möjligheterna för friluftslivet positivt genom att möjliggöra ett tillskott till utbudet av friluftaktiviteter i kusten. Tillsammans med SM2 kommer området kunna säkerställa fler vägar in till viktiga naturområden. Nya gång- och cykelvägar i utvecklingsområdena har goda förbindelser med befintligt gång- och cykelnät samt till busshållplatser, vilket bidrar till att tillgängliggöra naturreservat och friluftsliv för människor på jämlika villkor. Med hjälp av att bibehålla grönstråk i samband med utveckling av områdena kommer tillgången till områden ytterligare öka.

Det utpekade utvecklingsområdet SM3 ligger i utkanten av riksintresseområdet FM 01 Bjärekusten-Skälderviken. Utvecklingsområdet kan ge viss negativ påverkan på riksintresset. SM3 bryter dock inga sammanhängande stråk eller delar av området eftersom det är lokaliserat i utkanten av riksintresset. Tillgängligheten till värden så som naturen kan förbättras genom att ett område exploateras, då infrastruktur kommer byggas ut ner mot riksintresseområdet. Tätortsnära natur kan kopplas till områdena, något som kan förstärka/öka värdena genom att naturområdet tillgängliggörs. Strandskyddet kommer även stödja bevarandet av riksintresset i området. Med hänsyn till påverkans begränsade omfattning och till viss del positiva inverkan på tillgängligheten i området är utvecklingen dock motiverad.

Två områden ligger i direkt anslutning till stranden, SM9 och ME5. Dessa kan ge en något större påverkan på friluftslivet, men ger även positiva effekter. SM9 föreslås tillskapa nya parkeringsplatser för att öka tillgängligheten till stranden och Skummeslöv sanddynsreservat södra samt ge en mer hållbar parkeringssituation i Kusten. ME5 kan komma att erbjuda service till de som utför friluftslivsaktiviteter i Kusten. Ett läge nära stranden är attraktivt och bedöms som nödvändigt för att utveckla verksamheter i kusten.

Även utvecklings- och utbyggnadsområden längs med Lagan i Laholm stad ligger delvis inom eller gränsar till FN14. För att tillgodose riksintresset ska ett stråk längs Lagan bevaras för promenader, fiske och annan rekreation.

Utbyggnadsområdena i Hasslöv (HA1 och HA2) ligger inom FN15, men bedöms ha en ringa påverkan på friluftslivet eftersom utbyggnaden sker inom tätorten och inte hindrar tillgängligheten till naturupplevelser.

Bestämmelserna innebär främst att tillkomsten av fritidsbebyggelse ska begränsas. Eftersom de tilltänkta utvecklingsområden inte är planerade för fritidshusbebyggelse och angränsar till befintliga bostadsområden, vilket innebär en utveckling av den befintliga tätorten och det lokala näringslivet, bedöms detta inte motverka riksintresset i stort.

Riksintresse för kulturmiljövård

Områdena som väljs ut som riksintresse för kulturmiljövård speglar Sveriges historia och varierar i såväl storlek som kulturhistoriskt innehåll. Riksintressena regleras i Miljöbalken 3 kap 6§ och inom Laholms kommun har Riksantikvarienämnden pekat ut fyra riksintressen för kulturmiljövård.

Dömestorp mm [N42]

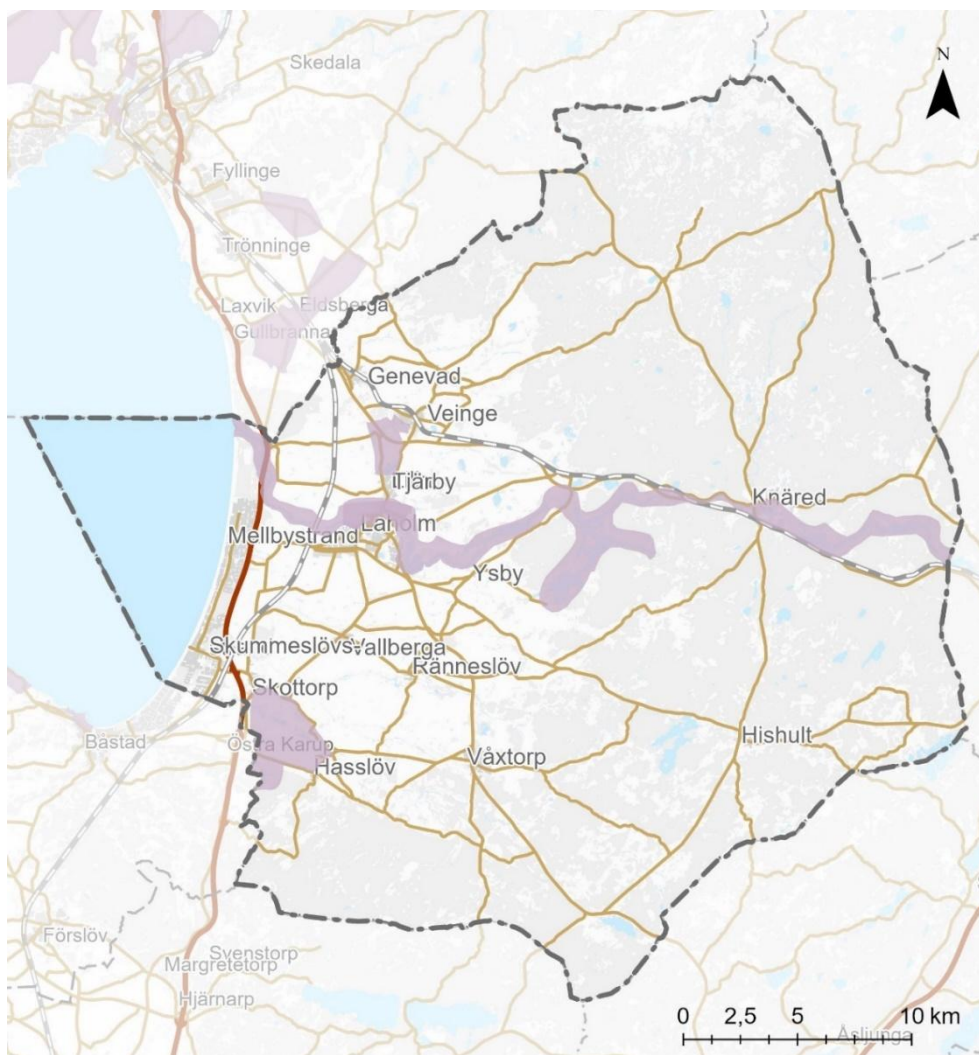
Riksintresset utgörs av fullåkersbygd med alléer och mangelgravar. De båda storgårdarna Dömestorp och Skottorp är omnämnda redan på 1400-talet och har i hög grad präglat bygden. Även Hasslövs medeltida kyrka med intilliggande prästgård och skola är en del av riksintresset. På Hallandsås finns ett stort område med fossil åkermark, flera stora bronsåldersrösen och en mindre hällristning som också har stort värde. Direkt öster om området finns Lugnarohögen, en internationellt intressant och uppmärksammas bronsåldersgrav.

Laholms stad med Lagaholm [N41]

Småstadsmiljö och borgruin med omland speglar den medeltida danska centralmaktens närvaro i rikets periferi samt den förindustriella sydskanadinaviska stadens utseende och liv. Exempel på uttryck för riksintresset är en delvis medeltida kyrka, lämningarna av renässansfästning på en centrumnära holme i Lagan. Andra exempel är det oregelbundet formade gatunätet samt den småskaliga bebyggelsen i tegel och korsvirke tillkommen under perioden 1700–1900-tal.

Lagadalen [N40]

Riksintressets kärnvärde är de välbevarade kraftverksmiljöerna från tidigt 1900-tal som utgör exempel på vattenkraftsutbyggnaden under början av förra seklet i södra Sverige. Det finns sju monumentalt formade kraftverksmiljöer i tidstypisk stil med bebyggelse, dammar, tilloppskanaler och nyskapade sjösystem. I området ingår även talrika fornlämningsmiljöer såsom stenåldersboplatser, monumentala bronsåldershögar, gravfält med mera.

Riksintresse för kulturmiljövård

Teckenförklaring

Kulturmiljövård

Figur 9. Karta över riksintressen för kulturmiljövård. I kommunen finns fyra riksintresseområden för kulturmiljövård som alla har olika kärnvärden.

Tjärby [N39]

Riksintresset visar på en förindustriell centralort och sockencentrum med sannolik kontinuitet enda sedan bronsåldern. Omgivande odlingslandskap har en stor koncentration av fornlämningar, storhögar och resta stenar. Andra delar av riksintresset är en tegelkyrka från 1906, ett tingshus i timmer från 1700-talet och ett gästgiveri från 1850 vid den gamla

kusthuvudvägen. I området ingår även Nebo-parken med utsiktstorn (ursprungligen en sommarbostad) uppfört 1926 på Veingehöjden intill Trehögarna.

Konsekvensbedömning

Kommunens övergripande ställningstagande för riksintresse för kulturmiljövård är att det inom områdena inte får tillkomma anläggningar som kan ha en betydande påverkan på områdenas kulturmiljövärden. Ett nytt kulturmiljöprogram har antagits i september 2025, vilket kommer att stärka och förenkla kommunens arbete med att tillgodose riksintressenas värden. Kraftverksmiljöerna längs med Lagan har en stor betydelse för Laholms identitet och historia. Kommunens ställningstagande är därför att byggnaderna ska bevaras.

Utbyggnadsområden (LA2, LA4, LA5, LA7 och KN4) längs med Lagan överlappas till viss del av riksintresse N13 (Lagandalen), men bedöms inte ha någon påverkan på de välbevarade kraftverksmiljöerna som utgör riksintressets kärnvärden. Utredningsområde för ny vägbro över Lagan kommer innebära en påverkan på riksintresset och behöver utredas vidare för att minimera påverkan. En ny vägbro kommer även ha en positiv påverkan på riksintresset då biltrafik leds om till den nya bron och gör kraftverksmiljöerna mer tillgängliga för besökare.

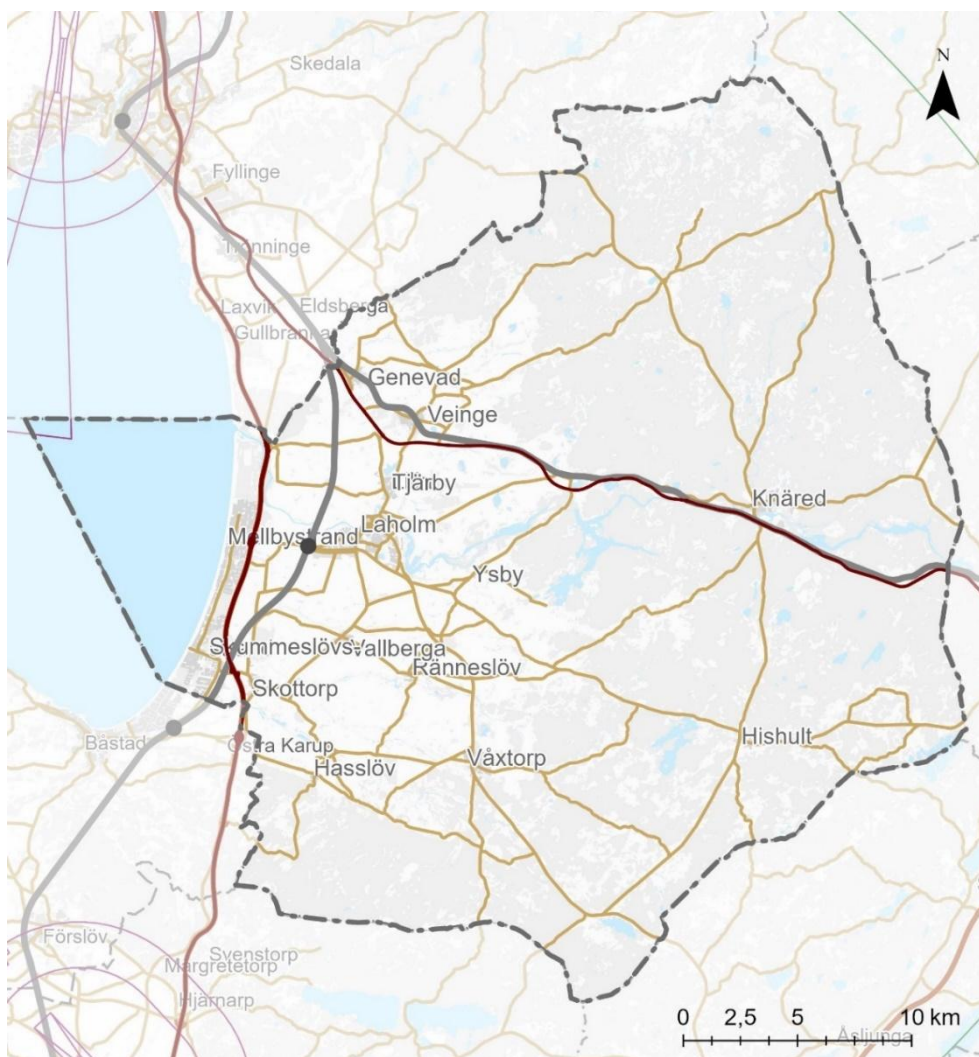
Utvecklingsområdena för centrum (LA4 och LA5) i Laholms stad ligger inom N41 (Laholms innerstad och Lagaholm) och behöver utvecklas varsamt för att inte ha en negativ påverkan på uttrycken för riksintresset, vilka bland annat är den medeltida kyrkan, gatunätet och den småskaliga bebyggelsen i tegel och korsvirke. Utvecklingen kan även ge positiv påverkan på riksintresset genom att kulturhistoriska byggnader skyddas i planläggningen, till exempel med rivningsförbud.

Utvecklingsområdet SK1 i Skottorp angränsar till N42 Dömostorp. Området innebär en utbyggnad av tätorten Skottorp och ligger i direkt anslutning till det befintliga samhället. Genom att Skottorp växer sammanhängande stället för med isolerade öar i landskapet kan det öppna herrgårdslandskapet runt Skottorps slott bevaras. Därmed bedöms det som förenligt med beskrivningen av riksintresset för Dömostorp N42.

Riksintresse för kommunikation

Syftet med riksintressen för kommunikation är att kunna tillgodose långsiktiga behov avseende kapacitet, trafiksäkerhet och framkomlighet, vilket uppnås genom att säkerställa och utveckla funktionen för prioriterade kommunikationsstråk. Områden för både befintliga, planerade och vissa framtida kommunikationsanläggningar kan pekas ut som riksintresse. Utpekandet av riksintressen har ingen koppling till ägande eller ansvar för förvaltning av respektive objekt. I kommunen finns fyra riksintressen för kommunikation. Kommunen berörs även av riksintresse för två påverkansområden för civila flygplatser. Mellankommunalt och regionalt samarbete kan behövas för att säkerställa riksintressenas funktion eftersom riksintressena för kommunikation sträcker sig genom flera kommuner och län.

Riksintresse för kommunikation

Teckenförklaring

● Järnvägsstation	Flygplats
— Vagnät	flyghinder
— Flygplats MSA	influenzområde
	— Järnväg

Figur 10. I kommunen finns fem områden för riksintresse för kommunikation. Det gäller såväl väg som järnväg och skyddsområde runt flygplatser.

Väg E6 Trelleborg hamn – Göteborg - Svinnessund

Väg E6 är en viktig nationell väg som ingår i det av EU utpekade Trans European Transport Network, TEN-T. Vägarna som ingår i TEN-T är av särskild internationell betydelse. Vägen sträcker sig genom Skåne längs västkusten och vidare upp till norska gränsen.

Väg 15 Karlshamn - Halmstad

Väg 15 är av särskild betydelse för regional eller interregional trafik. Den förbinder västra Blekinge med norra Skåne, sydvästra Småland och Västskusten. Vägen är funktionellt prioriterat för godstransporter och långväga personresor, samt rekommenderad färdväg för farligt gods.

Järnväg - Markarydsbanan

Markarydsbanan, som sträcker sig mellan Eldsberga och Hässleholm, är en viktig förbindelse mellan Väst kustbanan och Södra Stambanan för godståg. Även viktig omledningsbana för persontåg.

Järnväg - Väst kustbanan

Väst kustbanan är av internationell betydelse och ingår i det utpekade TEN-T nätet. Banan sträcker sig från Göteborg till Lund och är en mycket viktig bana för person- och godstågstrafiken. Banan ingår även i det utpekade strategiska godsnätet.

MSA - Ängelholms och Halmstads flygplatser

Runt civila flygplatser som utgör riksintressen finns ett skyddsområde på cirka 80 km, vilket utgör området där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen. Dessa områden kallas MSA-tytor och inom dessa finns ett behov av hinderfrihet för att luftfarten inte ska påverkas negativt. Laholms kommun berörs av MSA-tytor för Halmstads och Ängelholms flygplatser, vilka är riksintressen för kommunikation. Vid lokalisering av höga byggnader, anläggningar med mera ska samråd ske med berörda flygplatser, Luftfartsverket och Försvarmakten.

Konsekvensbedömning

Kommunens övergripande ställningstaganden är att åtgärder inte får vidtas som har betydande påverkan på väg E6, väg 15, Markarydsbanan eller Väst kustbanan.

För att säkerställa att civil luftfart inte påverkas negativt ska Luftfartsverket remitteras för alla byggnadsobjekt som är högre än 20 meter, oavsett position på svenskt territorium.

Översiktsplanen föreslår ingen ändrad markanvändning som väsentligt kommer att påverka riksintressena för kommunikationer. Utbyggnadsområdena kommer inte påverka möjligheten att underhålla eller utveckla kommunikationslederna. Utbyggnadsområdena kan dock komma att öka belastningen på väg E6. Samtidigt lokaliseras en stor del av utbyggnadsområdena i kollektivtrafiknära lägen för att främja hållbart resande. Nya bostäder planeras exempelvis i närheten av tågstationen i Laholm och de nya tågstationerna i Veinge och Knäred.

Översiktsplanen har även flera planeringsprinciper som handlar om att stärka gång- och cykelnätet samt resande med kollektivtrafik, vilket på sikt kan minska belastningen på väg E6.

Riksintresse för och områden av betydelse för totalförsvaret

Riksintresset för totalförsvaret pekas ut av Försvarmakten samt MSB (myndigheten för samhällsskydd och beredskap) och utgörs bland annat av flygplatser, skjutfält och tekniska system. Utöver de områden som kan redovisas öppet finns områden som omfattas av sekretess. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. För att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen som omfattas av sekretess och inte kan redovisas öppet på karta, är hela landets yta samrådsområde för objekt högre än 20 meter utanför tätort och högre än 45 meter inom tätort. Det innebär att alla

ärenden avseende höga objekt behöver skickas på remiss till Försvarmakten och MSB. Luftfartsverket ska remitteras för alla byggnadsobjekt som är högre än 20 meter, oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

I Laholms kommun finns tre riksintressen för totalförsvaret: Mästocka övnings- och skjutfält, väderradar Ängelholm (belägen i Båstad kommun) och luftledning för transmissionsnätet.

Mästocka skjutfält [TM0044]

Mästocka skjutfält är beläget i södra Hallands inland öster om Halmstad. Inom Mästocka skjutfält kan olika övningsmoment och samövning med flygförband genomföras. En förutsättning för att verksamheten ska kunna bedrivas är att ett område runt fältet är fritt från höga hinder så som höga master och vindkraftverk. Riksintresseområdet innebär bland annat en påverkan på omgivningen genom skottbullen som kan uppfattas som störande, vilket innebär att störningskänslig bebyggelse inte får tillkomma eller förändras inom det område som utgör påverkansområde för buller eller annan risk. Planer och bestämmelser som uppmuntrar till friluftsliv och rekreation inom området kan skada riksintresset.

Bjäre väderradar [TM0093]

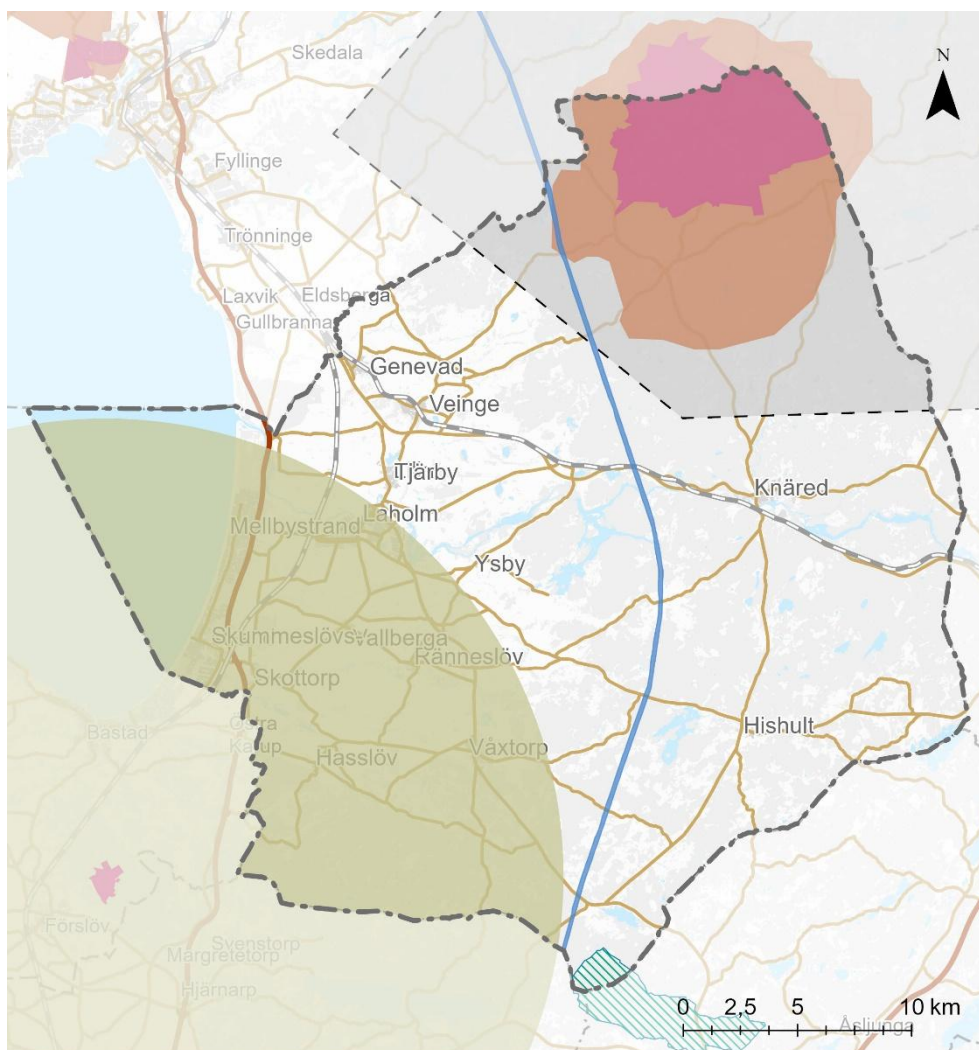
En stor del av kommunen ligger inom påverkansområde för Försvarmaktens väderradar. För att tillförlitliga väderprognoser ska säkerställas får inte området störas av exempelvis vindkraft och hög bebyggelse. Inom området måste särskilda analyser genomföras för att undersöka om det är möjligt att uppföra vindkraftverk.

Transmissionsnätet för el [TfC 0018]

En fungerande elförsörjning med hög tillförlitlighet är en förutsättning för det civila försvarets förmåga och en grundförutsättning är att det finns ett robust och driftsäkert transmissionsnät. Därför är det viktigt att det befintliga transmissionsnätet inte försvagas samt går att förnya och förstärkas.

I Laholms kommun finns luftledningar som omfattas av riksintresset. Påverkansområdet är 160 meter på vardera sidan om den geografiska preciseringen för luftledningar. Inom och i närheten av området får inte åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Det kan till exempel vara störningskänslig bebyggelse, nya verksamheter som kan påverka elsäkerheten och nya skyddade områden enligt 7 kap. miljöbalken.

Placering av solcellsanläggningar behöver hålla ett avstånd på minst 50 meter från riksintresseanspråket. Vid uppförande av nya vindkraftverk behövs ett avstånd motsvarande vindkraftverkens maximala totalhöjd från riksintresseanspråket. Dessutom behöver hänsyn tas till Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd.

Riksintresse för och områden av betydelse för totalförsvaret

Teckenförklaring

 Transmissionsnät för el	 Område av betydelse för Försvaret	 Influensoområde för vädderradar
 Påverkansområde övrigt	 Påverkansområde buller och annan risk	 Område med särskilt behov av hinderfrihet

Figur 11. I kommunen finns flera olika sorters riksintressen för och områden av betydelse för totalförsvaret med olika värden och funktioner.

Konsekvensbedömning

Kommunens övergripande ställningstagande är att åtgärder inte får vidtas som kan påverka riksintresset negativt. Ärenden som rör objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och 45 meter inom sammanhållen bebyggelse ska alltid remitteras till Försvarmakten. Riksintressena bedöms inte påverkas av förslagen i översiktsplanen eftersom inga höga anläggningar eller byggnader föreslås inom området för Bjäreradar och området runt Mästocka skjutfält. Det planeras inte heller ny störningskänslig bebyggelse planeras inom påverkansområdet för Mästocka skjutfält.

Inga områden för lokalisering av vindkraftsverk har pekats ut inom påverkansområdet för Bjäre väderradar. Vid enskilda fall kan vindkraftsverk inom området vara aktuellt (exempelvis för generationsväxling). I sådana fall krävs, utöver den vanliga remitteringen till Försvarsmakten och Luftfartsverket, att särskilda analyser genomförs.

Transmissionsnätet går tvärs igenom de utpekade vindkraftsområdena Kåarp och Södra Knäred samt är i närheten av Västra Knäred. Vindkraftsområdena är redan utbyggda, men vid eventuell generationsväxling, nyetablering eller nyetablering av solkraft ska hänsyn tas till transmissionsnätet och Försvarsmakten ska remitteras. Det samma gäller enstaka bostäder, verksamheter och anläggningar som kan tillkomma i närheten av transmissionsnätet. Ytterligare ställningstaganden hittas under *Energiinfrastruktur* och *Energiproduktion*.

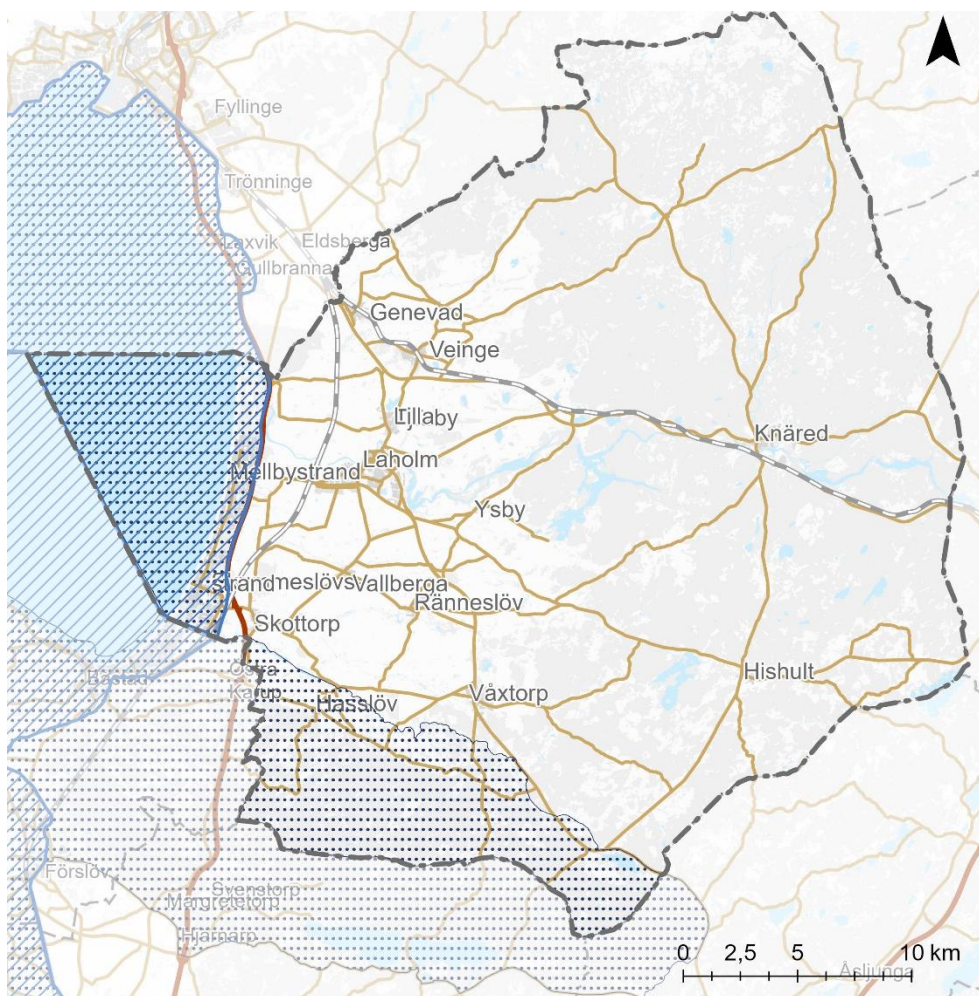
Riksintresse för särskilda hushållningsbestämmelser

Rörligt friluftsliv och högexploaterad kust

I Laholms kommun finns ett område för högexploaterad kust och två områden för rörligt friluftsliv. Det första riksintresset för rörligt friluftsliv är Hallandsås som sträcker sig utmed Hallandsås och angränsar till riksintresse för rörligt friluftsliv i Skåne. Det andra området för rörligt friluftsliv är Kustområdet i Halland, vilket har samma utbredning som riksintresset för högexploaterad kust. Områdena sträcker sig längs hela kommunens kuststräcka, ut i havet och har väg E6 som gräns i öster. Enligt bestämmelserna för riksintressena ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen, särskilt tas hänsyn till vid bedömningen av ny bebyggelse. Bestämmelserna innebär att tillkomsten av fritidsbebyggelse begränsas, men utgör inget hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet.

Konsekvensbedömning

Alla föreslagna utbyggnadsområden väster om E6:an i Mellbystrand och Skummeslövsstrand ligger inom riksintressena högexploaterad kust och rörligt friluftsliv. Även utbyggnadsområdena i Hasslöv ligger inom riksintresset för rörligt friluftsliv. Eftersom utbyggnadsområdena ligger inom tätort bedöms riksintressena inte utgöra ett hinder för utvecklingen av tätorterna. Områdenas direkta närhet till E6 och dess störning i form av trafikbuller, samt avsaknaden av kustkontakt, bedöms innebära att påverkan på riksintressena blir obetydlig. Gröna stråk och tillgängligheten till större rekreationsområden ska i hög utsträckning bevaras för att tillgodose det rörliga friluftslivet. En del av utvecklingsområdena (så som SM5, SM9, SM11, ME4 och ME5) ger positiva effekter för riksintressena i kusten genom att skapa bättre förutsättningar för parkering, kommersiell service och övernattnig.

Riksintresse för särskilda hushållningsbestämmelser

Teckenförklaring

- Högexploaterad kust
- Rörligt friluftsliv

Figur 12. I kommunen finns ett område för högexploaterad kust och två områden för rörligt friluftsliv.

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av områden med värdefull natur inom EU och vars syfte är att bevara den biologiska mångfalden. I Sverige räknas Natura 2000 som riksintresse och regleras i Miljöbalken. Natura 2000 utgör inget generellt hinder för pågående markanvändning eller utveckling av samhället, men det krävs tillstånd för åtgärder som påtagligt kan skada miljön i området. Det gäller oavsett om åtgärden planeras inom området eller utanför. Varje Natura 2000-område har en bevarandeplan som beskriver hur området ska skötas och åtgärder som kan innebära ett hot för områdets värden.

I Laholms kommun finns 25 Natura 2000-områden som täcker en bredd av olika naturtyper och är hem för en variation av arter. Naturtyperna innefattar allt från gammal lövskog och trädklädda betesmarker till mossar, vattendrag och vandrande sanddyner. Genom att bevara en variation av Laholms naturtyper är förhoppningen att natura 2000-arter så som grönsköldmossa, bivråk, fältpiplärka, bokbarkglansbagge och en mängd andra arter ska finnas i landskapet och ha en så kallad gynnsam bevarandestatus.

Läs mer om Natura 2000-områden i Naturvårdsverkets karttjänst [Skyddad natur](#).

Konsekvensbedömning

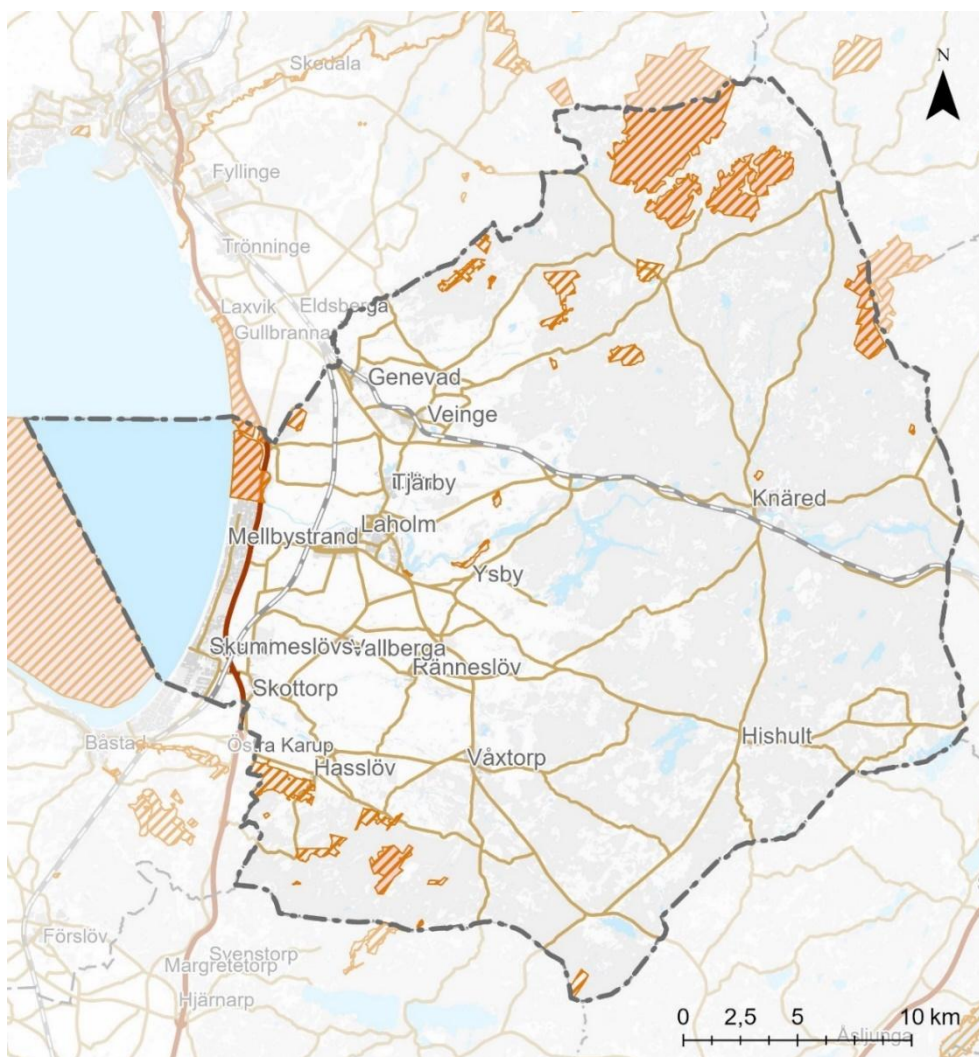
Kommunens övergripande ställningstagande är att ingen större exploatering ska tillkomma i eller i direkt anslutning till något av kommunens Natura 2000-områden. Flera av Natura 2000-områdena ligger inom både naturreservat och utpekade områden för stora opåverkade områden, vilket innebär att det finns tydliga riktlinjer för hur områdena kan förändras.

Hökafältet är ett Natura 2000-område (samt naturreservat, viktigt rekreationsområde och stort opåverkat område) som ligger i direkt anslutning till tätorten Mellbystrand. Det planeras inga nya utvecklingsområden i direkt anslutning till Natura 2000-området. Nya bostäder i kusten kan dock innebära ett sammanlagt högre ökat tryck på befintliga grönområden, såsom Hökafältet. Genom att följa de riktlinjer som finns och tillskapa parkområde i Mellbystrands centrum bedöms påverkan inte bli för stor på Natura 2000-området.

Två mindre utvecklingsområden (HA1 och YS1) föreslås i närheten av de två Natura 2000-områdena Dörestorp och Karsefors. Kommunens bedömning är att utvecklingsområdena inte ger någon betydande påverkan på Natura 2000-områden eftersom exploateringen utanför områdena inte påverkar deras hydrologi eller kommer leda till ökat slitage.

Utvecklingsområdena är planlagda och en bedömning av påverkan på riksintresset har gjorts vid framtagandet av respektive detaljplan.

Med hjälp av stora opåverkade områden säkerställer kommunen att Natura 2000-områden inte påverkas negativt av tillkommande byggnation eller att några kumulativa effekter uppstår.

Natura 2000

Teckenförklaring

 Natura 2000 Art- och habitatdirektivet SCI	 Natura 2000 Fågeldirektivet SPA
--	---

Figur 13. Runt om i Laholms kommun finns flera Natura 2000-områden som är hem åt olika arter.

Figur 14. En av vinnarbilderna i översiktsplanens fototävling (Lars-Göran Jarls).

Allmänna intressen

I plan- och bygglagens andra kapitel anges allmänna intressen som översiktsplanering ska ta hänsyn till och främja. Sammanfattningsvis handlar allmänna intressen om kommunala servicebehov, natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter, näringsliv och verksamhetsmark, turism samt sociala aspekter. Mark- och vattenområden ska användas till det mest lämpliga, sett ur ett allmänt perspektiv och resultera i god hushållning av kommunens resurser.

Ett allmänt intresse är ett stort intresse som påverkar många. Det kan vara att områden som pekats ut i översiktsplanen för exploatering är lämpliga att bygga på utifrån platsens förutsättningar och förhållanden. Det handlar även om att utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationer ska vara estetiskt tilltalande, ändamålsenliga och anpassade efter livet i kusten. Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet ska integreras i översiktsplanen för att kommunen ska kunna arbeta mot hållbar utveckling.

Risker

En viktig fråga i fysisk planering är risker och riskhantering. I utpekandet av lämplig mark har hänsyn tagits till risker för att säkerställa att människor, bebyggd miljö och naturmiljö inte skadas. Om det finns risker kopplat till ett utvecklingsområde redovisas det under *Hänsyn* i områdets popup-ruta i den interaktiva markanvändningskartan i den digitala handlingen.

I översiktsplanen finns ingen sammanställd karta över risker i kommunen eftersom dessa berör flera olika områden så som klimat, energiinfrastruktur och trafik. I stället finns information om risker under respektive avsnitt och kartlager med risker återfinns under

huvudrubriken *Karta* i den digitala handlingen. Där kan du själv välja vilka lager du vill se och tända alla lager som innebär en risk för att få en samlad bild av risker i kommunen.

Figur 15. Undervisning utomhus (Freepik)

Servicebehov

Under en stark tillväxt är det viktigt att samhällsservice synkroniseras med bostadsbyggande så att vi erbjuder nuvarande och nya invånare kommunal service av hög kvalitet. Utvecklingen i kommunen behöver vara balanserad. Skolor, förskolor, äldreboenden, trygghetsboenden med mera ska utvecklas i takt med att kommunen växer. Dessa kan utvecklas i kommunal eller privat regi och i avsnittet nedan redogörs för behovet fram till år 2050.

Förskola & skola

En befolkning på 32 000 invånare innebär cirka 230 fler förskolebarn, vilket är jämförbart med cirka 12 nya förskoleavdelningar. Vidare innebär det cirka 550 fler grundskoleelever och beroende på var nya bostäder lokaliseras kommer behovet av skolplatser att finnas på olika platser i kommunen. Att samplanera bostäder med skola är därför nödvändigt.

I princip finns det ett behov av att planera in nya förskolor vid samtliga större utbyggnadsområden i kommunen, vilket behöver hanteras inom ramen för fortsatt detaljplanering. Nya förskolor projekteras i dagsläget i Knäred, Våxtorp och Laholms tätort. Dessa ersätter till viss del befintliga förskolor, men ökar även dagens kapacitet med åtta avdelningar. Ytterligare en förskola planeras i området Haga i Skottorp. I och med den

planerade pendeltågstrafiken på Markarydsbanan behöver kapaciteten på den befintliga förskolan i Veinge ses över. Vid en utveckling av Veinge som serviceort kommer troligen behovet av förskoleplatser att öka.

På kort sikt behöver den befintliga förskolan i Blåkulla, Laholms tätort, ersättas då delar av verksamheten bedrivs i tillfälliga paviljonger. Det behöver också utredas vidare när i tid det äldre beståndet av förskolor behöver ersättas. I mark- och vattenanvändningen har det därför pekats ut att området ska utvecklas tillsammans med intilliggande markområde.

Befolkningsprognosen visar en ökning av barn i åldern 6–15 år, vilket innebär ett behov av fler platser i grundskola. Behovet är störst i åldern 6–12 år (årskurs F-6) där kapaciteten av skolplatser i flertalet orter behöver utredas närmare. Det finns kortsiktigt ett behov av en ny lågstadiebyggnad i Veinge. Det planerade tågstoppet i Knäred kan på sikt skapa ett ökat behov av skolplatser inom grundskolan.

Behov av ytterligare en F-6 skola i Laholms tätort behöver beaktas när det blir aktuellt med detaljplanering av området kring Blåkulla och stationsområdet. Detta för att på sikt komplettera Parkskolan och Glänningeskolan. Bedömningen är att för åldern 13–15 år (årskurs 7–9) täcks behovet för kommande elevunderlag fram till år 2040 i och med byggandet av en ny högstadieskola i Laholms tätort.

Kapaciteten av elevplatser inom den anpassade grundskolan behöver kontinuerligt följas upp. Idag planeras för en ny anpassad grundskola i Laholms tätort kopplad till den nya högstadieskolan.

Under hela planperioden visar prognosen en ökning av elever i åldrarna 16–19 år. Kommunen har idag en egen gymnasieskola med kapacitet att öka sitt elevantal. Elever i gymnasieåldern väljer idag också att studera i Båstad och Halmstad. Med bättre kommunikationer till Halmstad via Markarydsbanan stärks den möjligheten.

Omsorg

Enligt Socialtjänstlagen och Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har kommunen ansvar för verksamheter och boende för personer med funktionsnedsättning, äldre personer samt personer som av andra anledningar är i behov av stöd eller boende genom socialtjänsten. Till år 2050 kommer antalet personer över 80 år att ha fördubblats och det kommer bo 2200 fler ålderspensionärer i kommunen, varav 1750 är över 80 år.

Det innebär att behoven inom äldreomsorgen kommer att öka; inklusive vård, omsorg och andra stödtjänster. LSS-insatser kommer också att öka, vilket kräver mer resurser och kapacitet. Dessa siffror belyser vidare behovet av planering för att möta det växande behovet kommunen står inför.

Kommunen står inför utmaningar med otillräckliga lokaler och för få platser för att möta behoven. Det finns behov att utvärdera befintliga faciliteter och undersöka möjligheten att bygga eller renovera för att tillhandahålla tillräckligt med platser för äldreboenden och LSS-boenden fram till 2050. De stora behoven kommer att finnas i Kusten, Laholm och resterande serviceorter.

I vissa delar av kommunen, särskilt vid kustnära platser som Skummeslövsstrand och Mellbystrand, saknas det SÄBO-platser. Prognoser visar att antalet personer i åldersgruppen 85–89 år förväntas öka från 35 till 145 på bara 10 år i Skummeslövsstrand, vilket motsvarar en ökning på 314%. Ökningen kräver snabba åtgärder för att möta det växande behovet av äldreboenden och hemtjänstlokaler i dessa områden. Lokalerna behöver vara större och mer anpassade.

Trygghetsboenden kan hjälpa kommunen att ta hand om en del av den äldre befolkningen. Dessa planeras som vanliga bostäder, men har ett större behov att vara lokaliserade intill områden med service och mötesplatser.

Kommunens framtida behov av LSS-boende är svårbedömt. Inom en femårsperiod behövs två nya gruppboenden och ett serviceboende. Det finns även behov av att utveckla daglig verksamhet i kommunen. Ingången är att möjliggöra LSS i kommande detaljplaner efter behov. En stor del av beståndet inom LSS kan placeras i den täta bebyggelsen för att möjliggöra närhet till kollektivtrafik och serviceutbud. För vissa behov inom LSS kan mer ostörda miljöer vara aktuellt med bostäder i någon av kommunens boendeorter eller utanför tätbebyggt område.

Fritid

Att ha möjlighet till en aktiv fritid är viktigt för människans hälsa. Ett brett och starkt föreningsliv är viktigt för folkhälsan samtidigt som det ger möjlighet till nya möten och bidrar till Laholms kommuns ökade attraktivitet. Det främjar också delaktighet i samhället och inkludering.

Hur miljöer utformas möjliggör eller hindrar olika typer av fysisk aktivitet som lek, sport, motion eller om man rör sig till fots, med cykel eller bil. Utveckling av miljöer som uppmuntrar till fysisk rörelse, vistelse i grönområden, social interaktion, kulturliv, utbildning och sysselsättning är positivt. Det kan skapa förutsättningar för en hälsosam vardag.

Föreningslivet har en viktig roll både för folkhälsan och som identitetsskapare och integrationsforum. Det gäller särskilt för barn och unga, då det ges möjlighet med möten över generationsgränser och möten med människor av olika bakgrund. Barn som är aktiva kan få en sundare livsstil och ett bättre välmående även senare i livet.

Kommunen är en möjliggörare som ser positivt på och gärna stöttar ideella initiativ från föreningar och medborgare. En stor del av de samlingslokaler som finns i kommunen driftas av föreningar; där föreningarna äger eller har fullt driftansvar för en kommunal samlingslokal. Föreningslivets behov av lokaler och områden ökar när kommunens befolkning växer och är en viktig faktor för att kunna bidra till en meningsfull fritid.

När nya skolor byggs ska även idrottsanläggningar säkerställas. Inriktningen ska vara att verka för samutnyttjande av lokaler mellan skola och föreningsliv. Vid nybyggnation av skolor kan föreningars behov tillgodoses genom att lokaler, så som skolbibliotek, mediatek och matsal, får en flexibel utformning. Att dela lokaler är en framgångsfaktor oavsett om det är föreningar som delar lokaler, om skolans lokaler används mer effektivt eller om konferensrum eller liknande förläggs i en idrottshall.

För att säkerställa ett balanserat fritidsutbud behöver noggranna avvägningar ska göras när fritidsaktiviteter som genererar störningar för omgivningen, exempelvis skjutbanor eller motorbanor, planeras. Genom att placera dessa aktiviteter på avstånd från bostadsområden och känsliga miljöer, kan vi minimera störningar samtidigt som vi främjar en aktiv livsstil. Dessa aktiviteter ska därför inte lokaliseras så att de negativt påverkar planerade utbyggnadsområden. Tillkomsten av enstaka bostadsbebyggelse ska i sin tur inte innebära att befintliga verksamheter får begränsningar av sin verksamhet. Det är fördelaktigt ifall störande aktiviteter byggs in, lokaliseras i källare eller samordnas med varandra.

Den fysiska planeringen behöver hantera föreningslivets behov i kommunen likväl som möjlighet till fritidsliv som inte kostar, exempelvis gröna och blå miljöer samt multifunktionella ytor. Naturen behöver vara tillgänglig för fler. Ytor för spontanidrott ska möjliggöras för att alla invånare, oavsett ålder och förmåga, ska kunna röra sig i sin vardag.

Det finns ett behov av att kontinuerligt arbeta med fritidsfrågorna i kommunen. Områden för idrotts- och fritidsändamål behöver vara med i planeringen av större exploateringsområden. Över tid behöver samlokaliseringar genomföras för att underlätta skötsel och upprätthålla god kvalitet.

Glänningsjöområdet i Laholm kommer fram till 2050 utvecklas till ett samlat idrotts- och fritidsområde med en tydlig folkhälsoprofil. Området behöver fördjupande studier för att uppnå sin fulla potential och det finns ett pågående visionsarbete för området.

År 2050 kommer det finnas behov av ett nytt folkhälsocentrum och en ny lokalisering inom kommunen behöver utredas vidare. Det finns även behov för föreningar att kunna utveckla sina verksamheter för att möta en ökande befolkning.

Ställningstaganden

- *Skolor, förskolor, särskilda boenden för äldre och LSS-boende får en flexibel utformning för att kunna möta förändrade behov*
- *Kommunala lokaler utformas med hänsyn till ett förändrat klimat med ökade risker för översvämning och värmeböljor*
- *Kommunen stärker arbetet med lokalförsörjning och ramprogram för att säkerställa goda och långsiktigt hållbara kommunala lokaler*
- *Kommunala verksamheter såsom skola, förskola och särskilt boende för äldre lokaliseras utifrån servicebehov och kompetensförsörjning*
- *Tillgången till fritidsaktiviteter, spontanidrott samt uppstyrd idrottsmiljöer ska tillgodoses för att förbättra folkhälsan och bidra till vardagsmotion*
- *Mötesplatser och samlingslokaler ska ligga nära aktivitetsytor, lekplatser eller liknande funktioner. Samlokaliseringar eftersträvas*
- *Det ska vara lätt att ta sig till mötesplatser och samlingslokaler via kollektivtrafik, gång och cykel*

- *Samnyttjande av lokaler eftersträvas och ses som en styrka*
- *Stärka närrekreation i form av grönområden är en viktig del i folkhälsoarbetet*

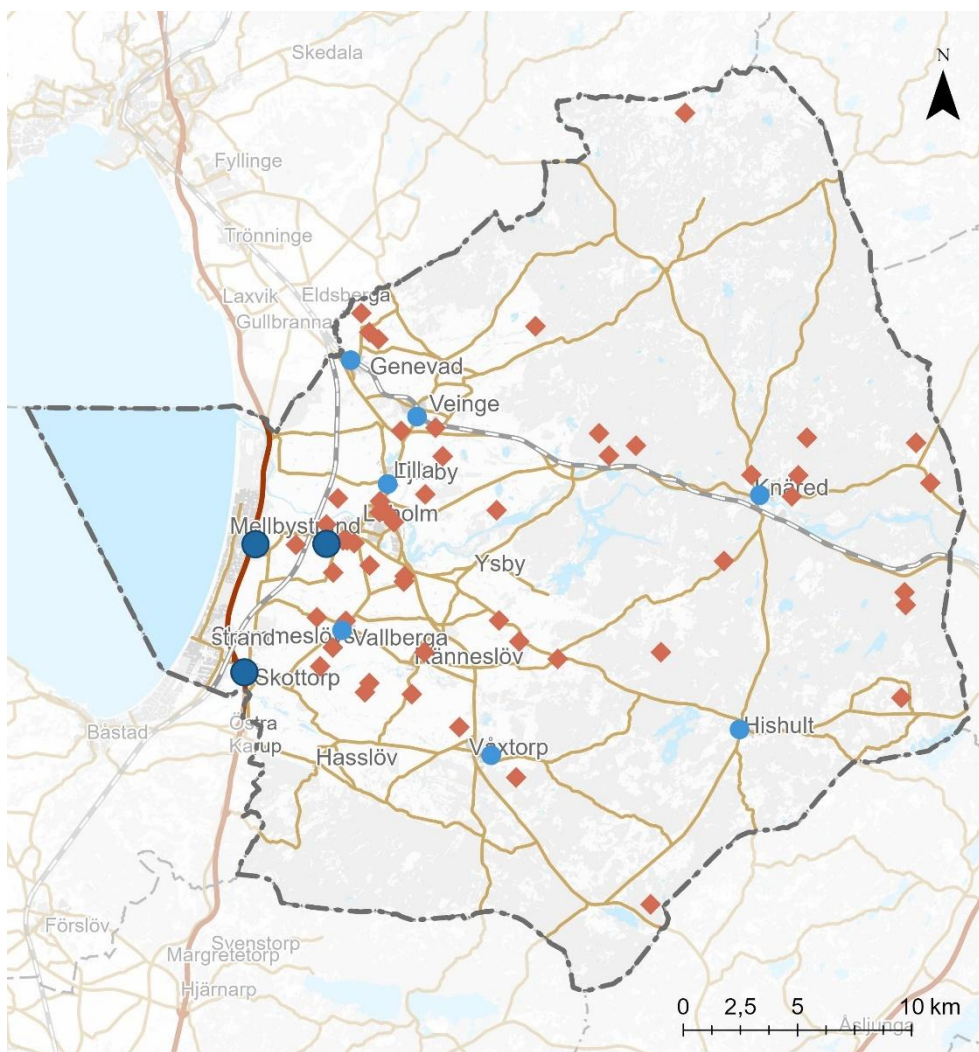
Näringsliv & Verksamhetsmark

Kommunen har idag ett starkt och livskraftigt småföretagande och genom att utnyttja våra styrkeområden inom tillverkning, energi, jordbruk, livsmedel, turism och skog kan vi göra plats för fler och växande företag. Kommunen har företag med världsledande spetskompetens som är viktiga att bibehålla och utveckla. Ometableringar är därför något kommunen också behöver ta höjd för när nya områden för verksamheter planeras.

Laholms kommun erbjuder och planerar för tillgänglig verksamhetsmark i attraktiva och logistiskt genomtänkta områden. Genom en långsiktig markförsörjningsplan och tydlig etableringsstrategi skapas goda planeringsförutsättningar för näringslivet och strategiska markförvärv. I Laholms kommun prioriteras etableringar som ger arbetstillfällen, har god marknyttjandegrad och stärker kommunens och närliggande verksamheters utveckling.

Sett till markanvändning prioriteras verksamhetsmark till områden med stor efterfrågan och ett bra skyltläge. Större etableringar lokaliseras intill väg E6, dess avfarter och i Laholm, vilket ger goda möjligheter att få in större etableringar som ger fler arbetstillfällen. Utveckling av verksamhetsmark med möjlighet att nyttja dessa förutsättningar med befintlig infrastruktur och goda logistiklägen är ett väsentligt samhällsintresse som inte kan tillgodoses på annan plats. Det innebär att kommunen prioriterar utbyggnad av och tillgänglighet till **1. Mellby industriområde**, **2. Nyby industriområde** och **3. Skottorp industriområde**. Respektive område har en specifik inriktning för att säkerställa ett attraktivt näringsliv som skapar arbetstillfällen och gynnar kommunens näringslivsutveckling. För att främja näringslivet i kommunen ska det finnas planberedskap med olika markområden som kan nyttjas på ett effektivt sätt samt att översiktsplanens utpekade verksamhetsområden utvecklas med de verksamheter som är mest lämpade för det specifika läget.

Det är viktigt att planera enligt utgångspunkten rätt verksamhet på rätt plats. Lämplig lokalisering skiljer sig mellan olika typer av verksamheter. Lämpligheten kan ha stor betydelse för vilken omgivningspåverkan som kan förväntas, vilka skyddsavstånd som krävs från bostäder eller vilket läge i kommunen som är önskvärt. Miljöstörande och riskfyllda verksamheter behöver lokaliseras med skyddsavstånd från känslig verksamhet och mark så som bostäder, skolor, äldreboende och vattenskyddsområden. Verksamheter med anknytning till livsmedelsförsörjning eller andra gröna näringar kan kräva en lokalisering på landsbygden. Medan kontorslokaler och andra typer av publika verksamheter såsom detaljhandel med fördel lokaliseras centralt i staden och kommunens orter. En stark stadskärna är viktigt för Laholm och det är därför viktigt att handelslokaler inte ersätts av bostäder.

Verksamhetsmark och tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter

Teckenförklaring

Verksamhetsmark	Tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter
● Prioriterad verksamhetsmark	◆ I drift
● Verksamhetsmark	

Figur 16. Karta över verksamhetsmark och tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter i kommunen. De prioriterade verksamhetsområdena finns i Mellbystrand, Laholms stad och Skottorp.

Lokala småföretag ges möjlighet att etablera sig och utvecklas på befintliga verksamhetsområden runt om i kommunen. Översiktsplanen pekar inte ut några nya områden som kräver ny infrastruktur utan i de fall där en expansion sker är det i områden med exempelvis ensidiga vägar för att nyttja potentialen i befintlig infrastruktur.

Det är av stor vikt att i första hand använda den verksamhetsmark vi redan har. Genom att effektivisera markutnyttjandet i befintliga områden kan kommunen få ut mer av befintliga områden och behöver på så sätt inte ta i anspråk lika stora områden för verksamhetsmark på oexploaterade ytor. Detta är både ekonomiskt och ekologiskt hållbart. Efter översiktsplanens

antagande krävs ett fortsatt aktivt arbete med utveckling av befintliga industriområden så att mark som tas eller tagits i anspråk nyttjas effektivt.

För att tydliggöra lämplighet för verksamheter och stödja en hållbar utveckling av kommunens verksamhetsområden har områdenas tilltänkta inriktningar förtydligats utifrån omgivnings- och miljöpåverkan. Dessa inriktningar framgår i popup-rutorna i avsnittets karta. Utöver att visa de tre prioriterade verksamhetsområdena och orter med verksamhetsmark visar kartan även tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter. Dessa verksamheter kräver extra hänsyn i den fysiska planeringen och kan till exempel vara djurhållande lantbruk, livsmedelsindustrier och vindkraftverk.

Ställningstaganden

- *I Laholms kommun prioriteras etableringar som ger arbetstillfällen, har god marknyttjandegrad och stärker kommunens och närliggande verksamheters utveckling*
- *Nyttja befintlig och ny verksamhetsmark resurseffektivt och för de ändamål som på bästa sätt främjar Laholms näringslivsutveckling*
- *Mellby industriområde, Nyby industriområde och Skottorp industriområde ska prioriteras vid satsningar av ex. infrastruktur, BK4-klassningar och kollektivtrafik för att stärkas som attraktiva arbetsplatser*
- *Områden utpekade för verksamhetsmark samt befintliga verksamheter ska inte påverkas negativt av tillkommande enstaka bostadsbebyggelse eller annan känsligare verksamhet*
- *Nyttja befintlig infrastruktur och redan gjorda investeringar*
- *Kommunen ska fördjupande utreda, analyser och utveckla kommunens etableringsprocesser för verksamheter*
- *Säkerställ handeln i Laholms centrum med hjälp av ändring av gällande detaljplaner*
- *Etablering av verksamheter som har omfattande krav på skyddsavstånd, till exempel på grund av kemikaliehantering, behöver noggrant utvärderas med hänsyn till kommunens fokus på att bevara en god boendemiljö*

Figur 17. Kommunens tre prioriterade platser: staden, Våxtorp och stranden

Besöksnäring & Turism

Besöksnäringen och turismen bidrar positivt till kommunens arbetsmarknad, ekonomi och ökad lokal och regional attraktivitet. När fler väljer att besöka Laholms kommun gynnas även invånarna som får tillgång till ett rikare utbud av exempelvis aktiviteter, butiker och restauranger. Besöksnäringen bidrar även till inflyttning med positiv påverkan på bostadsbyggande och andra näringar.

Grundläggande för Laholms kommuns turism är kommunens goda geografiska förutsättningar med stränder, sjöar och vattendrag i kombination med skog, landsbygd och staden. I mark- och vattenanvändningen pekas besöksnäring/turism ut i anslutning till kommunens tätorter samt större anläggningar såsom Kungsbygget och Vallåsen.

Laholms kommun har som destination tre prioriterade och profilbärande platser; **Stranden**, **Staden** och **Våxtorp**. Dessa platser är viktiga att främja som strategiska målpunkter i den långsiktiga fysiska planeringen. Varje plats nischas för att utveckla sina styrkor. Målbilden för turism och besöksnäring i kommunen är ett stolt och attraktivt Laholm.

Stranden

Laholms kommun är en kustkommun med lång historia där Mellbystrand och Skummeslövsstrand har varit viktiga som badorter. Stranden och kusten har höga rekreativa värden. Nya Hallandsleden kust kommer tillsammans med befintliga kustnära naturreservat flitigt användas av både besökare och invånare. I kusten finns viktiga mötesplatser och leder för både cykel och vandring. Kattegattleden, Sveriges första nationella cykelled, får större dragningskraft för varje år och lockar besökare från hela världen.

Kust och strand är fortsatt viktigt, men nu i ett bredare perspektiv. Nutidens badgäster vill ha mer service och aktivitet kopplad till badandet och för många har stranden blivit en plats för

naturupplevelser året om. Därför är utveckling av boende och aktiviteter kopplat till kust och hav viktigt att tillgodose.

Staden

Kommunen har en centralort som är Hallands äldsta med anor från 1200-talet; där charmiga kullerstengator, shopping samt många offentliga konstverk inspirerar till minnesvärda besök. Handeln i Laholms stad är en viktig besöksanledning som lockar långväga besökare från både andra kommuner och Danmark. En stor dragningskraft är stadskärnans småskalighet i kombination med ett varierat utbud.

I staden finns även Nordens enda museum för tecknad konst, Teckningsmuseet, samt teater och biograf som stärker kulturutbudet. Stadsparken är en uppskattad plats för upplevelser och rekreation hos både kommuninvånare och besökare. Lagan lockar till sig många fiskare. En förtätning av staden som leder till tryggt handelsutbud och ökat utbud av restauranger och caféer behövs för vidare utveckling. Kommunen behöver också säkerställa att det finns möjlighet till centrala boenden för besökare.

Våxtorp

I sydöstra delen av kommunen har Våxtorp växt fram som en stark nod för äventyr och cykling, med verksamheter som erbjuder besökarna bmx, mtb och downhillcykling samt höghöjdsbanor och rodel. Kungsbygget och Vallåsen är två centrum för besöksnäringen. För ökad utveckling i denna del behövs fler övernattningsmöjligheter och infrastruktur som gör det lättare för besökaren att cykla till och från området.

Andra viktiga besöksmål i kommunen

I nordöst finns området Hjärnered/Knäred med natur som lockar både naturälskaren och den utländska besökaren. Där finns planer på att utveckla området för både cykel, fiske och vandring. Knäred är en av orterna där Hallandsleden, en regional vandringsled, går förbi. Här är tågstoppet i Knäred en viktig del för att besöksnäringen ska ta fart och utvecklas. Att nyttja befintlig besöksnäring för att skapa sammanhang är viktigt för utvecklingen av platsen. LIS-områden används för att stärka dessa platser.

Kommunens rika historiska arv med bland annat en av Sveriges två öppna bronsåldersgravar, Lugnarohögen i Hasslöv, minnesmonument över freden i Knäred och Lagaholms slottsruin gör kommunen intressant för den historieintresserade. Den lokala matproduktionen bidrar också till många fina livsmedel och gårdsbutiker som är värda att besöka.

Sammanfattningsvis har kommunen många varierande och spännande besöksmål som lockar besökare. Laholms kommun har tagit fram en destinationsplan som klargör kommunens satsningar och utvecklingsplaner för kommunen som destination.

Utveckling av besöksnäring och turism

Det är viktigt att främja en balanserad och hållbar utveckling av mark- och vattenområden för att stödja turism och besöksnäring. Utvecklingen av turismrelaterade tjänster och anläggningar, såsom restauranger, camping och hotell, ska ske på ett sätt som bevarar och skyddar kommunens unika natur- och kulturvärden.

Det kan finnas en viss motsättning mellan tillgängligheten till naturen och bibehållandet av naturvärdena, eftersom den unika attraktiviteten oftast ligger i de höga naturvärdena. Det är viktigt att tillskott av nya anläggningar och bebyggelse inte påverkar viktiga värden negativt. Ökad besöksnäring innebär ett större tryck på miljön i turisttäta områden och tillgången till hållbara vatten- och avloppslösningar blir en nyckelfråga för en lämplig utveckling av kommunen.

LIS-områdena i översiktsplanen pekar ut lämpliga områden i strandnära lägen för utveckling av turism och rekreation. Läs mer under *Landsbygdsutveckling i strandnära lägen* i kapitlet *Mark- och vattenanvändning*.

Tillfällig vistelse/övernattning

Det finns utvecklingspotential av boendeanläggningar för besökare i kommunen. Nya hotell eller campingplatser kan ge livskraft till sin omgivning och stärka orten där de lokaliseras. Campingplatserna har på många håll i Sverige utvecklats från traditionella campingplatser till turistanläggningar som erbjuder mer aktiviteter och boende i form av hotellrum eller stora stugor. I takt med att allt fler semesterar med husbil och husvagn har trycket på campingar och ställplatser ökat. I kommunen syns särskilt efterfrågan på ställplatser. Fram till år 2050 kan nya former av boendeanläggningar för besökare tänkas bli aktuella. Det är av stor vikt att tillkommande boendeanläggningar är anpassade till sin omgivning och ger ett mervärde utöver övernattningsmöjligheten den ger.

Ställningstaganden

- *Vi prioriterar Stranden, Staden, Våxtorp och kommunens LIS-områden vid utveckling av kommunens besöksnäring*
- *Vi planerar för att besökare ska kunna ta sig kollektivt eller på annat sätt hållbart till viktiga besöksmål*
- *Stranden tillgängliggörs för fler aktiviteter*
- *Kopplat till viktiga besöksmål bör det även möjliggöras för service och aktiviteter*
- *Ta hänsyn till småskaligheten och främja tillskapandet av lokaler för kommersiell service vid utveckling av stadskärnan*
- *Unika natur- och kulturvärden ska tas hänsyn till vid utveckling av kommunens besöksnäring och turism*
- *Hållbar och fungerande vatten- och avloppsstruktur är en avgörande faktor för utvecklingen av kommunens besöksnäring*
- *Vi har ett helhetsperspektiv och sätter människan samt platsens värde i fokus när vi planerar för en hållbar parkeringssituation vid kommunens besöksmål*

Natur & Vatten

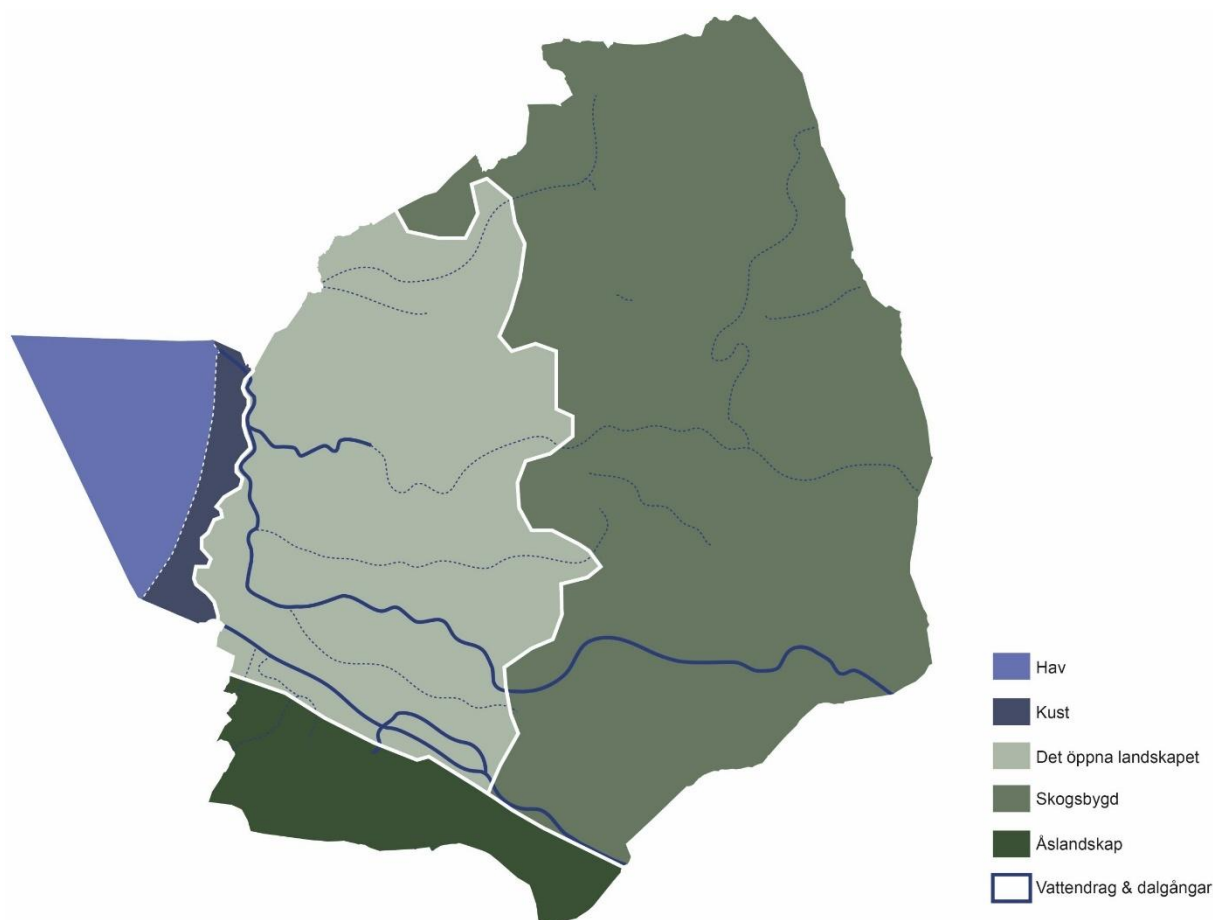
Laholm är berikat med vacker och varierad natur, såväl längs kusten som inåt landet. Tillgång och närhet till natur är viktigt för människans hälsa och andra ekosystemtjänster. Biologisk mångfald är förutsättningen för allt liv. Det är också en viktig faktor för var människor väljer att bosätta sig. En grönskande kommun är en attraktiv kommun.

Det finns flera anledningar till att säkerställa grön- och vattenområden i kommunen. Vissa naturområden behöver säkerställas för att vara infiltrations- och översvämningsbara ur ett klimatperspektiv. Medan andra områden har högre biologiska, ekologiska och rekreativa värden. Kommunen har särskilt utpekade ansvarsarter som tillsammans med värdekärnor och nationellt samt globalt hotade arter är extra viktiga att värna.

I Laholm finns det en värdefull naturmiljö med landskapstyperna *Hav & kust*, *Det öppna landskapet*, *Sjöar*, *vattendrag & dalgångar*, *Åslandskapet* och *Skogslandskapet*.

Kommunen har tagit fram och antagit en grönplan som ska vara styrande för Laholms kommuns grönplanering. Grönplanen innehåller fördjupningar kring naturinformation i Laholms kommun. I Grönplan finns kunskapsunderlaget *Levande Laholm*, vilket har använts i Översiktsplan 2050.

Läs mer på [Grönplans hemsida](#).

Figur 18. Kommunens sex olika naturtyper (Krook & Tjäder)

Hav & kust

Laholmsbukten, som är en del av Kattegatt, är en fantastisk naturmiljö med hav och kust. Landskapet är rikt på möjligheter för rekreation, kulturarv och natur med höga värden samtidigt som det är en högexploaterad kust med två samhällen Mellbystrand och Skummeslöv som möts i mitten av kustremsan.

Hav och hed möts genom sanddyner; höga i Mellbystrand och lägre i Skummeslöv. Havet och dynerna i kusten är rörliga och håller sig inte alltid på samma yta. Därför behöver havet plats att röra på sig med oexploaterade dyner och grönområden. Stora sammanhängande naturområde längs kusten ger säkerhet mot klimatförändringar och fantastiska förhållanden till rekreation och naturupplevelser.

Kusten präglas av naturvärden knutna till hav, ljung, sandhed och Lagans mynning. Som kustkommun är havet en självklar och viktig del av kommunens blåa struktur.

Markanvändning på land påverkar i slutändan havet då detta oftast är slutgiltig recipient.

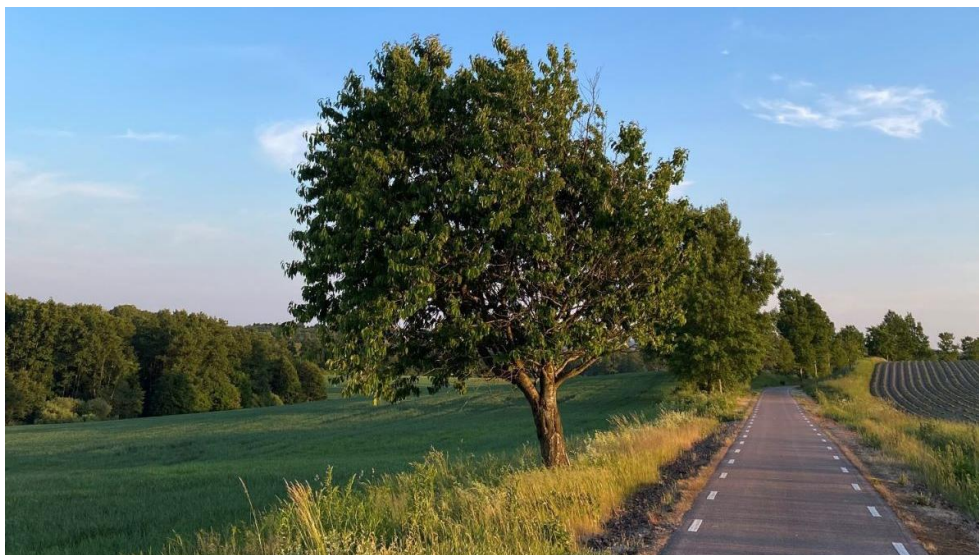

Figur 19. Havet och fördyner längs kommunens kust (Laholms kommun)

Det öppna landskapet

I det öppna landskapet breder Laholmsslätten ut sig. Laholmsslätten är en svagt böljande fullåkersbygd där gårdar och mindre dungar skapar avbrott mellan de stora fälten. Längs åar och mindre vattendrag växer träd och annan vegetation som bryter av mot det platta landskapet. Slätten genomkorsas av storskalig infrastruktur i form av E6:an och Västkustbanan. Här ligger även Laholm och flera av kommunens orter såsom Skottorp, Vallberga, Veinge, Lilla Tjärby, Ränneslöv och Våxtorp.

Många av de småbiotoper som återfinns på Laholmsslätten och som idag hyser viktiga naturvärden har sitt ursprung i det kulturhistoriska odlingslandskapet eller är en rest från tidigare landskap. Märgelgravar och diken vittnar om jakten på näring och arealer, medan åkerholmar, odlingsrösen, stengärdesgårdar, vårdträd och alléer är rester från äldre jordbruk och ägostrukturer. Gamla och grova lövträd är viktiga biotoper för många arter, såväl insekter, fåglar och fladdermöss som lavar och mossor, och bidrar även med estetiska värden.

Figur 20. Banvallen, som numera är ett grönt cykelstråk, löper genom det öppna landskapet (Laholms kommun)

Området präglas särskilt av sandiga förhållanden med värdekärnor av sandhed. En värdekärna är ett sammanhängande område med höga naturvärden som bedöms ha extra stor betydelse för växter och djur. Speciellt Veinge utmärker sig som ett viktigt område för insekter.

Sjöar, vattendrag & dalgångar

Genom alla landskapstyper löper vattendragen och dess dalgångar. Kommunens större vattendrag löper i öst-västlig riktning och mynnar ut i havet. De mest värdefulla vattendragen i kommunen är Stensån, Smedjeån och Lagan. Även Genevadsån hyser höga värden. Arter såsom öring, lax, nejonöga och ål vandrar upp från havet till vattendragen för lek och föda. Längre upp i vattendragen och biflödena finns flodpärlmussla som är beroende av vandrande fisk. Mynningen vid åarna till havet är viktiga biotoper att värna.

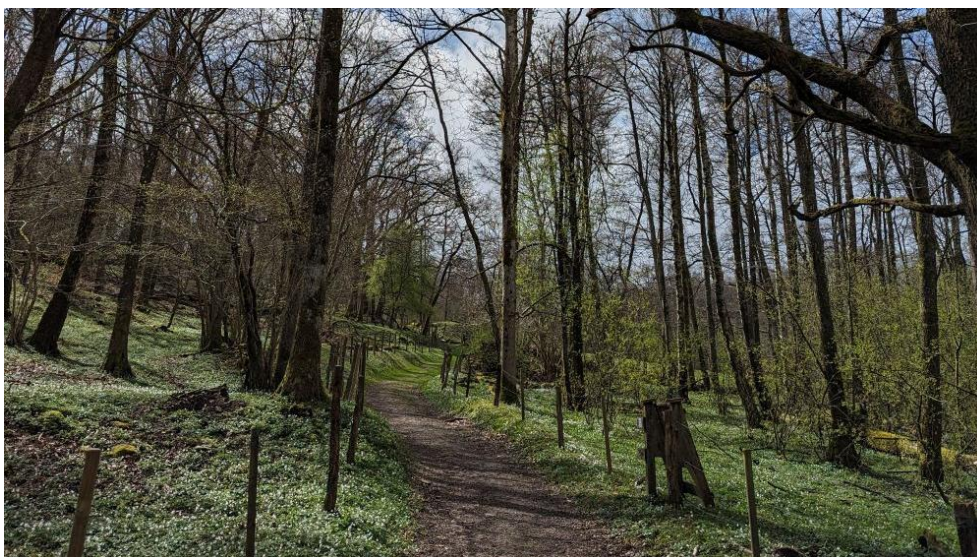
Figur 21. Krokån en vacker försommardag (Laholms kommun)

Sötvattnet i kommunens åar, vattendrag och grundvatten är en förutsättning för allt biologiskt liv på land och fungerar som spridningskorridorer för den biologiska mångfalden. Kommunen

är berikat med flera fina fiskevatten och har en bra blandning av sjöar, vattendrag och kust för fritidsfiskaren. Lagan, till exempel, räknas som ett av Sveriges bästa laxfiskevatten. Precis som havet behöver vattendragen plats att röra på sig. Svämplan och våtmarker är både viktiga och produktiva ekosystem samtidigt som de bidrar med vattenreglering och fungerar som kolsänkor.

Åslandskapet

I söder reser sig Hallandsåsen 200 meter över havet och erbjuder storslagen utsikt. Den domineras i den västra delen av lövskogar, framför allt bokskogar. I bokskogarna ingår ofta ek och ask samt ibland alm. På åsen finns flera värdekärnor för både ädellövträd och bokskog såväl som rester av ljunghedar. Utöver den skyddsvärda naturen finns även mindre områden av inplanterad granskog och flera slutavverkade skogsområden. Däremellan finns öppna ytor av brukad jordbruksmark, bestående av relativt små fält av åker och betesmark.

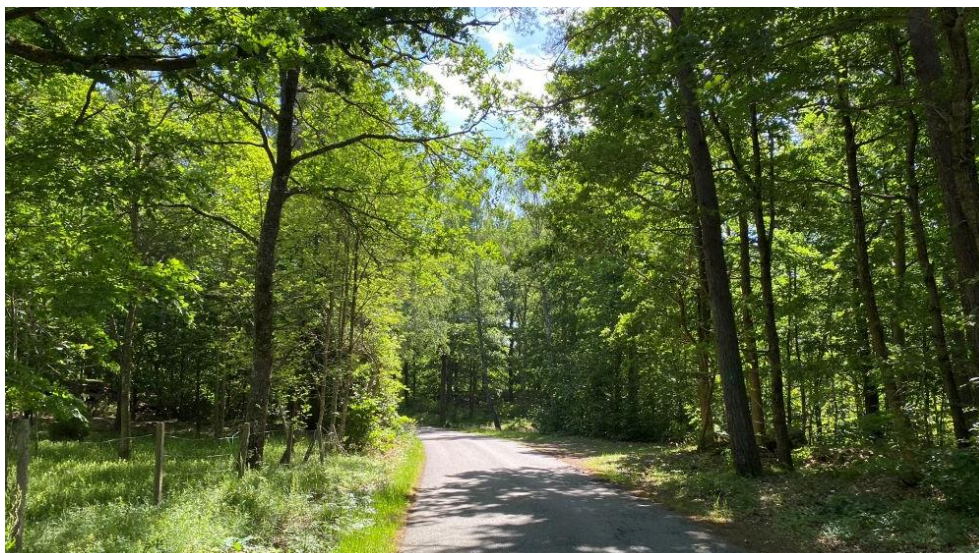
Figur 22. Vårdag på Hallandsåsen (Laholms kommun)

Hallandsåsen är mosaikartat med många småbiotoper som är särskilt värdefulla för naturvärden, men även för rekreation och vackra utblickar. Stora delar av åsen är skogsbeklädd och har som landskapskaraktär flera gemensamma natur- och kulturvärden med skogslandskapet.

Skogslandskapet

De östra skogsmarkerna domineras av skog där det småskaliga odlingslandskapet förekommer som små öar. Det lummiga skogslandskapet har viktiga värdekärnor för lövskog. I skogsbygden finner man även resterna av de ljunghedar som förr var mer utbredda i Laholm. Idag är de värdekärnor och viktiga spridningskorridorer för den stora biologiska mångfald som en ljunghed kan hysa. I Mästocka finns områden som är speciellt artrika och orten är ett hotspot för biologisk mångfald.

Den småbrutna karaktären i öst utgör ett värdefullt inslag för landskapsbilden och bidrar till att bevara kulturlandskapets mångfald som är attraktiv för bland annat friluftslivet.

Figur 23. I området kring Hjärneredsjöarna (Laholms kommun)

Ställningstaganden

- *Landskapsspecifika utgångspunkter ska användas vid avvägningar i lov, förhandsbesked och planering*
- *Vid exploatering ska gröna och blå kopplingar inte byggas bort samtidigt som vi arbetar för att lösa upp barriärer som fragmenterar grönstrukturen*
- *Laholms kommun arbetar efter skadelindringshierarkin vid samhällsutveckling för att värna om ekologiska värden i den byggda miljön. Det vill säga skydda värden, förebygga och minska negativ påverkan samt kompensera för förlust av värden*
- *Vi strävar efter att efterfölja principen 3-30-300-3000¹*
- *Vi fäller färre, planterar fler och lyfter värdet av träd*
- *Vi skyddar våra ansvarsarter och ansvarsnaturtyper²*
- *Vi skapar och har tillgång till attraktiva naturmiljöer för vistelse, naturkontakt och rekreation*
- *Vi värnar om grön infrastruktur som binder samman stad och natur, skapar gröna korridorer och stärker både biologisk mångfald och ekosystemtjänster*
- *Havet, stränder, sjöar och vattendrag är idag starka identitetsbyggare som kommunen även i framtiden ska bygga vidare på och utveckla*

¹ 3-30-300 innebär minst 3 bostadsnära träd, minst 30% krontäckning i stadsdelen, maximalt 300 meter mellan bostad och grönområde och maximalt 3000 meter till ett större naturområde

² Kommunens ansvarsarter framgår i kapitlet *Mål, planer och program*

- *De blå stråken från kusten till de östra delarna av kommunen stärks*
- *Den sammanhängande blå-gröna infrastrukturen värnas och utvecklas vid åar och vattendrag, sjöar och kust för att främja natur- och rekreationsvärden*
- *Kommunen ska förvalta och sköta mark och vatten så att naturvärden inte går förlorade*

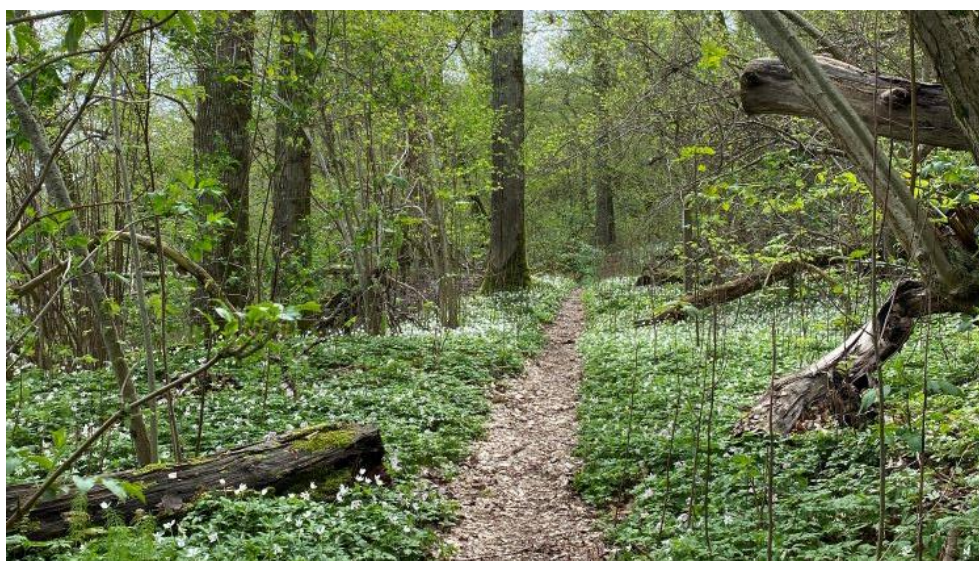

Naturresevat

Naturresevat finns upprättade för att skydda värdefulla naturområden med stöd i miljöbalken. Enligt 7 kapitlet 4 § MB får ett mark- och vattenområde förklaras som naturresevat av länsstyrelsen eller kommunen i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

I Laholms kommun finns 43 statliga naturresevat och ett kommunalt naturresevat. Dessa har bildats för att vårda värdefulla naturmiljöer, bevara biologisk mångfald, tillgodose friluftslivsbehov samt skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Läs mer om kommunens naturresevat på naturkartan.se eller Länsstyrelsen Hallands [hemsida](#).

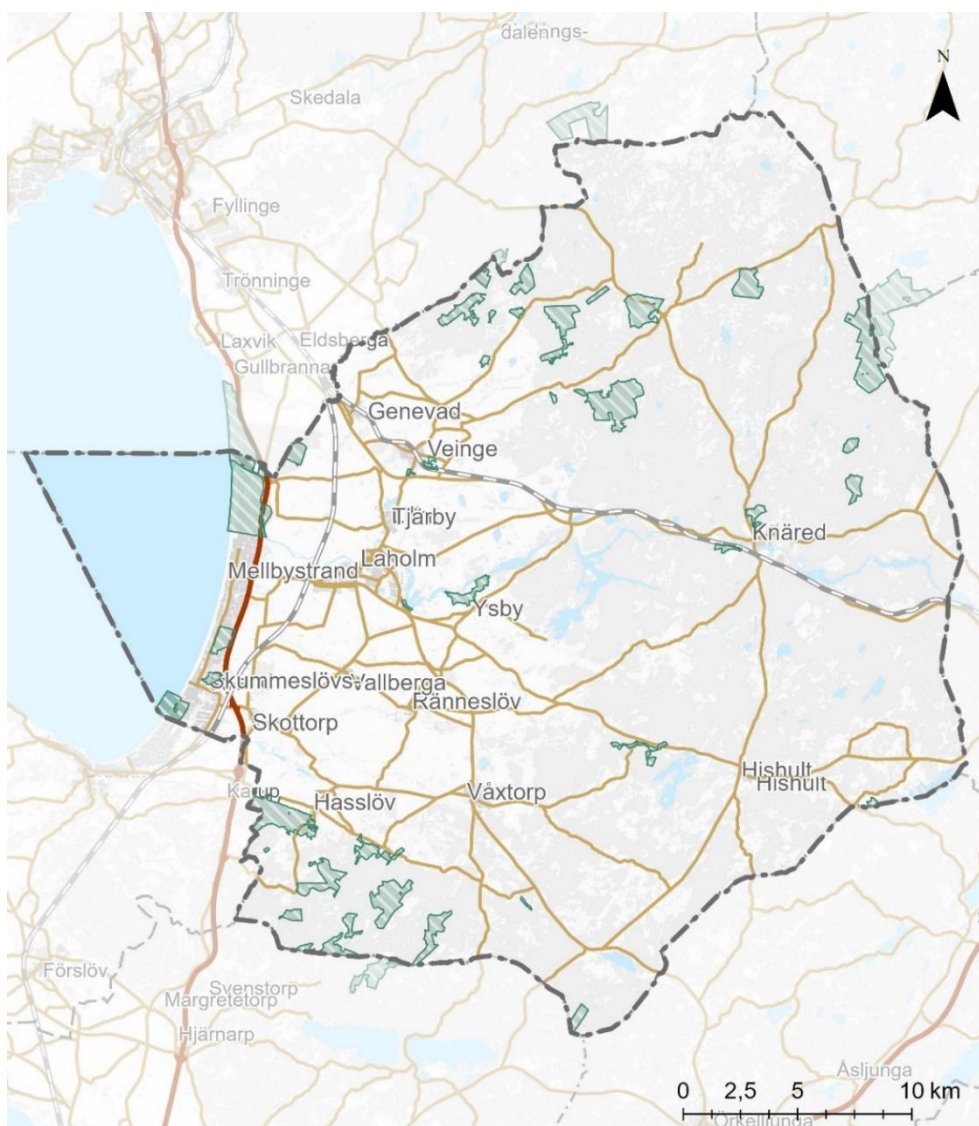
Figur 24. Blommande vitsippor i naturresevatet Söghuslund (Laholms kommun)

Ställningstagande

- *Naturresevat och områdesskydd är ett verktyg för kommunen att använda i samhällsbyggnadsprocessen för att skydda naturvärden och rekreationsområden*
- *Exploatering ska inte ha betydande negativ påverkan på befintliga naturresevat*

Påverkan

Planförslaget tar hänsyn till naturreservat och undviker negativ påverkan inom dessa. Nya områden för bostäder och verksamheter lokaliseras i områden som redan ligger i anslutning till befintlig bebyggelse. Ökad belastning på naturreservat bedöms ske i kustområdet, men bedöms inte ge betydande negativa konsekvenser.

Naturreservat

Teckenförklaring

 Naturreservat

Figur 25. Karta över naturreservaten i kommunen.

Stora opåverkade områden

Stora opåverkade mark- och vattenområden (Miljöbalken 3 kap. 2§) är områden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploatering eller andra ingrepp i miljön. De ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påverka områdets karaktär. Skyddet ska gälla så långt som möjligt vilket innebär att tillämpningen ska ställas mot samhällsekonomiska intressen. Laholms kommun har en stor andel utspridd bebyggelse på landsbygden, vilket ger begränsade områden som är opåverkade av exploatering.

Områdena är av regionalt intresse och viktiga för ekologiska funktioner och biologisk mångfald samt utgör tysta områden för rekreation och friluftsliv. Genom de stora oexploaterade områdena får de ekologiska funktionerna i landskapet ett större sammanhang och bättre funktion genom att spridningssamband mellan olika värdekärnor upprätthålls. Sammanhängande oexploaterade områden är också en viktig resurs för rekreation och friluftsliv.

Stora opåverkade områden är ofta detsamma som tysta områden. Det är viktigt att det finns områden i kommunen som är fria från buller för att möjliggöra en god ljudmiljö för kommunens invånare och besökare. Det är väl dokumenterat att höga ljudnivåer kan ha negativa effekter på vår hälsa och välbefinnande. Ständig exponering för bullernivåer över rekommenderade gränser kan orsaka stress, sömnstörningar, högt blodtryck och andra fysiska och psykiska problem. Genom att söka tystnad och undvika buller kan vi minska risken för dessa negativa konsekvenser och förbättra vår hälsa.

Fyra områden i kommunen bedöms vara stora av exploatering opåverkade områden; Höka-Tönnersa flygsandsfält, Hallandsåsens nordsluttning, Veinge skogsbygd och norra Knäreds socken samt Myrområde Kolkamossen och Tjuvhyttmossen.

Höka-Tönnersa flygsandsfält [SO1]

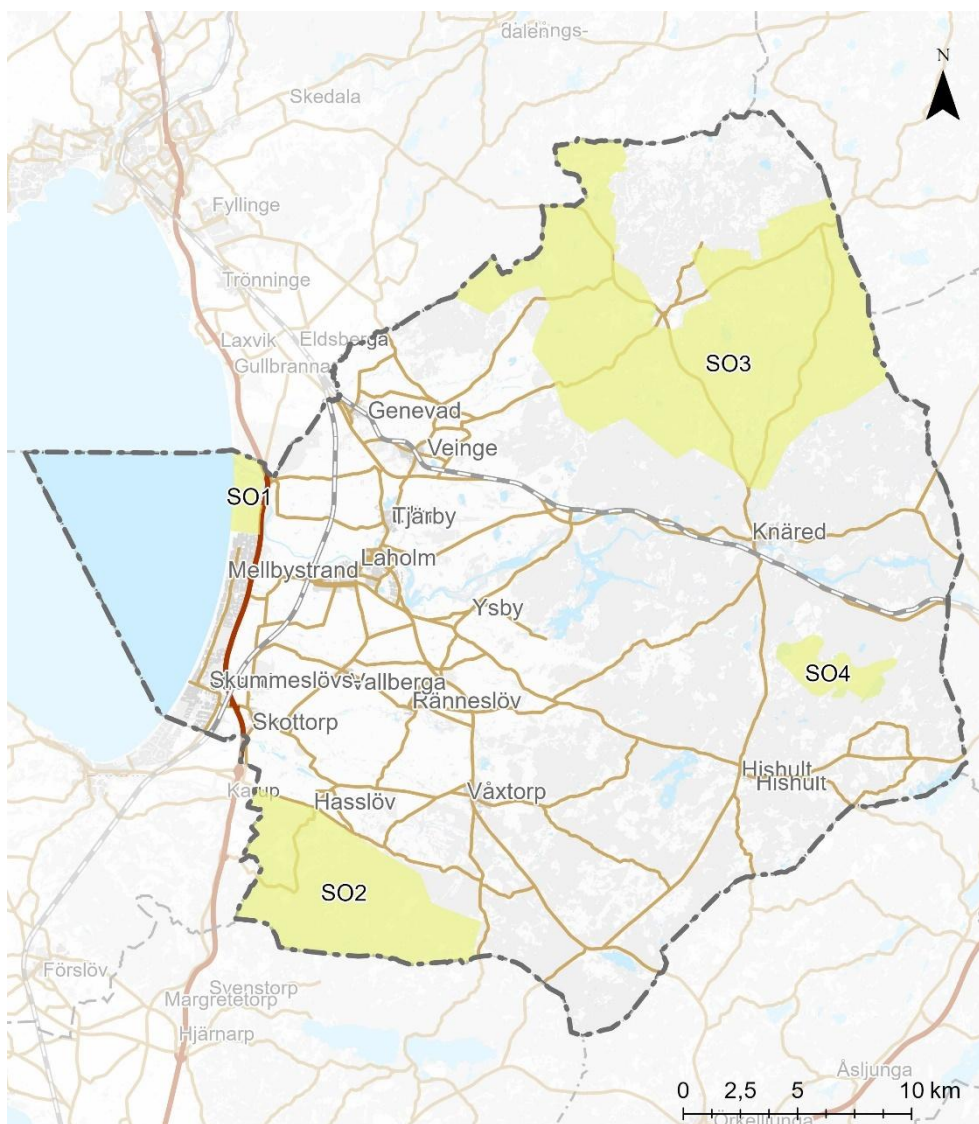
Höka-Tönnersa flygsandsfält är ett kustnära område med sandstrand, sanddyner och dynskog. Området bjuder på varierande vandringar över öppna sanddyner och genom sluten tallskog. I området finns ett rikt växt- och djurliv som präglas av den sandiga miljön. Inslaget av bebyggelse och anläggningar är ringa. Området är dock delvis bullerutsatt med hänsyn till dess lokalisering intill väg E6. Området är skyddat via sin status som Natura 2000-område och naturreservat. Det ligger även inom riksintresse för naturvård.

Hallandsås nordsluttning [SO2]

På Hallandsås nordsluttning återfinns en kraftigt kuperad terräng som domineras av ädellövskog. På flera ställen erbjuds en storslagen utsikt över Laholmsbukten och det omgivande slättlandskapet.

Området kan utvecklas genom dels ett bibehållande av stora område med ädellövskog dels genom att vissa kärnområden lämnas till fri utveckling utan påverkan av skötsel. Stor restriktivitet bör iakttas mot ny bebyggelse och anläggningar.

Delar av området är skyddat via sin status som Natura 2000-område och naturreservat. Det ligger även inom riksintresse för naturvård.

Stora påverkade områden

Teckenförklaring

Stora påverkade områden

Figur 26. Kommunens fyra stora påverkade områden.

Veinge skogsbygd och norra Knäreds socken [SO3]

I norra delen av kommunen finns ett stort sammanhängande skogsbygdsområde. Det militära övningsområdet i kommunens norra del släcker dock ut ett stort område som annars kanske kunde vara aktuellt att peka ut som stort och påverkat, därav är inte hela norra delen av kommunen utpekad.

Området består av en glest befolkad skogsbygd med insprängda ängs- och hagmarker. Här finns stora områden som saknar vägar, vilket ger ett intryck av området som vildmark. Skogsbruket är viktigt för området. Ytterligare vägar, kraftledningsgator, annan infrastrukturutbyggnad och samlad bebyggelse bör undvikas.

Delar av området är skyddat via sin status som Natura 2000-område och naturreservat. Det ligger även inom riksintresse för naturvård.

Myrområde Kolkamosse-Tjuvhyttemosse [SO4]

Kolkamossen och Tjuvhyttemossen och myrarna vid Östersjön bildar ett större sammanhängande och värdefullt myrkomplex/våtmark. Området domineras av mossar. I området ligger också ett hydrologiskt värdefullt kärr. Området har även värdefull naturskog och är ringa bebyggt med fåtaliga vägar, byggnader och kraftledningar.

Området är utpekad inom riksintresse för naturvård.

Ställningstagande

- *Stora opåverkade områden skyddas så långt som möjligt mot åtgärder som kan påverka områdets karaktär*
- *Nya stora infrastrukturanläggningar lokaliseras så att intrånget i hittills opåverkade områden minimeras*
- *Bevara stora opåverkade områden och områden med god ljudmiljö från tillkommande ljud- och ljusföroreningar*
- *Hänsyn ska ta till visuell påverkan på landskapsbilden som kan inverka både på upplevelsen och karaktären av området*
- *Befintliga avgränsningar i landskapet, såsom stenmurar och gärdesgårdar, är väsentliga för bevarandet av områdenas karaktär*

Påverkan

Planförslaget tar hänsyn till stora opåverkade områden och undviker negativ påverkan på dessa. Nya områden för bostäder och verksamheter lokaliseras i områden som ligger i anslutning till befintlig bebyggelse.

Figur 27. Skog utanför Våxtorp (Laholms kommun)

Areella näringar

Kommunens areella näringar, skogsbruk- och jordbruk, står för en betydande del av markanvändningen på landsbygden och har en unik roll som producent av livsmedel och råvaror. Dessutom är de en förvaltare av landskapets natur- och kulturvärden.

Skog & Skogsbruk

Skogsområden har en rad viktiga funktioner och fördelar. Den har stor betydelse för invånarnas och besökarens välmående genom sina rekreativa förmågor, lokal hydrologi, luftkvalitet och som ekologisk spridningskorridor. Den har också ett stort värde genom sin produktion av hållbara råvaror.

Tätortsnära skog är skogsområden som ligger i nära anslutning till samhällen och erbjuder viktiga ekosystemtjänster samt rekreationsmöjligheter för invånarna. De har ofta höga sociala värden genom dess rekreativa funktion. Skogarna är ofta flitigt besökta och särskild hänsyn behöver tas till friluftslivets intressen. För att höja en Orts attraktionskraft är tätortsnära skog av stor betydelse. Områdena behöver särskild skötsel för att öka både attraktionskraften och de biologiska värdena. Orterna i östra skogsmarkerna, mellanbygden, längs kusten och vid foten av Hallandsåsen är välförsörjda med tätortsnära skogar, medan flera av orterna i Laholmsslätten saknar tillgång till tätortsnära skogar. Där behövs kvaliteten på skogen förbättras.

Stora grön- och skogsområden har visat sig kunna minska människors stressnivåer, återställa koncentrationsförmåga samt stimulera till fysisk aktivitet. Ett lämpligt avstånd till större natur-/skogsområden, för kommunens befolkning, är 3000 meter. Det kommer från ett extra

led av 3-30-300 principen (3 träd, 30 % krontäckningsgrad och 300 meter till grönområde) så att det blir 3-30-300-3000, där 3000 är avståndet man max ska ha till ett större naturområde.

Virke från kommunens skogar är en förnybar naturresurs och följaktligen en råvara som kommunen långsiktigt ska utnyttja för att undvika att tära på jordens ändliga resurser. Att bibehålla markens långsiktiga förmåga att producera träråvara är därför en nödvändighet för ett uthålligt samhälle. Att avverka skog innan den är färdigvuxen är negativt ur ett hållbarhetsperspektiv. Ett aktivt skogsbruk med hög tillväxt bidrar dessutom till klimatnyttan genom att mer koldioxid binds från atmosfären. Träden bidrar till att hålla nere temperaturen i närområdet under varma dagar.

Ställningstaganden

- *Vi förvaltar vår kommunalt ägda skog med biologisk mångfald och rekreation som främsta mål. Ytor som idag är utpräglad produktionsskog förvaltas med mål om hyggesfritt skogsbruk. Vi tar fram en skogsvårdsplan för att nå målet*
- *Kvaliteten på lövskog bör öka och trädmiljöer bör tillkomma, främst intill tätorter och i anslutning till friluftsområden. Detta är särskilt angeläget i närområdet kring Vallberga, Laholm, Lilla Tjärby, Skottorp och Genevad där det finns få eller inga möjligheter för rekreation i skoglig miljö*
- *För att bibehålla och stärka den biologiska mångfalden i ädellövskogarna bör spridningskorridorer och i synnerhet värdekärnor bevaras*
- *Småskaligt skogsbruk, småskalig betesdrift och småskaligt jordbruk är viktiga verksamheter för att bevara mosaiklandskapet och värdefulla gläntor*
- *Formerna för samverkan mellan skogsbrukare, kommunen, skogsstyrelsen, företrädare för skogsbruket samt natur- och friluftslivet bör utvecklas*

Väsentligt samhällsintresse och Jordbruksmark

Enligt miljöbalken får jordbruksmark endast tas i anspråk för bebyggelse som behövs för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse som inte kan tillgodoses på någon annan plats. Detta är för att värna om jordbruksmarken i Sverige.

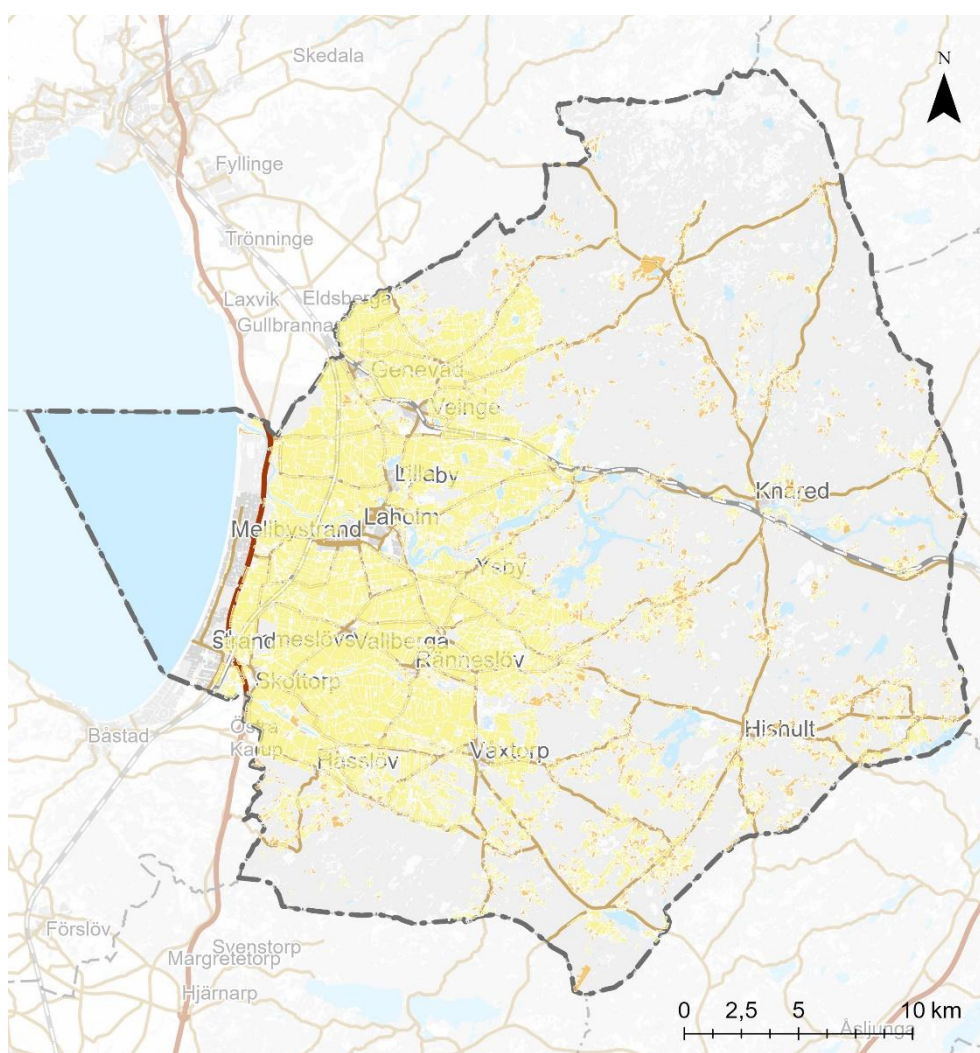
Att identifiera vad som är ett väsentligt samhällsintresse handlar om att identifiera vilka olika värden och behov som finns, belysa dem och ställa de motstående intressena mot varandra för att se helheten och avgöra vad som ger bäst resultat över tid. Väsentliga samhällsintressen kan se olika ut beroende på geografiska förutsättningar, tidsperspektiv, allmänna intressen eller lokala drivkrafter och behov.

Vad är väsentligt samhällsintresse för Laholm?

Såsom det framgår av översiktsplanens planeringsstrategi *Vi sätter krav på att nybyggnation av bostäder ska bidra till ytterligare kvaliteter och attraktivitet utöver ett boende.* Exempel på vad detta innebär är att serviceunderlaget ökar, ekosystemtjänster stärks, sociala värden stimuleras och utvecklas, en variation av bostäder skapas och flyttkedjor möjliggörs.

Kommunen bygger vidare på sina befintliga verksamhetsområden, stärker och kompletterar dessa så att det genereras arbetsplatser och ger utökad service till kommunens invånare. En första prioritet är att effektivt nyttja befintliga verksamhetsområden och en översyn av tillgänglig verksamhetsmark är därmed av stor vikt.

Möjligheten att fortsatt kunna producera mat är av stor vikt för kommunen; både vad det gäller arbetstillfällen, kulturell identitet och livsmedelsproduktionens livsviktiga värde. Att minska sårbarheten i lantbrukets försörjningskedja är därför viktigt och kan i vissa fall innebära exploatering på jordbruksmark.

Jordbruksmark

Teckenförklaring

- Åker
- Bete

Figur 28. Karta som visar åkermark i gult och betesmark i orange.

Sammanfattningsvis är nedanstående punkter väsentligt samhällsintresse för Laholms kommun:

- *Effektivt utnyttjande av befintlig infrastruktur och service*
- *Bostadsbyggnation i kollektivtrafiknära lägen*
- *Säkerställa bostadsförsörjningsbehovet och stärka lokala karaktärer/identiteter*
- *Utökad och stärkt arbetsmarknadsregion, samla verksamheter*

Du kan läsa mer om väsentligt samhällsintresse i lokaliseringsutredningen som finns under *Bilagor*.

Jordbruksmark

Jordbruksmark är en viktig resurs som spelar en central roll för att säkerställa hållbar utveckling, försörjning av livsmedel och arbetstillfällen. Genom att identifiera jordbruksmark av hög kvalitet och ta fram strategiska inriktningar kan översiktsplanen bidra till att skapa en hållbar och livskraftig jordbrukssektor och främja en balans mellan utveckling och bevarande. Kommunen har därför valt att ta fram en jordbruksmarksutredning och har listat strategiska inriktningar nedan. Utredningen går att ladda ner och läsa i sin helhet i kapitlet *Bilagor*.

En tredjedel av Laholms kommun utgörs idag av jordbruksmark. I väster breder ett storskaligt åkerlandskap ut sig och i kommunens södra och östra delar präglas jordbruket av mer småskaliga marker. Kommunen har delats upp i olika landskapskaraktärer, vilka beskrivs i avsnittet *Landsbygden* i kapitlet *Mark- och vattenanvändning*.

Landskapskaraktärerna ger en översiktlig bild av jordbruksmarkens värde i kommunens olika delar. Lokala variationer av jordarter och markavvattning, avstånd till brukningscentrum och övriga marker samt fältform i förhållande till verkliga odlingshinder är exempel på sådant som kan nyansera bilden.

Konsekvensbeskrivning

I översiktsplanens mark- och vattenanvändning pekas nya utbyggnadsområden ut i alla landskapskaraktärer förutom Hallandsåsens nordsluttning. Den är ett av kommunens stora opåverkade områden. Vid utpekandet av utbyggnadsområdena har jordbruksmarkens värde ställts mot kommunens behov, väsentligt samhällsintresse och andra intressen. En sammanvägd bedömning i form av en lokaliseringsutredning har sedan gjorts av ianspråktagandet, vilken återfinns i avsnittet *Bilagor*.

Ställningstagande

- *Den nya bebyggelsen ska inte försvåra för ett rationellt och effektivt brukande av kringliggande jordbruksmark. Även redan avstyckade fastigheter ska prövas. Utgångspunkten ska inte vara att de är lämpliga att bebygga på grund av att de är avstyckade*

- *Ta i första hand i anspråk icke rationella ytor som exempelvis oformliga hörn och områden som redan är avskurna från en större odlingsmark genom till exempel vegetation eller berg i dagen*
- *Efter lokalisering av ny bebyggelse ska det vara tillräcklig storlek och rationell fältform på kvarvarande markytor. Den nya bebyggelsen ska inte ge upphov till restytor som blir för små för att bruka eller skapa oregelbundet formade fält som inte är rationella att plöja eller stängsla*
- *Tillgänglighet till brukningscentrum och åtkomst till intilliggande markytor ska bibehållas så att inte den nya bebyggelsen ger upphov till avskurna, solitärt liggande markytor*
- *Tillfartsvägar ska dras så att de inte delar upp kringliggande odlingsytor*
- *Breda jordbruksmaskiner ska ha fortsatt god tillgång till både brukningscentrum och odlingsmarker*
- *Ta höjd för att det runt stallar och ekonomibyggnader till aktiva jordbruk ofta krävs skyddszoner till nya bostäder med hänsyn till lukt och buller*
- *Byggnation på jordbruksmark tillåts för de platsbundna areella näringarna*
- *Kommunen behöver arbeta fram riktlinjer för att tydliggöra hur kommunens jordbruksmark bör brukas på bästa sätt*

Strandskydd

Det generella strandskyddet omfattar hela Sveriges kust, alla sjöar och vattendrag (bortsett från små insjöar under 1 hektar och smala vattendrag under 2 meter breda, samt vatten som anlagts efter den 30 juni 1975). Syftet med strandskyddet är att stränderna idag och i framtiden ska vara tillgängliga för friluftslivet samt att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Strandskyddet gäller generellt 100 meter från strandlinjen, både in på land och ut i vattnet. Skyddet kan i vissa fall vara utökat upp till 300 meter, vilket också gäller in på land och ut i vattnet.

I Hjärneredsområdet finns ett utökat strandskydd till 200 meter. För kusten gäller ett varierat strandskydd om 100 – 300 meter. För en stor del av kusten gäller inget strandskydd på land eftersom detaljplanerna är antagna innan strandskyddet gällde. Det finns även sträckor där strandskyddsområdet har minskat eller upphört, genom en särskild planbestämmelse i detaljplan om det finns särskilda skäl, vilket gjorts för stora delar av tätorterna.

Inom strandskydd är det förbjudet att utföra vissa åtgärder. Kommunen och Länsstyrelsen kan meddela dispens för vissa åtgärder om det finns särskilda skäl och strandskyddets syfte inte motverkas. I en detaljplan får kommunen upphäva strandskyddet för ett område om det finns särskilda skäl för det och om intresset som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset.

Figur 29. Strandskydd kring hav, sjöar och vattendrag.

Ställningstaganden

- För att stimulera och underlätta landsbygdsutveckling har kommunen pekat ut LIS-områden där lättnader i strandskyddet bedöms som lämpliga
- För kommunens nya utvecklingsområden lokaliserade inom strandskyddet kommer frågan hanteras i detaljplaneskedet med utgångspunkt att strandskyddet ska upphävas

Buller & Vibrationer

Buller och vibrationer definieras som oönskade och störande ljud och skakningar/rörelser. I Sverige är buller det miljöproblem som berör störst antal människor. Vägtrafik är den klart dominerande källan följt av spårtrafik och flygtrafik.

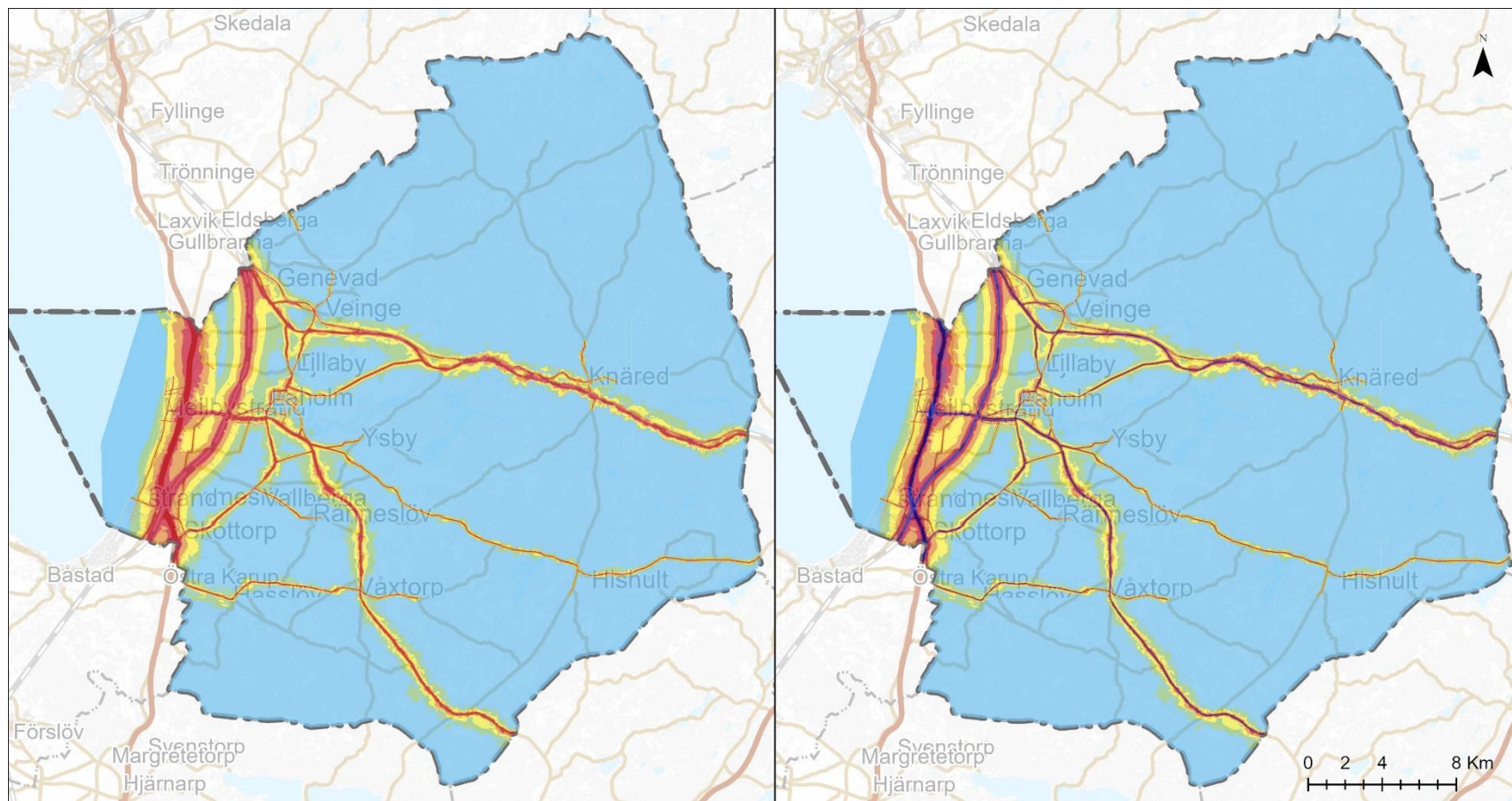
En bullerfri miljö har stor betydelse för vår hälsa och möjligheten till en god livskvalitet. På kort sikt kan buller leda till bland annat koncentrationssvårigheter och sömnstörningar. På längre sikt kan risken för exempelvis hjärt- och kärlsjukdomar öka. Barn är extra känsliga.

Buller regleras i både miljöbalken och plan- och bygglagen. I miljöbalken styrs hur människors hälsa och miljö ska skyddas från skador och olägenheter. I plan- och bygglagen framgår hur byggnader ska lokaliseras till mark som är lämplig, med hänsyn till människors hälsa. Som stöd för att tolka begreppen om olägenhet och lämplighet finns mer specifik lagstiftning för buller, men också vägledningar och allmänna råd från myndigheter. WHO:s rekommendationer för buller (55 dBA) är strängare än de riktvärden som tillämpas i svensk lagstiftning för exempelvis nybyggnation av bostäder. Det är därför viktigt, ur ett hälsoperspektiv, att vid nya bostadsområden möjliggöra en så god ljudmiljö som möjligt.

För att kunna göra välavvägda beslut i frågan om markanvändning behövs underlag kring buller. Därför har en trafikbullerkartläggning tagits fram som visar prognosåret 2050. Prognosen bygger på trafikmätningar på statliga vägar/järnvägar och har kompletterats med ett mindre antal mätningar av kommunala vägar genom tätorter. Bullernivåerna år 2050 framgår av kartan nedan. Kartan är uppdelad i två delar, där den vänstra kartan tydliggör alla områden över 55 dBA som röda, i enlighet med WHO:s rekommendationer. Den högra kartan visar alla områden över 60 dBA som röda/lila/mörkblå och således problematiska utifrån ett svenskt bullerperspektiv. Högst ekvivalenta ljudnivåer beräknas finnas intill väg E6, där ljudnivån närmst motorvägen uppgår till över 65 dBA. Generellt beräknas ljudnivån vara högre i västra delen av Laholms kommun och lägre i öster, förutom i närområdet kring riksvägarna 15 och 24.

Kommunen eftersträvar en god bebyggd miljö och vill kunna hålla en hög ambitionsnivå för sina framtida utbyggnadsområden och rekreationsområden. Så många bostadsområden som möjligt ska undvika bullernivåer över 55dBA vid fasad. Detta går ofta att uppnå med hjälp av lämplig placering av byggnation på fastigheten eller annan typ av bebyggelse (som exempelvis kontor) som blockerar bullret. Önskan att hålla nere bullret kan konkurrera med andra intressen; som exempel att bygga kollektivtrafikhärla eller tillvarata exploaterad mark. I sådana undantagsfall är det möjligt att förhålla sig till högre ljudnivåer inom ramen gällande lagkrav och förordningar.

Det är bättre att verksamheter och industrier samlas i områden där de tillåts bullra, utan att störa närboende. Att planera nya bostäder intill industri- och verksamhetsområden kan vara svårt att lösa ur bullerhänseende. I slutändan kan detta medföra att verksamheterna tvingas lägga ned eller flytta. I stället ska verksamheter, handel och kontor placeras intill stora trafikleder och järnvägsspår, då dessa inte har krav gällande ljudnivå vid fasad. Då kan dessutom byggnaderna bidra till att skärma trafikbullret för andra bebyggelse typer.

Bullerkartläggning 2023

Teckenförklaring

Dygnskvivalent ljudnivå från väg- och spårtrafik, prognosår 2050, ambitionsnivå 55 dBA

40,0	55,0
45,0	>55,0
50,0	

Dygnskvivalent ljudnivå från väg- och spårtrafik, prognosår 2050, ambitionsnivå 65 dBA

40,0	60,0
45,0	65,0
50,0	>65,0
55,0	

Figur 30. Bullerkartläggning för Laholms kommun. Prognos för år 2050

I översiktsplanen pekas områden intill järnväg ut för ny byggnation. Där är det viktigt att området närmst buller- och vibrationskällan används för exempelvis centrumverksamhet, kontor eller handel. Då kan bostadsbebyggelse lokaliseras längre från järnvägen, samtidigt som bebyggelsen framför skärmar av bullret och vibrationerna.

Det finns särskilda riktvärden för skolor och dess utemiljöer för att tillgodose en god ljudmiljö. Då det är av extra stor vikt att barns miljöer är fria från buller kan förskole- och skolgårdar utgöra en särskild utmaning att lokalisera ur bullersynpunkt. Särskild hänsyn behöver därför tas till trafikbuller, så att nya förskole- och skolgårdar lokaliseras i områden som antingen redan klarar riktvärdet, eller på ett sätt så att tillkommande byggnation kan skärma av ljudet. Placering av förskole- och skolgårdar direkt invid hårt trafikerade vägar och spår är olämpligt ur bullerhänseende. I översiktsplanen har områden för ny kommunal service lokaliserats till områden som kan tillhandahålla en god ljudmiljö.

Ställningstaganden

- *Vi bygger för att uppnå en god hälsa hos människor; både invånare och besökare*
- *Nya bostadsområden ska inte lokaliseras till områden där en god ljudmiljö inte kan uppnås*
- *Vid planering av bostäder i områden som kan påverkas av buller ska utformningen av den tillkommande bebyggelsen samt allmänna platser anpassas för att få en så god ljudmiljö som möjligt*
- *Bostäder ska lokaliseras så att pågående verksamheter inte riskerar restriktioner i efterhand*
- *Nya bullriga verksamheter ska hänvisas till områden som redan är bullerpåverkade eller områden utan närhet till bostäder eller annan bullerkänslig verksamhet*
- *En god ljudmiljö ska särskilt beaktas vid förskolor, skolor, lekplatser samt parker och rekreationsområden*
- *Vid framtagandet av nya detaljplaner för nybyggnation av bostäder, skolor eller annan känslig bebyggelse ska vid behov en bullerutredning tas fram för att säkerställa en god ljudmiljö*
- *Vid framtagandet av nya detaljplaner och förhandsbesked inom 300 meter från järnväg bör vibrationsutredningar tas fram i samband med bullerutredning*
- *Hur en byggnad lokaliseras, placeras och utformas är avgörande för att skapa en god ljudmiljö och ska undersökas i framtagande av nya detaljplaner*
- *Hållbara och fossilfria resor prioriteras och ska öka för att ge en bättre ljudmiljö*
- *Hastighetsdämpande åtgärder ska användas för att minska buller i områden där framkomligheten för kollektivtrafik, gående och cyklister kan prioriteras framför andra fordon*

Kulturmiljö

Laholms stad är den äldsta av Hallands städer med anor från 1200-talet. Kyrkan dateras till år 1225 och en av de äldre kartorna över Laholm från 1624 visar en stadsplan som har en stor överensstämmelse med dagens innerstad. Stadens kulturmiljö är mycket viktig för kommunen, men det finns fler områden i kommunen av kulturhistoriskt intresse och därmed viktiga resurser för kommunen.

Utifrån ett kulturmiljöperspektiv är det viktigt att se de ideal som format olika delar av kommunen över tid, vilket gäller både byggnader och miljöerna mellan byggnaderna. Tillkomsthistorien och utvecklingsfaserna av bebyggelsen är grundläggande för den framtida utvecklingen av kommunen. Det är också viktigt att blicka framåt och se vilka ideal som i framtiden ska kunna karaktärisera samhället. Nya behov ger nya förutsättningar. En stimulerande miljö att bo och leva i lockar människor och därför är det av stor vikt att den tillkommande bebyggelsen fungerar i ett sammanhang. Kulturmiljön är även viktig för kommunens besöksnäring och lockar besökare.

Ett kommunövergripande kulturmiljöprogram har antagits i september 2025. Det pågår även arbete med att ta fram ett kulturmiljöprogram specifikt för Laholms stad. Översiktsplanen innehåller därför inga fördjupande resonemang om specifika områden, utan har övergripande hänsynsbeskrivningar i mark- och vattenanvändningen inom områden som bedöms vara viktiga kulturmiljöer i kommunen. Det kommunövergripande kulturmiljöprogrammet finns i kapitlet *Bilagor*.

Kulturlandskap

I översiktsplanen pekas olika typer av landskapskaraktärer ut, *Kustzonen*, *Laholmsslätten*, *Östra skogsmarkerna*, *Mellanbygden* och *Hallandsåsens nordsluttning*. Dessa visar viktiga karaktärsdrag kopplat till kommunens kulturlandskap. Ett kulturlandskap som skapats av människors aktiviteter långt tillbaka i tiden och fortsätter präglade vårt landskap idag. Det är därför viktigt att vårda karaktärsskapande inslag i landskapet, såsom trädgårdar, äldre träd, stenmurar och tydligt hävdade områden. Landskapet är precis som kulturhistoriska byggnader, viktigt att bevara och utveckla för att stärka kommunens kulturlandskap. Det är ofta sammanknutet med kommunens stora rekreationsmöjligheter och besöksnäring.

Läs mer om landskapskaraktärerna under *Landsbygd* i kapitlet *Mark- och vattenanvändning*.

Kulturhistorisk värdefull bebyggelse

I Laholms kommun finns många miljöer och byggnader med kulturhistoriskt värde. I ett samarbete mellan de halländska kommunerna, Kulturmiljö Halland och Länsstyrelsen i Halland gjordes en [inventering](#) (2005-2009) av kulturhistoriskt värdefulla byggnader som finns i kommunen. Bakgrunden till inventeringen ligger i miljömålet *God bebyggd miljö*, där ett av delmålen var att all kulturhistoriskt värdefull bebyggelse skulle identifieras. Inventeringen börjar bli föråldrad och det finns ett behov att uppdatera den för att säkerställa att alla utpekade byggnader fortfarande finns kvar och att i områden där flera byggnader är bevarandevärda finns dokumentation av samtliga byggnader och inte ett typexempel.

Byggnadsminnen

Byggnadsminnen är kulturhistoriskt värdefulla byggnader som berättar om och hjälper oss att förstå samhällsutvecklingen samt människors livsvillkor och synsätt i olika tider. För att även kommande generationer ska kunna ta del av detta kulturarv kan byggnader eller bebyggelsemiljöer skyddas som byggnadsminnen enligt kulturmiljölagen. I Laholms kommun finns sju byggnader som är Byggnadsminnen.

- Backstugan i Fladalt
- Bollaltebygget
- Hausknechtska huset
- Lottens i Västralt
- Skottorps slott
- Vallens slott
- Vippentorpet

Fornlämningar

Det finns rikligt med fornlämningar i Laholms kommun. Vi vet säkert att det fanns människor i södra Halland för cirka 11 000 år sedan (troligtvis ännu längre tillbaka). De äldsta fynden i Laholms kommun är från stenåldern. Det finns områden med högre koncentration av fornlämningar; exempel på dessa är Veinge, Hasslöv och Köpingelandet. Det går att läsa mer om specifika fornlämningar på [Riksantikvarieämbetets hemsida](#) eller genom att klicka på ett objekt i kartan. I popup-rutan finns en direktlänk till den specifika fornlämningen på Riksantikvarieämbetets hemsida.

Av särskild vikt att uppmärksamma är de fornlämningar som är synliga i landskapet; som exempelvis resta stenar, högar, stengravar, hållristningar och milstolpar. Många fornlämningar har blivit populära turistmål som gör att vi kan lära oss mer om Laholms historia.

Det finns utvecklingsområden som berörs av fornlämningar och fornlämningsområden. I vissa fall är dessa redan under utredning inför kommande detaljplaner. Inom andra områden lyfts behovet av utredning och hänsyn till respektive område. Fornlämningar är i lag skyddade och inför markpåverkan som kan beröra fornlämning ska tillstånd sökas hos Länsstyrelsen. Lagstiftningen syftar till att skydda alla fornlämningar, såväl kända som idag okända och under mark dolda. Vid fynd av fornlämningar kan dessa dokumenteras och sedan flyttas från platsen under förutsättning att tillstånd medges. En arkeologisk utgrävning är kostsam, men ger kunskap om livet människor levde här innan oss.

Ställningstagande

- *Kulturhistoriska miljöer ska värnas, utvecklas och bevaras*
- *Intresset att bevara fornlämningar i marken ska ställas mot eventuella utgrävningar och dokumentation. En utgrävning och exploatering av områden kan innebära att en fornlämning flyttas, men att vi lär oss mer om vår historia*

- *Nutida arkitektur ska inkluderas som viktiga delar av kommunens kulturmiljö*
- *Det ska vara lätt att ta sig till turistmålpunkter kopplade till kulturmiljö*
- *Uttekade kulturhistoriskt värdefulla byggnader, både inom och utanför detaljplanelagda områden, ska skyddas mot rivning och kräva rivningslov*
- *Hänsyn ska tas till kulturlandskapet för att stärka kommunens värdefulla miljöer*
- *Informationsinsatser för att tydliggöra kommunens kulturmiljöer behöver prioriteras*

Figur 32. Freepik

Sociala aspekter

Den inledande paragrafen i plan- och bygglagen (PBL) framhåller att samhällsplanering ska *främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden*. Det är därför av stor vikt att utreda hur samhället kan och ska leva upp till en social hållbarhet. Planering ska spegla behoven av olika grupper av människor och skapa goda förutsättningar för människors vardagsvillkor och bidra till ökad jämlikhet, jämställdhet, folkhälsa, upplevd trygghet med mera. Social hållbarhet handlar om att värna om och skapa ett långsiktigt rättvist, tryggt och hälsosamt samhälle där grundläggande mänskliga behov och rättigheter uppfylls. En bra livskvalitet för alla.

Det är särskilt viktigt att lyfta att förutsättningarna för barn och unga ska vara goda då många av de framtida livsvillkoren grundläggs i tidig ålder och har ett starkt samband med var man växer upp.

Den fysiska utformningen av kommunens livsmiljöer kan vara av betydelse för tryggheten i ett samhälle och i viss mån även för möjligheten att förebygga brott samt hantera olyckor och psykisk ohälsa. Trygghet är den känsla som utlöses när individen tolkar en fysisk miljö utformning och användning genom en kombination av egna erfarenheter samt andra individers och mediers beskrivningar av risker att utsättas för brott och hotfulla situationer. En säker miljö möjliggör de mest grundläggande mänskliga behoven och tillåter fri rörelse. Det kan göras genom ett aktivt arbete för att synliggöra sociala värden och mäta sociala effekter i efterkommande detaljplanering.

Trygghet kan byggas in genom att skapa rum med god överblickbarhet med få skymmande föremål och god belysning, en tydlig orienterbarhet och skapandet av platser där en mix av människor kan mötas.

Kvinnors och mäns vardagliga mönster tenderar att skilja sig åt. Kvinnor reser i högre utsträckning med kollektivtrafik, gör ofta fler men kortare resor och utför olika ärenden, medan män i högre utsträckning kör bil och gör färre men längre resor. Kvinnor har dessutom oftare arbeten som utförs på obekvämt arbetstid. De satsningar som kommunen planerar med förtätning, stärkta centrumfunktioner och förbättrad kollektivtrafik kan därmed vara ett steg på vägen för ökad jämställdhet i kommunen. Trygghet är en annan viktig aspekt, då kvinnor i högre utsträckning känner sig otrygga kvällstid i offentliga miljöer. Planläggningen av offentliga platser behöver ta i beaktande olika årstider och tider på dygnet för att bidra till ökad trygghet.

Människors välmående formas i ett samspel mellan individuella förutsättningar och den fysiska och sociala miljön som man vistas i. Isolering, ensamhet och otrygghet utgör riskfaktorer. Därför är det viktigt att utveckla goda mötesplatser och goda kommunikationer. Vistelse i naturen, parker och grönområden är en viktig del av människors rekreation och rehabilitering. Därför är det angeläget att det finns möjlighet för alla, såväl ung som gammal, att få tillgång till sådan omgivning. Avgiftsfria mötesplatser är viktiga för att alla ska kunna mötas utan hänsyn till ekonomi.

Identitetsskapande sker genom människors känslomässiga förhållande och kulturella förankring till ett visst område, ort eller kommun. Dialog mellan invånare och kommun är väsentligt, en gemensam bild av områdets kvaliteter och brister kan bidra till hållbart identitetsskapande. Ambitionen är att varje område ska ha en positiv identitet i betydelsen att man kan ta del av det och känna stolthet över det. Identitet kan på det sättet bygga upp vi-känsla och fungera sammanbindande.

Medskapande i samhällsplanering ger ökat invånarinflytande och bidrar till hänsyn till människornas behov och den lokala miljön. Invånardelaktighet kan även stärka demokratin, när nyfikenhet och intresse för kommunens arbete ökar kan även engagemanget i samhället i stort och i politiken stärkas. Eftersom samhället består av en variation av människor är det avgörande att alla samhällsgrupper får göra sina röster hörda i frågor som berör dem och utifrån deras förutsättningar, särskilt grupper som vanligtvis inte kommer till tals.

Med tydliga centrum kommer områden som idag inte känns befolkade att vara full med potentiella väktare som kan hålla ett öga på sitt närområde och på så sätt avskräcka från viss spontan brottlighet. Med en satsning på centrumbildningar kommer en viss stolthet för sin ort byggas på tillsammans med möjligheten att tycka till om vad som ska ske och då blir det mindre intressant med skadegörelse.

Barnkonventionen är en viktig lag i arbetet med kommunens översiktsplan. Barnperspektivet och barns perspektiv är en grundläggande utgångspunkt som genomsyrar kommunens inriktningar för den fysiska planeringen. Vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Laholms kommuns tjänstepersoner har ett yrkesansvar att prioritera, respektera, skydda och säkerställa barnets rättigheter i vårt arbete. Kommunen ska skapa former för alla barns delaktighet och inflytande i frågor som rör dem.

Ställningstaganden

- *Utformningen av det offentliga rummet ska inbjuda till möten och folk i rörelse för att ge en känsla av trygghet*
- *Belysning och siktstråk är viktiga att säkerställa för ökad trygghet*
- *Uppmuntra stärkandet av lokal och kommunal identitet med hjälp av engagerade ordsbor och föreningsliv*
- *Tillgång till samlingslokal eller andra likvärdiga mötesplatser är en viktig strategi för att upprätthålla det lokala engagemanget*
- *Planera för trygga och säkra skolvägar*
- *Medborgardialog används som ett verktyg för att stärka demokratin, engagemang och delaktighet. Kommunen arbetar med representativa dialogprocesser och drar nytta av befintliga forum så som Pensionärsrådet, Funktionsrättsrådet och Ungdomsforum för att nå särskilda grupper*
- *Kommunens grönområden, mötesplatser och offentliga rum är attraktiva och tillgängliga för invånare och besökare i alla åldrar och med olika funktionsvariationer*

Figur 33. Bild som ska symbolisera boendesegregation.

Segregation

Alla människor, oavsett grupptillhörighet, har rätt till att vara en del av samhället och ta del av dess service. Det handlar om lika skyldigheter och lika möjligheter för alla oavsett etnisk/kulturell bakgrund. Därför behöver samhället utformas utifrån olika behov. För att främja jämlikhet behöver man skapa sig en bild av vilka invånarna är, vad de behöver och vilka som inte har tillgång till det befintliga områden.

Under 2021–2022 genomförde Laholms kommun en kartläggning över den socioekonomiska boendesegregationen i Laholms kommun. Kartläggningen visar att segregationen i Laholm har ökat över tid. Det innebär att människor med liknande inkomster bor alltmer koncentrerat i samma områden jämfört med 2012. Vi kan även konstatera att levnadsvillkoren för invånarna i kommunen skiljer sig åt i olika delar av kommunen och mellan olika grupper. Den socioekonomiska segregationen riskerar att förstärka de skillnader som finns i levnadsvillkor. I områden där många har lägre utbildning och lägre inkomster har invånarna ofta sämre möjligheter att ställa krav på exempelvis skolor och utbildning. Detta kan påverkas av utbildningsbakgrund, ekonomiska villkor och kontaktnät. Genom denna mekanism kan segregationen förstärka befintliga skillnader i levnadsvillkor mellan olika områden.

Kartläggningen visar tydligt att i området med lägst inkomster i kommunen är andelen förvärvsarbete och gymnasiebehörigheten lägst, befolkningen röstar i lägst utsträckning och har högst antal ohälsodagar. I området med högst inkomst finns det motsatta förhållandet, med högst valdeltagande och förvärvsarbete, och lägst antal ohälsodagar.

I kartläggningen lyfts även utmaningar kopplat till att bostäder som finns tillgängliga för resurssvaga grupper ofta finns i områden som redan präglas av en mer resurssvag befolkning. Det lyfts även att de områden som redan är resursstarka blir än mer resursstarka med tiden.

Detta koncentrerar de resursstarka till vissa områden, vilket spär på de geografiska inkomstskillnaderna mellan ekonomiskt starka och svaga områden i kommunen. Det finns även skillnader mellan män och kvinnor, olika utbildningsbakgrunder, olika åldrar och mellan inrikes och utrikes födda. I kartläggningen framgår särskilt att den mest avgörande faktorn som påverkar skillnaderna i levnadsvillkor är utbildningsnivå.

Denna kartläggning har lett till att kommunen formulerat mål för att bedriva ett förvaltningsövergripande, ändamålsenligt och kunskapsbaserat arbetssätt för att minska och motverka boendesegregationen i kommunen.

Arbetet mot segregation

Översiktsplanen tar därför ställning till, och ger det stöd som förväntas och behövs i, arbetet mot segregation. Denna översiktsplan bidrar till att stötta i den mer övergripande strukturella styrningen av utveckling i den fysiska miljön, samtidigt som ambitioner kopplat till ett visst område presenteras. Till exempel beskrivs hur det finns behov att prioritera en mer blandad bostadsammansättning med prisvärda boendeanternativ i vissa områden samt att det finns behov av gemensamma mötesplatser och serviceorter som kopplar samman olika orter vilket ökar inkluderingen och tillgängliggör samhällsservice för kommuninvånarna.

Segregationsarbetet har även inkluderats i olika skeden i framtagandet av planen och är en parameter att utvärdera olika utredningsalternativ mot. På så vis bidrar översiktsplanen till att kommunen få en kommunövergripande strategisk plan och en gemensam målbild vilket ger styrning och stöttning även för det enskilda projektet i arbetet med att minska och motverka den socioekonomiska boendesegregationen.

Ställningstaganden

- *Vi planerar för en ökad variation i bostadsbeståndet i tätorterna och stadens olika delar. Blandningen behöver ske på grannskapsnivå för att motverka boendesegregation*
- *Vi utvecklar nya och befintliga mötesplatser för att främja möten mellan olika grupper och människor*
- *Kollektivtrafiken och gång- och cykelnätet används som ett verktyg för att motverka effekterna av boendesegregationen*
- *För att främja folkhälsa och motverka ojämlikhet säkerställer vi tillgången till rekreativa grönområden för alla bostadsområden, med särskilt fokus på områden med låg socioekonomisk status*

Figur 34. Oxhultasjön (Laholms kommun)

Teknisk försörjning

Vatten

Vatten är en avgörande resurs som livet på jorden inte skulle klara sig utan. Med en god vattenplanering minimeras risken för en framtida försämring av vattenmiljön. Samtidigt ökar möjligheterna att nå miljö kvalitetsnormerna samt att tillgodose en framtida dricksvattenförsörjning och bibehålla vattenanknutna höga rekreativvärden. Strategiska val för att värna vattenmiljön redovisas därför i översiktsplanen.

VA-plan och vattentjänstplan

Kommunfullmäktige antog 2022-01-25 en vatten- och avloppsplan, VA-plan, för Laholms kommun. VA-planens syfte är att styra kommunen mot en hållbar VA-försörjning. Den lyfter dagens behov och belyser framtida utmaningar inom hela kommunen, vilket både innefattar den allmänna och den enskilda VA-försörjningen.

Enligt 6 § i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) ska varje kommun ha en aktuell vattentjänstplan. En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten) ska tillgodoses. Vattentjänstplanen ska också innehålla en bedömning av vilka åtgärder som behöver genomföras för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid skyfall. Laholms kommun har tagit fram en vattentjänstplan som är ett komplement till VA-planen. Vattentjänstplanen antogs av kommunfullmäktige 2025-06-24.

Miljökvalitetsnormer för vatten

EU:s ramdirektiv för vatten antogs av EU:s medlemsländer år 2000. Det syftar till att skydda och förbättra EU:s alla vatten och skapa en helhetssyn på vattenfrågor inom EU.

Vattenförvaltningen utgår från vattnets naturliga gränser, så kallade avrinningsområden.

Enligt ramdirektiv ska vi ha tillräckligt mycket vatten av god kvalitet både idag och imorgon.

Vattendirektivet innehåller miljökvalitetsnormer (MKN) för vattenförekomster.

Miljökvalitetsnormerna är ett styrinstrument och uttrycker den kvalitet, ekologisk, kemisk och kvantitativ, som en vattenförekomst ska ha vid en viss tidpunkt. Miljökvalitetsnormerna är juridiskt bindande.

Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå det som inom vattenförvaltning kallas god status. En norm anger en lägstanivå. Vattenförekomsten får inte påverkas av en verksamhet på så sätt att kvaliteten blir sämre än den status som anges i normen. Krav ställs på ekologisk och kemisk kvalitet i ytvatten, och krav på kemisk kvalitet och kvantitet för grundvatten.

I kommunen finns sammanlagt ett kustvatten, nio sjöar och 48 vattendrag som utgör ytvattenförekomster och som har beslutade miljökvalitetsnormer. Vidare har kommunen 16 grundvattenförekomster. Statusen beskrivs i översiktsplanens MKB som finns i kapitlet *Bilagor*.

Sverige är indelat i fem vattendistrikt där en vattenmyndighet ansvarar för att genomföra vattendirektivet i respektive vattendistrikt. Laholms kommun ingår i Västerhavets vattendistrikt.

Sveriges vatten har delats in i vattenförekomster och en miljökvalitetsnorm har blivit fastställd för respektive vattenförekomst. För att ett vatten ska kunna klassas som vattenförekomst måste det ha en viss storlek. Vatten som inte klassats som vattenförekomst kallas Övrigt vatten, men omfattas ändå av Sveriges vattenförvaltning. Det innebär att vi måste arbeta för god ekologisk och kemisk status överallt.

Vattenplanering

En av kommunens åtgärder enligt åtgärdsprogrammet för Västerhavet är att kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande med fokus på de yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Planeringen ska bedrivas i samverkan med berörda utifrån ett avrinningsområdesperspektiv. Arbetet med att genomföra åtgärden har ännu inte påbörjats i Laholms kommun men planeras att startas upp under år 2025. I detta arbete kommer det vara viktigt med samverkan med andra kommuner och aktörer inom kommunens avrinningsområde.

Havsmiljödirektivet

Havsmiljödirektivet antogs inom EU och införlivades i svensk lagstiftning år 2010 genom havsmiljöförordningen. Direktivets syfte är att skydda och förbättra EU:s alla havsområden och skapa en helhetssyn på havsmiljöfrågor inom EU genom att uppnå eller upprätthålla en god miljöstatus i Europas hav. Havsmiljödirektivet definierar god miljöstatus som ett tillstånd

där haven är friska och produktiva och där användningen av den marina miljön är hållbar. Det marina ekosystemets arter, samhällen, livsmiljöer och funktioner ska skyddas och bevaras, samtidigt som människans behov av resurser tillgodoses. Varje medlemsstat ansvarar för att ta fram en kartläggning, åtgärder och förvaltningsplan för att nå god status. Förvaltningscykeln löper över sex år där nuvarande cykeln stäcker sig från år 2022 till och med år 2027. Åtgärderna riktar sig i huvudsak till myndigheter och kommuner att genomföra.

Direktivet omfattar alla marina vatten inom EU, inklusive den ekonomiska zonen och överlappar med vattendirektivet i kustzonen. Sverige har delat in sitt hav i två förvaltningsområden, Nordsjön och Östersjön. Östersjöns förvaltning sträcker sig från finska gränsen till Öresundsbron och Nordsjön, som Laholms kommun omfattas av, sträcker sig från Öresundsbron till norska gränsen. För att nå god miljöstatus har elva svenska miljökvalitetsnormer (MKN) för havsmiljön blivit fastställda. Miljökvalitetsnormer är juridiskt bindande styrmedel som ska se till att god miljöstatus upprätthålls eller uppnås. Till miljökvalitetsnormerna kopplas indikatorer som visar aktuell status. Målsättningen har varit att utforma miljökvalitetsnormer som motsvarar alla de belastningar som inledningsvis bedömdes kunna påverka miljön. De omfattar belastning i form av näringsämnen, farliga ämnen, främmande arter, uttag av arter, fysisk påverkan på havsbottnar och avfall i havsmiljön.

Olyckor till havs

Utanför Laholms kust finns farleder för fartyg som kör genom Kattegatt. De fartygsrutter som finns längs kusten är högt trafikerade och fartygen transporterar olika typer av gods, bland annat olja. Ett oljeutsläpp kan leda till stora miljöskador, konsekvenser för samhälle och ekonomi, samt på sikt påverka människors och djurs liv och hälsa. Kustområdena i Laholms kommun är av stor betydelse för friluftsliv, fiske, växt- och djurliv. Kommunen har en oljeskyddsplan som ska underlätta hanteringen vid ett oljepåslag.

Dagvattenhantering

I takt med att tätorter byggs ut omvandlas naturliga genomsläppliga ytor till hårdgjorda sådana. Till följd av det förändras flödesmönster och belastningen från näringsämnen och miljögifter ökar. Klimatförändringarna förväntas medföra ökad nederbörd, högre flöden och fler intensiva skyfall, vilket ökar belastningen på dagvattensystemen. Det är därför viktigt med en god dagvattenhantering i hela kommunen för att minska risken för att förorenat dagvatten når ytvatten samt för att minska risken för olyckor och skador på människor, naturmiljön och byggnader till följd av översvämningar.

Dagvattenhanteringen behöver fungera väl i hela kommunen och särskilt beaktas vid utbyggnad. Dagvattensystemet planeras att byggas ut i kusten. Innan det är möjligt med en utbyggnad måste huvudmannaskapsfrågan utredas. Därför är hanteringen av dagvatten på grönytor av stor vikt och bibehållandet av grönytor i kusten nödvändig.

Markavvattning och dikningsföretag

Markavvattning innebär att man genomför åtgärder som permanent ändrar markens vattenförhållanden. Åtgärden genomförs för att marken ska bli lämplig att använda för ett

visst ändamål. Dikningsföretag är ett så kallat markavvattningsföretag; en samfällighet som bildades för att förbättra markavvattningen och vattenavledningen, oftast för att vinna ny odlingsmark.

Vid exploateringar kan markavvattning och omprövning av dikningsföretag bli aktuellt. Det är viktigt att tidig kontakt tas med berörda tillståndshavare vid lov, förhandsbesked och detaljplaneläggning.

Dricksvatten

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel och för att skapa en hållbar framtid för kommande generationer behöver vi se över hur vi använder vatten av dricksvattenkvalitet, och hur alternativa vattentillgångar inom samhällssektorn kan nyttjas till andra ändamål. Med en ökad kunskap och förståelse kan vattnets värde höjas, vilket ger en ökad vilja att bidra till minskad påverkan på recipienter och miljön, samt i förlängningen minska dricksvattenförbrukningen. Planerade utvecklingsområden bedöms kunna försörjas med dricksvatten.

Kommunens dricksvattenförsörjning sker idag via grundvatten från kommunens vattentäkter. Som växande kommun finns ett ökat behov av vatten. LBVA planerar en ny vattentäkt för att försörja både Laholm och Halmstads kommuner med dricksvatten som täcker upp för de framtida behoven. Utöver detta har cirka 7000 personer i Laholms kommun sin vattenförsörjning från egen brunn.

Vattenskyddsområden

För att skydda vårt dricksvatten så finns det vattenskyddsområden runt våra kommunala vattentäkter. Syftet är att skydda det vatten som vi ska dricka, både på kort och på lång sikt. Följande vattenskyddsområden finns i kommunen.

- Knäreds vattentäkt
- Veinge vattentäkt
- Skogaby vattentäkt
- Skottorps vattentäkt
- Dömostorps vattentäkt

För att kunna reglera om och vilken typ av byggnation som är lämplig är det viktigt att ta hänsyn till nybildandet av grundvatten och föroreningsrisken vid exploatering inom vattenskyddsområde. Det är viktigt att den specifika platsens känslighet tas i beaktande. Det finns därför ett behov att se över riktlinjerna för byggnation inom vattenskyddsområde för att säkerställa kommunens vattenresurser.

Nya utvecklingsområden, VE1, VE4 och SK1, är utpekade inom sekundärt och tertiärt vattenskyddsområde. Det är av stort vikt att hänsyn behöver tas till vattentäkter i dessa områden. Framtagna riktlinjer för exploatering inom vattenskyddsområden ska följas och särskild hänsyn behöver tas för att förebygga läckage av föroreningar. Vattenskyddsområdet

SK1 berör Båstad kommun och kräver därför samordning vid planläggning och exploatering. Enstaka byggnation på landsbygden ska inte förekomma inom vattenskyddsområde.

Ställningstagande

- *Vid exploatering inom vattenskyddsområden ska föreskrifterna för vattenskyddsområdet användas för att säkerställa att vattnet bibehåller sin höga kvalitet och inte förorenas*
- *Kommunens grundvattenresurser ska skyddas. Kommunen ska arbeta för att bevara och stärka utpekade natur- och vattenområden samt kopplingar mellan dessa*
- *Grundvattenförekomsten ska kontrolleras vid marksanering*
- *I Laholm ska vi jobba aktivt i samhällsbyggnadsprocessen för att lyfta fram och höja vattnets värde*
- *Vattnets och särskilt dagvattenlösningars möjligheter till rekreation ska lyftas fram och stärkas*
- *Vi främjar byggnation av bostäder som bidrar till ett levnadssätt där vi kan minska vattenförbrukningen*
- *Dagvatten ska, så långt det är möjligt, hanteras på egen fastighet*
- *Dagvattnet ska ses som en resurs genom att bidra med ekosystemtjänster och skapa mervärden för den bebyggda miljön*
- *Vid exploatering ska särskild hänsyn tas till utveckling av blågrön infrastruktur genom att främja utvecklingen av multifunktionella ytor för till exempel dagvattenhantering och klimatanpassning*
- *Bevarande av grönytor ska bidra till att fördröja dagvatten*
- *Utbyggnad av dagvattenledningar ska bidra till att förbättra vattenkvaliteten i Laholmsbukten*
- *Arbeta med samlade informationsinsatser gällande vattenbesparandeåtgärder, återanvändning av vatten och andra möjliga insatser för att säkra dricksvattenförsörjningen*

Figur 35. Laholms station (Laholms kommun)

Trafik & Kommunikationer

Laholms kommun genomkorsas av en Europaväg, väg E6, två riksvägar, väg 15 och väg 24, och två järnvägsbanor, Västkustbanan och Markarydsbanan. Dessa skapar viktiga transportstråk för både persontrafik och godstrafik. Det är av stor vikt att tillgängligheten utmed dessa stråk inte påverkas negativt vid nya eller befintliga anslutningar.

Kommunens orter är geografiskt utspridda, vilket skapar utmaningar för en bärkraftig och välfungerande kollektivtrafik. Möjligheten till kollektivtrafik varierar därför stort mellan kommunens orter. Orterna knyts samman av ett bilvägnät, men saknar ett fullt utbyggt gång- och cykelnät. Det finns förbättringspotential avseende gång och cykel såväl inom som mellan orterna.

Den större delen av kommunens nya bostäder lokaliseras i serviceorterna och centralorten eftersom dessa har bättre kollektivtrafikförbindelser. Laholm, Veinge och Knäred har år 2050 tillgång till tågtrafik, vilket stärker möjligheterna att resa hållbart. Kusten har busstrafik med god turtäthet och närhet till både Laholms tågstation och Båstads tågstation. Våxtorp fungerar som en servicenod för kommunens södra delar, men där krävs insatser för en bättre kollektivtrafik. Att knyta ihop Våxtorp med kollektivtrafikstråk mellan Örkelljunga och Laholm skulle skapa en starkare arbetsmarknad för kommunens invånare samtidigt som Våxtorp skulle få ett bättre kollektivtrafikläge.

Laholms tätort har idag en lägre bilanvändning än övriga delar av kommunen, vilket kan bero på närhet till flertalet målpunkter, service och en större kollektivtrafiknod. Veinge, Kusten och Våxtorp har en hög bilanvändning. Exploatering i dessa orter innebär att bilanvändningen kan öka. Därför krävs fler insatser för att öka andelen hållbara transporter och kollektivtrafikens attraktivitet. Inriktningen för kommunen är att fler ska nyttja kollektivtrafik, vilket innebär att

linjer och turtäthet behöver förbättras, samtidigt som utveckling av innovativa lösningar för landsbygd behöver uppmuntras. Att prioritera barn och unga i den strategiska planeringen motiverar en satsning på hållbara transporter och trafikslagen gång, cykel och kollektivtrafik. Planering ska utgå från fotgängares perspektiv och främja gång- och cykeltrafik.

Utveckling av kommunikationer

Insatser behöver göras för att stärka kollektivtrafiken i Laholms stad och skapa tydliga stråk mellan busstationen och stadskärnan. Även gång- och cykelstråk behöver utvecklas i staden. Idag saknas det en tydlighet i hur man rör sig från busstationen till stadskärnan och andra målpunkter. Ett mer sammanhängande gång- och cykelnät kan skapas genom att det befintliga stråket för gång och cykel längs med Lagan förlängs och kopplas ihop med stationen. Det ger också en bättre koppling ut till kusten.

Förflyttningen av tung trafik från Lagavägen till nya Sofieroleden innebär att biltrafiken i Laholms centrala delar kommer att minska. Lagavägen kan få en ny karaktär med större vikt på gående och cyklister, vilket öppnar upp staden mot Lagan och möjliggör nya kollektivtrafikstråk i staden. Fler passager över Lagavägen kommer skapa en bättre koppling som främjar friluftsliv och turismnäringen i stort.

Utvecklingen av persontrafik på Markarydsbanan med nya stationslägen i Veinge och Knäred innebär att fler invånare får tillgång till tågtrafik. Det kommer också innebära att kommunen får en bättre koppling till Markaryd och Hässleholm. För Knäred och Veinge kommer det innebära en ombyggnad och upprustning av stationsområdena. Vidare ger det bättre förutsättningar för förtätning inom Knäred och Veinge i de nya kollektivtrafiknära lägena.

Figur 36. Väg E6 (Laholms kommun)

En stor målpunkt för kommunens invånare och besökare är stranden i Skummeslövsstrand och Mellbystrand. Historiskt har många strandbesökare parkerat direkt på stranden, vilket inte längre är tillåtet. Kommunen behöver hitta hållbara alternativ till parkering på stranden för att minimera risken för negativa konsekvenser för kustorterna. Det finns ett behov av nya parkeringsplatser utan att överexploatera grönområden eller hindra framkomligheten på gator.

En viktig del är att arbeta med strategier för att få fler att välja att cykla och gå till stranden. För människor som har svårt att röra sig är det viktigt att vändzoner och parkeringar för rörelsehindrade möjliggörs vid strandens nedfarter.

Stranden från Snapparp till norra Mellbystrand och Skummeslövsstrand är ett populärt stråk för gång- och cykeltrafikanter som färdas på Kattegattleden från Halmstad kommun genom Laholms kommun och vidare ner mot Båstad kommun. Här finns möjlighet att arbeta med mobilitetsåtgärder (olika åtgärder som syftar till att få människor att resa mer; hållbart och effektivt) så som hyrcykelsystem, bättre cykelparkering och bilpooler vid till exempel kollektivtrafiknära punkter för att göra det attraktivt att minska trafikbelastning och risken för köbildning under sommaren.

Sommartid kan ökad trafik på väg 24 mellan Laholm och Mellbystrand framför allt skapa köbildning vid trafikplatsen i Mellbystrand (41). Anslutning till E6 södergående avfart mot väg 24 är idag belastad och det planeras en framkomlighetsåtgärd i form av droppformad cirkulationsplats. Trots åtgärden kommer korsningspunkten bli överbelastad under sommartid år 2050. Trafikbelastningen i kusten blir högre på sommaren då bland annat husbilar och personbilstrafiken ökar. Idag finns det möjligheter att nå kusten med gång och cykel från Laholm och det förväntas att få en större betydelse när framkomligheten med personbilstrafiken minskar.

I Skottorp utgör Strandvägen huvudstråk och det finns en smal gångväg utmed den södra sidan. Sektionen är trång och det går tung trafik genom orten. I Skottorp föreslås därför den tyngre trafiken ledas om genom det utvidgade verksamhetsområdet utmed E6 och på så vis kan trafiksäkerheten utmed Strandvägen förbättras.

Godstrafik

För att skapa goda förutsättningar för kommunens verksamhetsområden behöver infrastrukturen stärkas i kommunens befintliga verksamhetsområden i Mellby och Nyby. Kommunikationen till och från dessa områden är avgörande för konkurrenskraftiga verksamhetsområden. Detta gäller både infrastruktur som klarar tunga transporter, som till exempel BK4, och att möjliggöra för längre fordonståg upp till dagens 34,5 meter för att skapa effektivare och mindre kostsamma transporter.

Farligt gods

Längs med vissa vägar och järnvägar finns det fordon som transporterar ämnen som kan påverka omgivningen om en olycka inträffar. Det gör att det i närheten av dessa vägar behövs vissa säkerhetsavstånd för att kunna bygga. Om inte avstånd kan hållas kan åtgärder göras på byggnaderna för att få en säker miljö.

I kommunen gäller detta vägarna E6, 24, 15, 550, 585, och 526. Genom Laholm stad är Sofieroleden, Glänningelden och Kristiansstadsvägen primärväg för farligt gods. Väg 518 är sekundär led för farligt gods. Då Sofieroleden byggs ut kommer farligt gods framöver gå via nya Sofieroleden. Även på Västkustbanan och Markarydsbanan framförs transporter med farligt gods. Vid nybyggnation intill dessa leder behöver risker utredas för att uppnå en

acceptabel risknivå. Räddningstjänstens eventuella synpunkter på lokalisering och utformning av byggnation i dessa lägen behöver beaktas.

Ny bro över Lagan

I mark- och vattenanvändningskartan pekas ett utredningsområde ut för en ny vägbro över Lagan. En av de två befintliga broarna behöver bytas ut inom de närmsta 10-20 åren. Det behöver därför tas ett helhetsgrepp om brofrågan. Lokaliseringen av en ny övergång behöver detaljstuderas tillsammans med funktionen av de kvarvarande broarna som idag går rakt över en slottsruin.

Avslutningsvis

Fram till 2050 finns en stor möjlighet att kunna satsa på nya former av transporter och infrastruktur. Det är viktigt att kommunen följer utvecklingen inom nya transportmedel och skapar möjligheter för innovation. Det kommer i framtiden finnas behov av en plan för exempelvis drönartransporter.

Det finns ett behov av att stärka förutsättningarna för cykel både inom och mellan tätorterna. Ett framtida arbete är därför att ta fram en cykelplan, vilket blir en del av översiktsplanens genomförande. Kommunen arbetar även med säkra skolvägar för att skapa bättre möjligheter för barn och unga att själva kunna gå och cykla till skolan.

Kommunen har tagit fram en trafikstrategi som omfattar en beskrivning av nuläget och framtida byggnation, samtidigt som förutsättningar, utmaningar och behov tydliggjorts. Särskilt vikt har lagts vid barn och ungas behov. Trafikstrategin går att läsa i sin helhet under *Bilagor*.

Ställningstaganden

- *Vi säkrar tillgång till god service genom att serviceorter kan nås av omgivande orter med kollektivtrafik och gång- och cykelvägar*
- *Kommunen växer med nya bostäder och arbetsplatser i kollektivtrafiknära lägen*
- *Barns och ungas hälsa och rörelsefrihet ska vara vägledande i planeringen*
- *Nya förbindelser mellan Veinge/Knäred och Halmstad/Markaryd/Hässleholm ska bidra till ett utökat utbyte mellan orterna*
- *Kommunen ska verka för kollektivtrafikförbindelse mellan Laholm - Våxtorp - Örkellunga*
- *Parkeringar för strandbesökare ska så långt som möjligt lokaliseras till strandens entréer och vändzoner ska möjliggöras*
- *Mobilitetsåtgärder ska få fler att välja hållbara transportmedel*
- *Vi planerar för att besökare ska kunna ta sig kollektivt eller på annat sätt hållbart till viktiga besöksmål*

- *Infrastruktursatsningar för godstrafik exempelvis BK4-klassningar, ska prioriteras i Mellby industriområde, Nyby industriområde och Skottorp industriområde*
- *Kollektivtrafiken ska vändas till Laholms stadskärna*

Figur 37. Blommor ska planteras i Laholms stadskärna (Laholms kommun).

Huvudmannaskap

Alla allmänna platser ska ha en huvudman. Huvudmannen för de allmänna platserna är ansvarig för att ställa i ordning och förvalta de allmänna platserna, till exempel för att bygga ut och sköta gator. Huvudregeln i plan- och bygglagen (PBL) är att de allmänna platserna ska ha kommunalt huvudmannaskap, vilket innebär att kommunen ansvarar för byggnation, skötsel och underhåll. Vid enskilt huvudmannaskap ansvarar en samfällighetsförening, som består av en sammanslutning av enskilda fastighetsägare, gemensamt för byggnation, skötsel och underhåll den allmänna platsen.

I Laholms kommun finns många allmänna platser med enskilt huvudmannaskap som borde skötas av samfällighetsföreningar, men där kommunen valt att ta över skötseln och underhållet från samfällighetsföreningarna. När kommunen tog över ansvaret för den allmänna platsen medförde det att samfällighetsföreningen somnade in. Detta skapar problem eftersom det bara är samfällighetsföreningen som kan besluta om vissa åtgärder; som exempelvis om en väg ska breddas, gatubelysning sättas upp, vägbeläggning ändras eller dagvattenhantering förbättras. Utan en fungerande samfällighetsförening uppstår en situation där såväl utveckling som förbättring av den allmänna platsen hindras och därmed avstannar.

I kommunens expansiva områden blir situationen extra tydlig och problematisk eftersom det i dessa områden kan behöva göras upprustningar och förbättringar i samband med att områdena expanderar och belastningen på de allmänna platserna ökar eller förändras.

Kommunen arbetar för närvarande med att ta fram en riktlinje som beskriver när och hur samfällighetsföreningarna ska väckas till liv. För att huvudmannskapet ska kunna omvandlas från enskilt till kommunalt måste det finnas en aktiv samfällighetsförening som kan ta beslut om den vill att den allmänna platsen övergår till kommunalt huvudmannskap. Riktlinjen ska även beskriva var och när kommunen avser att initiera ett övertagande av huvudmannskapet samt på vilket sätt detta övertagande ska ske. När förslaget till riktlinje är klart ska det antas politiskt.

Ställningstagande

- *Kommunen ska ta fram en riktlinje för hantering av huvudmannskap för att kunna bearbeta viktiga frågor gällande allmän platsmark*

Miljöutmaningar

Avfallshantering

Med ökande befolkning och konsumtion ökar också mängden avfall. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för att planera och organisera samhällsstrukturen, inklusive avfallshanteringen.

Avfallshantering handlar om att samla in, behandla och omhänderta avfall på ett sätt som minimerar negativa effekter på hälsa, miljö och resurshantering. Kommunen arbetar med avfallsplaner och uppdaterar dessa regelbundet för att upprätthålla en fungerande och långsiktig avfallsplanering. Den senaste avfallsplanen antogs 2024. Det kommer troligen ske många förändringar i kommunens ansvar för avfallshantering i framtiden. I samband med planering av nya bostäder ska en fungerande avfallshantering tas fram, både inom fastigheten, i samfälligheter och för allmänna insamlingsplatser. Det är idag oklart om det i framtiden kommer krävas mark för fler eller andra allmänna insamlingsplatser.

Kommunen har idag en anläggning för avfallshantering vid Ahla. Där bedrivs flera olika avfallsverksamheter såsom deponi, omlastningsstation och en återvinningscentral. I kommunen finns få större avfallshanteringsanläggningar som är privatägda, vilket skulle kunna bero på närheten till Halmstad. Det finns flera små verksamheter som håller på med avfallshantering. Hur framtida behov ser ut beror på eventuella nyetableringar. Ett framtida behov är att anlägga en mindre återvinningscentral i närheten av Allarp där befolkningsökningen varit stor. Bebyggelse i omedelbar närhet till en avfallsanläggning kan skapa problem utifrån, buller, damm, lukt med mera. Störningarna beror på vilken avfallshantering som bedrivs, men det är fördelaktigt att inte lokalisera ny bebyggelse i anslutning till dessa.

Framöver är inriktningen att huvuddelen av förpackningar skall lämnas fastighetsnära. Senast slutet av 2026 ska hushåll ha fastighetsnära insamling av förpackningar. Därefter kommer återvinningsstationerna bli ett komplement till den fastighetsnära insamlingen.

Återvinningsstationer bör placeras i nära anslutning till platser som personer besöker frekvent eller andra lättillgängliga platser. Avfallsverksamheter måste placeras utefter vad verksamheten skall utföra, till exempel avstånd mellan dammande och bullrande verksamhet och bostäder. Det är viktigt att ny bebyggelse har tillgång till fungerande transportvägar för en fungerande avfallshantering. Långa avstånd till närliggande bebyggelse innebär en fördyring av kommunens avfallshantering då befintliga ruttor behöver tillskapas alternativt att befintliga behöver förlängas.

I kommunen finns flertalet biogasanläggningar som kan tillvarata gödsel och i vissa fall sorterat matavfall. Närheten till jordbruksverksamhet är en klar fördel. Den producerade biogasen går i huvudsak till fordonsbränsle. Dessutom produceras näringsrik biogödsel för de sydhalländska lantbrukens åkermarker.

Deponier & förorenade områden

Det finns flera nerlagda deponier i kommunen. Deponier kan få en påverkan på grundvatten. Utredningsarbete pågår för att följa upp på äldre deponier så att dessa inte skadar omgivningen. I samband med exploatering behöver man ta hänsyn till dessa deponier för byggnationer i närheten. Med hänsyn till tidigare generationers avfallshantering finns det fler deponier i kommunen som idag inte är kända. Behoven av massor för att fylla deponierna behöver utredas.

Utöver deponierna i kommunen finns det förorenade områden som behöver tas hänsyn till vid nybyggnation. Kommunen har en handlingsplan för arbete med förorenad mark, där ett av målen är att samtliga förorenade områden med riskklass 1 och 2 ska ha blivit utredda och eventuellt åtgärdade (sanerade) till år 2050. Länsstyrelsen i Halland sammanställer misstänkt och konstaterat förorenade områden från en nationell databas, EBH-stödet, i en karta som de kallar EBH-kartan. Länk till kartskiktet hittas [här](#). Kartskiktet visas även i avsnittets karta.

Masshantering

Masshantering är en central del av hållbar samhällsutveckling och infrastrukturplanering. Det handlar om att strategiskt hantera massor som uppkommer vid olika utvecklingsprojekts bygg- och anläggningsarbeten, inklusive schaktmassor. Bergmaterial är tungt att transportera och långa fraktvägar kan orsaka stora utsläpp. Genom en planerad masshantering kan transportbehovet minimeras, vilket bidrar till lägre koldioxidutsläpp och minskade kostnader. Det är av stor vikt att massbalans inom nya områden som detaljplaneläggs analyseras för att nå en högre återanvändning av massor. Inom större och långsiktiga utvecklingsområden kan masshanteringsytor planläggas som tillfälligt tillåter masshantering på platsen. När jordbruksmark tas i anspråk till en annan markanvändning än jordbruksrelaterad verksamhet bör man överväga att flytta matjorden till en annan fastighet för att öka boniteten på marken. Överväganden gällande bland annat jordsmitta behöver göras.

Samarbete kommer krävas mellan kommunen, kommunala bolag och exploatörer för större utbyggnadsområden/anläggningar.

Teckenförklaring

 Deponier

① Mycket stor risk

③ Måttlig risk

Ⓔ Ej riskklassade

MKM Mindre Känslig
Markanvändning

Radon

Radon är en luktfri och osynlig radioaktiv gas som bildas i mark och berggrund. Vid höga halter i inomhusluft kan radon utgöra en hälsorisk. Laholms kommun är generellt klassat som lågradonmark och kräver sällan utredningar i samband med detaljplan.

Förekomst av radon ska studeras övergripande inför detaljplaneläggning och utbyggnad av bostäder. I områden med risk för förhöjda markradonhalter är större kontroller motiverade och eventuella radonhalter ska utredas. Vid förhöjda radonhalter ska radonsäkrat byggande tillämpas. Gällande gränsvärden för radon i inomhusluft och vatten får inte överskridas.

Ställningstagande

- *Kommunen vill minska transportbehovet av avfall genom att främja fastighetsnära återvinning*
- *Ingen känslig bebyggelse ska lokaliseras i direkt anslutning till kommunens befintliga avfallsanläggning Ahla*
- *Bebyggelse på landsbygden ska lokaliseras så att kommunens avfallshantering inte försvåras. Nya rutter för avfallshämtning ska vägas in i beslutet om ny bebyggelse på landsbygden*
- *Kommunen ser inga behov av att peka ut specifika ytor för ny avfallshantering*
- *EBH-kartan över förorenad mark ska användas som stöd och underlag i efterföljande planeringsprocesser*
- *En masshanteringsplan ska tas fram*
- *Inom större utvecklingsområden ska områden för eventuell masshantering undersökas. Planbestämmelser som tillfälligt tillåter masshantering ska användas vid behov*
- *Ny bebyggelse ska lokaliseras till områden som följer riktlinjer för radon*

Energiproduktion

Behovet av el väntas öka i framtiden, vilket gör att kommunen i en ny översiktsplan behöver hantera frågan gällande både vattenkraft, vindkraft och solkraft. Tidigare har endast vattenkraft och vindkraft hanterats inom ramen för översiktsplaneringen i kommunen.

Idag finns det 101 vindkraftverk i drift i kommunen. Dessa är uppförda innan år 2015. De mer storskaliga vindkraftparkerna med större turbinvarianter återfinns främst i kommunens östra delar. De äldre och mindre vindkraftverken finns generellt sett mer västerut i kommunen, närmare kusten. Kommunen har sex vattenkraftverk i Lagan. Idag finns det inga etablerade markinstallerade solcellsanläggningar uppförda i kommunen. Däremot finns det godkända förhandsbesked för ett par anläggningar.

Kommunen eftersträvar en god bebyggd miljö och vill kunna hålla en hög ambitionsnivå för sina framtida utbyggnadsområden och naturområden. Det är därför viktigt att aktuella och framtida områden för energiproduktion har analyserats ifrån nödvändiga utgångspunkter. Solcellsanläggningar och vindkraftverk kan ha en stor påverkan på omgivningen, både visuellt och på natur-, kultur och friluftsvärden.

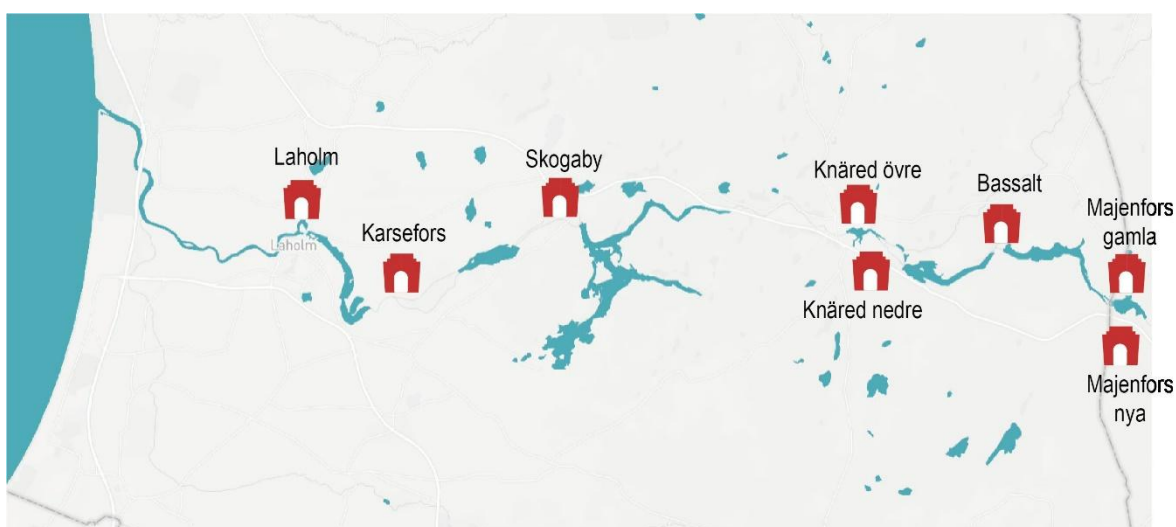
En övergripande utredning har tagits fram för att säkerställa lämpliga områden för utbyggnad av vindkraft och solkraft. Detaljerade studier ska sedan tas fram för att bedöma specifika områdets lämplighet. Utredningen gällande lokalisering av förnybar energiproduktion finns att ladda ner och läsa i sin helhet under avsnittet *Bilagor*. Revideringar har gjorts från utredningen för att ytterligare förtydliga vad översiktsplanen bedömer som lämpliga områden.

Kommunen ska ta fram en energiplan som kommer hantera energifrågor ytterligare.

Vattenkraft

Inom Laholms kommun faller Lagan 87 meter. Det utnyttjas för elproduktion i sex vattenkraftverk: Laholm, Karsefors, Skogaby, Knäred nedre, Knäred övre och Bassalt. Vattenkraftverken i kommunen producerar tillsammans 325 GWh ett normalår. Störst produktion står Karsefors för med 130 GWh/år.

Kraftverken är inte endast viktiga för kommunens energiproduktion, utan speglar en lång historisk utbyggnad. Varje tids kulturella särart kom till uttryck i kraftverksbyggnadernas byggnadsstil. En satsning på effektivisering av befintlig vattenkraft resulterar i nya förutsättningar där det är av stor vikt att de historiska kraftverksbyggnaderna ej rivs och fortsatt är bärare av kommunens kulturarv.

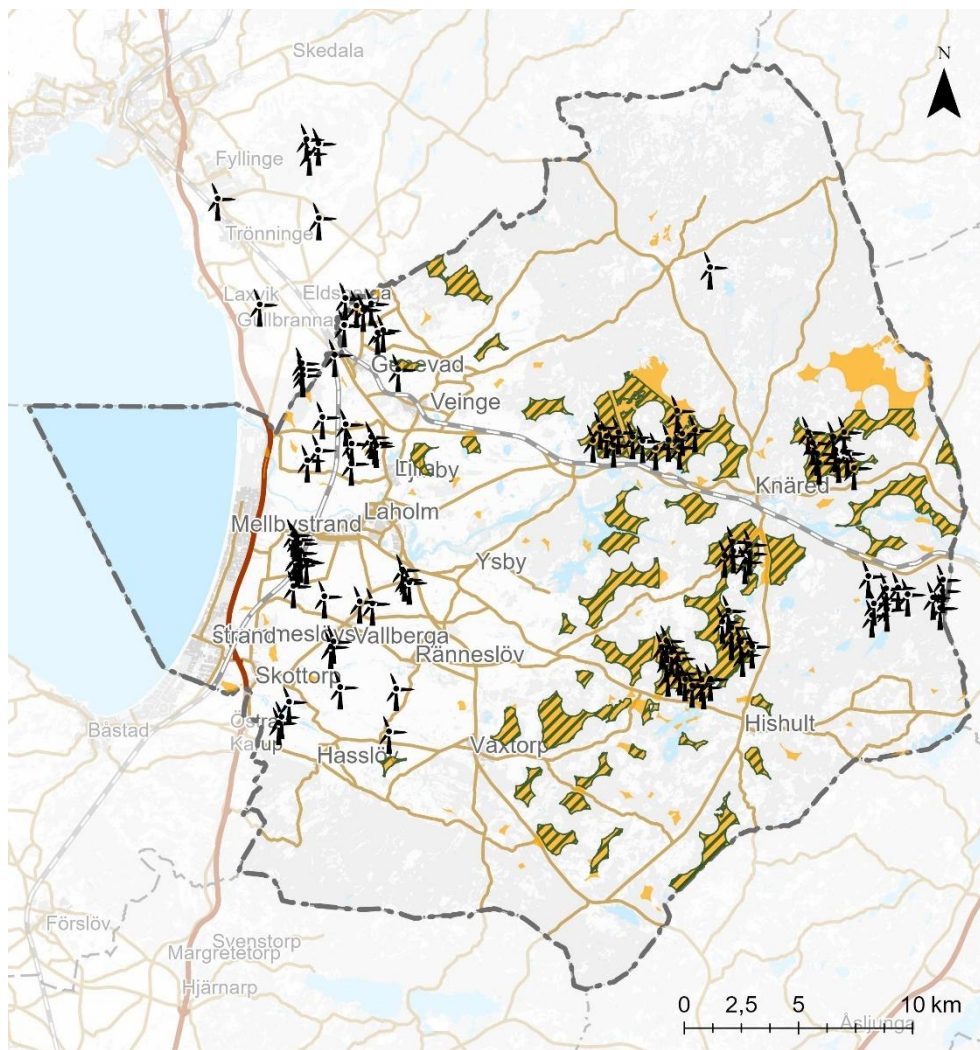

Figur 39. Vattenkraftverk i Laholms kommun

Vindkraft

Kommunen tog fram ett tillägg för vindkraft som antogs 2009. Efterföljande översiktsplan, Framtidsplan 2030 (2014) begränsade antalet områden för utbyggnad och i samband med den här översiktsplanen finns ett behov att inarbeta frågorna och upphäva tillägget.

Sedan 2009/2014 har förutsättningarna för vindkraft i kommunen förändrats. Den tekniska utvecklingen har inneburit att vindkraftverken har blivit både större och mer effektiva. De högsta vindkraftverken i Laholms kommun har en totalhöjd på 150 meter, men det finns också mindre vindkraftverk lokaliserade på Laholmsslätten. De flesta vindkraftsprojekt som idag får tillstånd i Sverige har totalhöjder på över 200 meter. Då den senaste vindkraftsparken byggdes ut 2014, har kommunens verk inte högre effekt än 2 MW. Dagens vindkraftverk byggs med en kapacitet på 6 MW. Om dessa nya typer av verk skulle byggas ut i kommunen skulle det innebära stor ökning av energiproduktionen.

Energiproduktion

Teckenförklaring

- Uppfört vindkraftverk
- Solkraft ytor mer än 2ha v3
- Lämpliga områden vindenergi mer än 25ha v3

Figur 40. Karta som visar lämpliga områden för vind- och solkraftsproduktion samt uppförda vindkraftverk.

Många vindkraftverk i kommunen börjar närma sig slutet av sin livslängd och det finns därför ett behov att utreda möjligheten att generationsväxla befintliga verk. Det är främst mindre verk på Laholmsslätten som berörs. Dessa kan vara problematiska att ersätta med större verk med hänsyn till skyddsavstånd. Fördelen med en generationsväxling är att fortsatt kunna använda redan utbyggd infrastruktur samt att vindkraftverken har en större acceptans i närområdet eftersom det inte innebär några förändrade förutsättningar för exempelvis närboende till skillnad från när vindkraftverk anläggs i nya områden. Nya verk måste anpassas till sitt närområde och ha en lämplig storlek.

Befintliga vindkraftverk ska därför prövas för att möjliggöra en generationsväxling på platser där vindkraft idag är lokaliserade. Detta skulle innebära en betydande höjning av

elproduktionen utan att ny mark tas i anspråk. Bedömning sker i varje enskilt fall utifrån lämplighet. En framtida avveckling är därför också möjlig.

Nya vindkraftverk bör i första hand lokaliseras inom de utpekade områden för energiproduktion i mark- och vattenanvändningskartan med utgångspunkt i lämpliga områden som presenteras i kartan ovan. Vid lokalisering inom lämpliga områden som angränsar till eller ligger nära kommungränsen ska samråd ske med berörd grannkommun.

Ställningstagande

- *Befintliga vindkraftverk som ligger utanför identifierade lämpliga områden ska genomgå detaljerade utredningar för att bedöma om de bör uppgraderas, ersättas eller avvecklas. Utredningarna ska tas fram och bekostas av sökande*
- *Vindkraft ska placeras utanför tätbebyggda områden, Försvarsmaktens intresseområden³ och påverkansområde för väderradar, Natura 2000-områden, naturreservat, områden med höga värden för friluftsliv och rekreation, våtmarker med höga naturvärden samt stora opåverkade områden*
- *Vindkraft ska placeras på ett lämpligt skyddsavstånd från viktig infrastruktur såsom järnvägsnät, kraftledningar och större vägar med hänsyn till det aktuella verkets storlek och utformning*
- *Utbyggnad ska prioriteras i anslutning till befintliga elnät*
- *Vindkraft ska placeras minst 500 meter från befintlig och planerad bostadsbebyggelse. Det är fördelaktigt ifall avståndet är längre*
- *Vindkraftverk ska placeras på ett tillräckligt avstånd från befintlig och planerad bostadsbebyggelse så att bullernivån vid bostäder hamnar under aktuella riktvärden för buller*
- *Vindkraftverk ska placeras med riskavstånd till kraftledningar. Vid ett eventuellt ras ska vindkraftverket ha minst 10 meters marginal till närliggande kraftledningars ytterfas*
- *Beslut om vindkraftverk ska stå i grupper, avstånd mellan de specifika verken eller som enskilda enheter bör övervägas i varje enskilt fall, med hänsyn till platsens specifika förutsättningar, såsom vindförhållanden, landskapets påverkan och eventuella miljökonsekvenser*
- *Beslut gällande vindkraftsverkets maximala höjd ska tas i varje enskilt fall, med hänsyn till landskapskaraktär och vindkraftverkens effektivitet*
- *I varje etablering av vindkraft ska sol- och skuggförhållanden vid närmast belägna bostadsfastigheter studeras och redovisas*

³ För riksintresse transmissionsnätet för el ska avståndet motsvara vindkraftverkens maximala totalhöjd.

- *Transformatorer och olika typer av ställverk/strömfördelning skall placeras på lämpligt avstånd från områden där människor vistas mer stadigvarande*
- *Om generationsväxling eller anläggning av nytt vindkraftverk kan ge påverkan över kommungränsen ska samråd ske med berörd grannkommun*

Solkraft

Solen utgör en viktig förnybar energikälla. Det går att utnyttja denna energi genom att bevara den i form av både el och värme. I första hand ska utbyggnaden av solkraft ske och stimuleras genom att tak och fasader, samt annan redan ianspråktagen eller planlagd mark nyttjas. Det är ett sätt att använda ytor utan att ta i anspråk ny mark och ger möjlighet för närproducerad el.

När det gäller områden för storskalig solenergi har en övergripande utredning tagits fram. De identifierade områdena har en relativt jämn spridning över kommunen. Solenergiablering bör undvikas i kommunens västra delar där det finns stora ytor av sammanhängande jordbruksmark och många boende. Nya etableringar av solcellsanläggningar lämpar sig därför bättre i östra delarna av kommunen.

Brukningsvärd jordbruksmark får endast tas i anspråk för solkraft om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk. Kommunen menar därför att solkraft i första hand ska lokaliseras till annan mark än jordbruksmark. Om jordbruksmark mot förmodan skulle ianspråkta ska det säkerställas att marken under solcellsanläggningen kan skötas med jordbruksliknande skötsel. Det kan exempelvis vara bete, ängsslätter eller odling mellan raderna med solceller.

Nya storskaliga solcellsanläggningar bör i första hand lokaliseras inom de utpekade lämpliga områden som har identifierats i den här utredningen. Med modifieringar efter nedanstående ställningstaganden.

Ställningstaganden

- *I första hand ska redan ianspråktaga tak, fasader eller ytor användas för solkraft*
- *Kommunen ska arbeta aktivt med möjligheten att etablera solkraft vid försäljning av mark via exploateringsavtal samt vid egna nybyggnationer*
- *Solenergi på jordbruksmark ska i första hand undvikas*
- *Solcellsanläggningar ska placeras utanför redan bebyggda områden, Försvarsmaktens intresseområden⁴, Natura 2000-områden, naturreservat och våtmarker samt stora opåverkade områden*
- *Lokalisering intill vägar, på restytor/impediment, bedöms generellt som lämpligt så länge det inte stör trafiken. Tillåtna avstånd i väglagen (2025: 12 meter från väg) behöver följas*

⁴ För riksintresse transmissionsnätet för el gäller ett avstånd på minst 50 meter.

- *Solcellsanläggningar bör placeras på minst 500 meters avstånd från befintlig och planerad bostadsbebyggelse. Är solcellerna utom synfält från bostadsbebyggelse kan de lokaliseras närmre*
- *Platser med god tillgång till solinstrålning och lämpliga markförhållanden ska prioriteras*
- *Område som industrimark, nedlagda deponier och befintliga flygfält ska användas framför jordbruks- och skogsmark för att hushålla med jordbruksmark*
- *Prioritera utbyggnad i anslutning till redan befintliga elnät särskilt vid storskaliga installationer, för att effektivisera integrationen med det befintliga energisystemet*
- *Solenergianläggningar ska utformas och placeras med hänsyn till lokal landskapsbild och miljö. Anläggningen ska anpassas för att minimera visuell påverkan och bländningsrisker*
- *Vid etablering av solcellsanläggningar ska värdefulla natur- och kulturmiljöer beaktas. Placering i områden med höga naturvärden ska undvikas och särskild hänsyn tas till kulturmiljöer i närområdet*
- *Detaljerade lokaliseringsutredningar och naturvärdesinventeringar ska genomföras för att identifiera vilka värden som finns på platsen för att minimera påverkan på människors hälsa samt djur- och naturlivet för att kunna göra anpassningar på bästa sätt*
- *Vid etablering av solcellsanläggningar ska hänsyn tas till friluftslivet. Områden nära etablerade vandrings- eller cykelleder som kan ge negativ påverkan på friluftslivet ska undvikas*

Samlokalisering

Samlokalisering av vindkraft och solkraft kan ge betydande fördelar, särskilt när det gäller att optimera energiproduktion och infrastruktur. Energiproduktionsprofiler från solcellsanläggningar och vindkraftverk är antikorrelerade, det vill säga när solen skiner så blåser det inte och tvärtom.

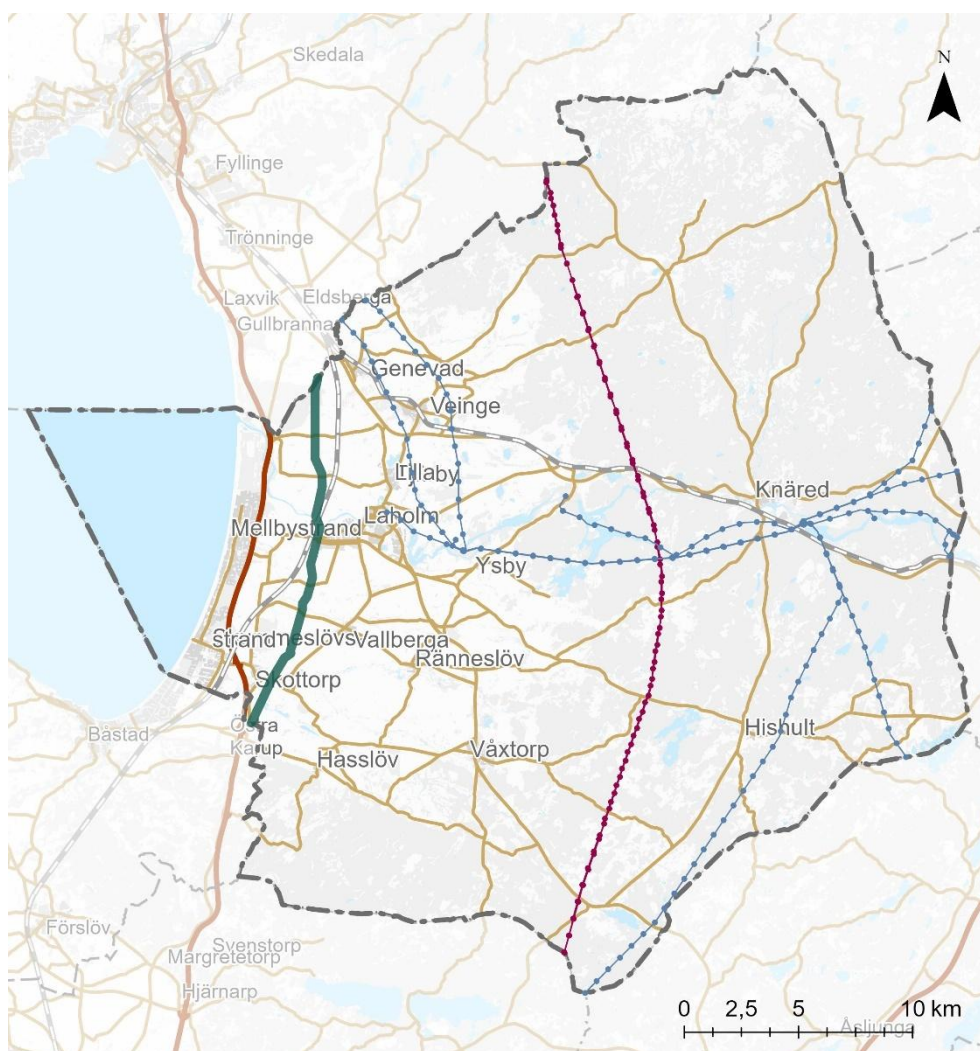
Genom att samlokalisera vind- och solenergi på samma plats kan den samlade anläggningen producera el under en större del av dygnet och året, jämfört med en anläggning som endast använder ett av energislagen. Utöver den kompletterande energiproduktionen kan vind- och solenergiprojekt samnyttja infrastrukturella resurser, som vägar, underhållsfaciliteter och elnätsanslutningar.

Samlokaliseringar kan även vara aktuellt för exempelvis vätgasproduktion och solkraft/vindkraft/vattenkraft.

Energiinfrastruktur

För en hållbar utveckling och att samhället ska fungera är det avgörande med en robust infrastruktur för el och uppvärmning. El- och gasnätet utgör två grundbultar i Laholms kommuns energiförsörjning. Kommunen ser en fördel med en variation av hållbara energisystem för att säkerställa ett motståndskraftigt samhälle. Det kan gälla både mer storskaliga system som fjärrvärme och småskaliga lokala alternativ.

Energiinfrastruktur

Teckenförklaring

- Transmissionsnätet (400 kV)
- Regional kraftledning (130 kV)
- Buffertzonen kring gasledning

Figur 41. Karta som visar transmissionsnätet för el, regionala kraftledningar och buffertzonen kring gasledning.

Elnät

Det svenska elnätet kan delas in i stamnät, regionnät och lokalnät. Stamnätet ägs av staten genom Svenska Kraftnät, medan region- och lokalnäten ägs av elbolagen. Elnätet behövs för att kunna upprätthålla ett robust och fungerande samhälle. El är en förutsättning för att möjliggöra en ökad produktion av fossilfri energi. Elförsörjningen är ett prioriterat område för

totalförsvaret, vilket medför att såväl transmissionsnät som region- och lokalnät utgör essentiella delar av totalförsvaret.

Effektbehovet kommer att öka, vilket kommer att ge utökat behov av nätstationer runt om i kommunen. Det är av stor vikt att dessa tillkommande nätstationer placeras på ett lämpligt sätt utifrån behov, men också andra aspekter såsom stads- och landskapsbild.

I Laholms kommun har Svenska kraftnät två parallella 400 kV-ledningar som ingår i transmissionsnätet för el som passerar genom hela kommunen, vilket visas i kartan ovanför. Dessa ingår även i riksintresse totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § MB som du kan läsa mer om under *Riksintressen*.

Gasnät

Det svenska gasnätet används för att distribuera naturgas och biogas och består av en stamledning och ett antal distributionsledningar. Genom Laholms kommun sträcker sig en högtrycksledning som ingår i stamnätet för naturgasförsörjning och ett antal distributionsledningar. Dessa fördelar gas till det lokala gasnätet.

Säkerhetsavståndet till högtrycksledning varierar beroende på ledningens zonklassstillhörighet och kan innebära att bebyggelse inom ett visst område inte är möjligt. Högtrycksledningarna och skyddsavstånd kring dessa regleras i Naturgasanvisningar (NGSA) och MSB:s författningssamling.

För distributionsledningarna gäller Energigasnormens skyddsavstånd. Exempelvis bör plantering av träd ej ske närmare en gasledning än 3 meter.

Elektromagnetiska fält

Elektromagnetiska och magnetiska fält från kraftledningar och transformatorstationer, järnväg och andra elektriska anläggningar där magnetfältsnivån kan förväntas vara förhöjd kan utgöra en hälsorisk för människor. Det vetenskapliga underlaget anses dock fortfarande inte vara tillräckligt gediget för att man ska kunna sätta ett gränsvärde, men miljöbalkens försiktighetsprincip gäller. Strålsäkerhetsmyndigheten referensvärden och antagna riktlinjer ska efterföljas.

Bostäder, skolor, förskolor och andra lokaler där barn stadigvarande vistas ska lokaliseras så att magnetfält från kraftledningar transformatorstationer, nya elektriska anläggningar där magnetfältsnivån förväntas bli förhöjd samt nära järnväg understiger riktvärdena. Detta ska tillämpas vid lokalisering av ny bebyggelse och vid nya ledningsdragningar, i förekommande fall även vid förnyade koncessioner för ledningar och övrigt byggande/anläggande. Bedömningen ska dock alltid utgå från aktuellt kunskapsunderlag.

Laddinfrastruktur

Det behövs laddplatser vid alla typer av parkeringsanläggningar, vid drivmedelsstationer och rastplatser längs med kommunens större vägar. Samtliga 14 tätorter i kommunen bedöms lämpliga för etablering laddplatser. Laddinfrastrukturen förutsätts byggas ut av privata aktörer. Kommunen kan dock främja utvecklingen genom laddstationer vid kommunala

verksamheter och genom att tillgängliggöra kommunal mark för etablering av laddinfrastruktur. Laddinfrastruktur för tunga transporter bör styras till det övergripande, regionala, vägnätet samt i anslutning till verksamhetsområden i utkanten eller utanför tätorterna.

Ställningstaganden

- *Kommunen uppmuntrar olika hållbara energisystem för att säkerställa ett robust samhälle*
- *I kommande planering, lov och förhandsbesked ska hänsyn tas till stam- och regionnät samt för gasledning*
- *Särskild hänsyn ska tas till transmissions- och regionnätet för att nya etableringar inte ska påverka möjligheten att förnya och uppgradera ledningarna om det behövs i framtiden*
- *Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätledning och stationer*
- *Vid planerad byggnation i närheten av regionnätet för el, distributionsledningarna för gas eller inom 200 meter från högtrycksledningen ska samråd ske med berörda bolag i ett tidigt stadium*
- *Ny bebyggelse ska inte försvåra förstärkning och utbyggnad av befintligt elnät*
- *Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas*
- *Ny bebyggelse ska lokaliseras till områden som följer riktlinjer för elektromagnetisk strålning*
- *Verka för utbyggnad av laddinfrastruktur för såväl personbilar som tunga transporter i anslutning till det övergripande, regionala nätverket*

Figur 42. Cykelbana vid väg 24 (Laholms kommun)

Digital infrastruktur och bredband

Såväl kommunens invånare som företag är beroende av tillgången till internet, telefoni, TV och liknande som bredbandet kan leverera. Tillgången till bredband är också en viktig förutsättning för att företag ska kunna etablera sig på landsbygden.

Ett utbyggt bredbandsnät är en förutsättning för framgångsrika bostäder och verksamheter i kommunen. Allt fler samhällstjänster erbjuds via nätet, vilket gör det lättare att bo och verka på fler ställen där bredband är tillgängligt. Fler arbetar på distans och då behöver det finnas möjligheter att koppla upp sig till ställen där tillväxt och produktionskraft finns.

Bredband och digitalisering är en grundförutsättning för att nå mål inom flera av kommunen verksamheter, för hållbar tillväxt och för att kommunen ska kunna nyttja digitaliseringens möjligheter. Vård och omsorg är verksamheter där den tekniska utvecklingen givit förutsättningar att tillhandahålla bättre omvårdnad.

Efterfrågan på bredband via fiber har ökat stadigt över hela landet, även i Laholms kommun. 2016 var tillgången till fiber 31,1 % och 2022 var det 85,5 %. Norra delen av kommunen är det område med sämre tillgång, vilket till stor del beror på avsaknaden av större tätorter.

Bredband kan tillgängliggöras på flera olika sätt, exempelvis genom fiber eller mobilt bredband. En kombination av flera olika lösningar kan vara aktuellt för att kunna tillgängliggöra bredband oavsett plats och tid. En framtidssäkrad bredbandsinfrastruktur behöver vara tillgänglig, robust och säker för att kunna användas brett. Då den tekniska utvecklingen sker snabbt behöver Laholms kommun underlätta för nya tekniska lösningar inom den fysiska planeringen, däribland uppkoppling.

Ställningstaganden

- Kommunen arbetar för en starkt tillgänglighet och robusthet i strukturen av bredband

Figur 43. Översvämning i Knäred 2020 (Laholms kommun)

Ett förändrat klimat

Klimatet har varierat under jordens hela historia, men det senaste seklet har människans verksamhet påverkat utvecklingen allt mer. Om vi fortsätter att överskrida de globala temperaturmålen kan ännu fler allvarliga konsekvenser uppstå, bland andra kraftigare stormar och skyfall, ökad havsnivåhöjning, hälsoproblem, förlust av biologisk mångfald, ekonomiska påverkningar samt flyktingkris. Det är därför viktigt att fortsätta arbeta mot att minska utsläppen av växthusgaser för att mildra dessa farliga effekter.

Laholms kommun har både hav och ån Lagan, och det gör att vi är extra sårbara för klimatförändringarna. Havet stiger, vattendrag svämmar över och vädret blir varmare och vildare. Det kommer att regna mer och hårdare ibland. Vi måste tänka på hur vi ska planera vår kommun för det nya klimatet. Hur ska vi skydda bebyggelse från havet? Hur ska vi ha plats för allt regnvatten? Hur ska vi bygga och bo så att vi inte blir för varma? Dessutom måste vi tänka på hur vi kan minska vårt bidrag till klimatförändringarna. Genom att minska vår påverkan på klimatet och jobba med att anpassa oss gör vi Laholm inte bara attraktivare, utan bidrar också till globala målen i Agenda 2030 som handlar om hur vi ska leva hållbart.

Det finns olika sätt att räkna ut hur klimatet kommer att förändras i framtiden. Vi följer Länsstyrelsen i Halland och utgår ifrån det klimatscenario som ger störst signaler och tydligt visar framtida risker. Det kallas RCP 8.5. Tidsperspektivet är fram till år 2100. Förändringarna i klimatet kommer dock att fortsätta även efter 2100, därför är det viktigt att för riktigt långsiktig planering ta ännu större höjd för klimatförändringarna.

Kommunen arbetar med att ta fram en klimatplan som hanterar både påverkan och anpassning. Delar av underlaget i klimatplanen har inkluderats i översiktsplanen. Bland annat klimat- och sårbarhetsanalysen som utgör en viktig utgångspunkt i båda planerna och finns att läsa under *Bilagor*.

Varmare & Torrare

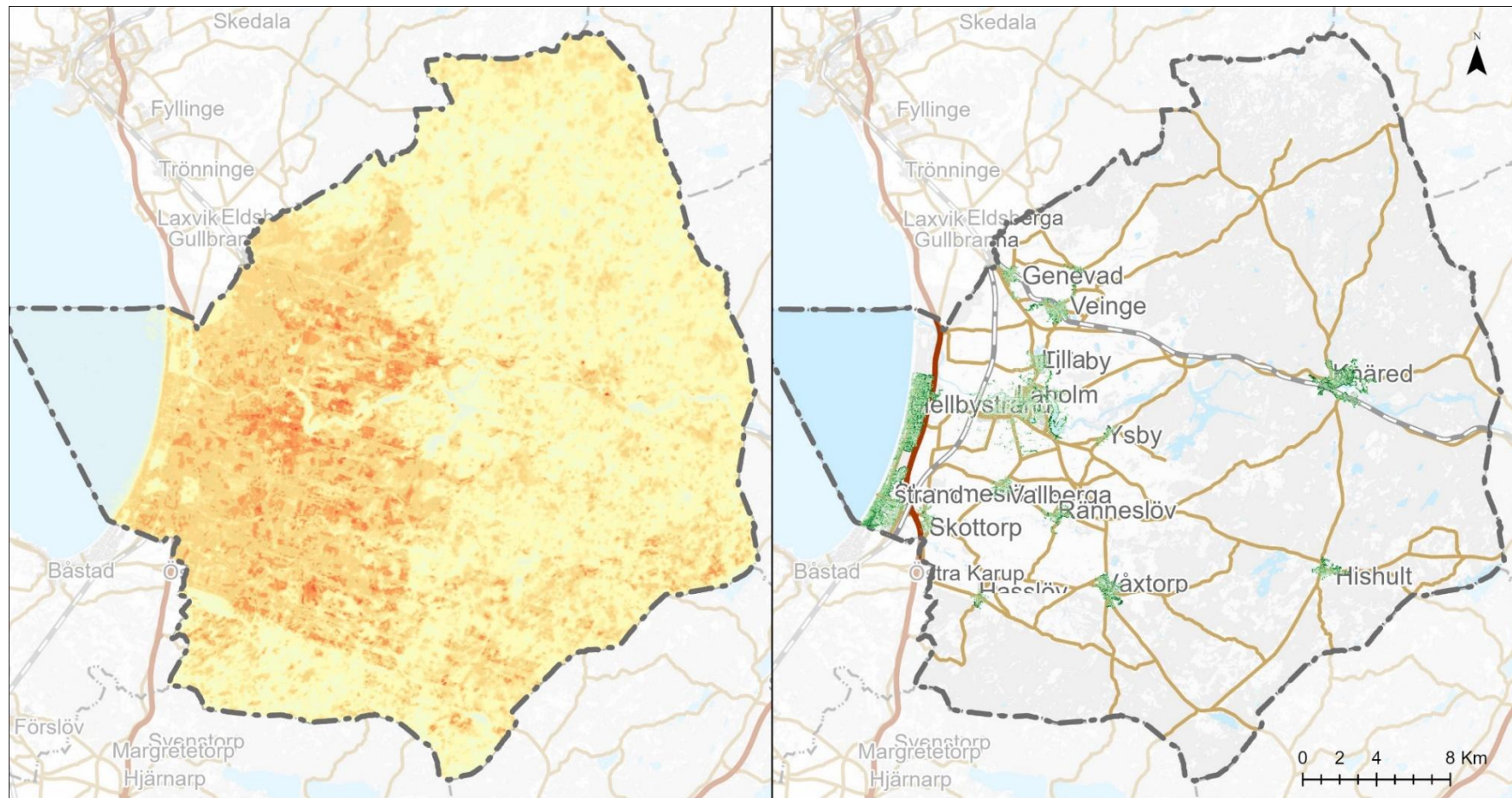
Klimatförändringarna innebär framför allt att vintrarna blir varmare, växtsäsongen längre, värmeböljorna längre och mer intensiva, torkan sommartid vanligare och risken för brand högre. En annan effekt är att årstiderna förskjuts och förändras. Den här förändringen märks av redan idag. Med rådande klimatförändringar väntas somrarna bli längre och varmare med fler dagar med högsommarvärme och allt längre värmeböljor. Hösten håller i sig längre och våren väntas anlända tidigare.

MSB:s värmekarteringstjänst visar hur varmt det har varit på marken i Sverige under sommarmånaderna mellan 2017 och 2022. Karttjänsten bygger på data från satelliter och kan användas för att planera för klimatanpassning och minska riskerna för hälsoproblem och skador på grund av värmeböljor. Laholms kommun har haft mycket höga marktemperaturer under de senaste åren – upp emot 40 grader flera gånger under mätperioden. På grund av klimatförändringarna kommer sådana marktemperaturer att bli allt vanligare och åtgärder behöver vidtas för att anpassa sig till det förändrade klimatet. Värmekarteringen visar att temperaturerna är högre i industriområden, områden med mycket hårdgjord yta, samt i områden med jordbruksmark utan växtlighet. I karteringen nedan ser man att temperaturen är lägre i områden i kommunens tätorter där det finns fler träd (större trädäckning).

Figur 44. Bilden visar temperaturen på olika platser vid en lekplats. (Kalle Ågren, Trädkontoret)

Träd kan bidra till att sänka temperaturer i urbana miljöer. Träden tar upp värme från luften och frigör den som vattenånga. Detta har en kylande effekt på luften och ökar luftfuktigheten, vilket kan göra temperaturen mer behaglig. Träd ger även skugga, vilket minskar den direkta solinstrålningen på marken och byggnaderna. Detta leder till att mindre värme lagras och reflekteras i omgivningen.

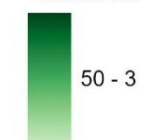
Värme och trädäckning

Teckenförklaring

Värmekarta 2017-2022

8-10	20-22	32-34	44-46
10-12	22-24	34-36	46-48
12-14	24-26	36-38	48-50
14-16	26-28	38-40	>50
16-18	28-30	40-42	
18-20	30-32	42-44	

Trädäckning tätorter, 2023

Figur 45. Kartor som visar marktemperaturer i kommunen respektive trädäckning i tätorterna.

Skugga hjälper även till i arbetet att minska befolkningens exponering för UV-strålning. Kustlän i södra Sverige är överrepresenterade i hudcancerfall och åtgärder som säkerställer skugga medför både svalka och solskydd.

På grund av det varmare klimatet förväntas torka och vattenbrist bli ett mer återkommande problem att hantera för kommunen. Det gäller framför allt sommartid. Även torka i marken kommer att bli allt vanligare. När medeltemperaturen stiger ökar avdunstningen från mark och vattendrag. Även växter förbrukar mer vatten om det blir en längre växtsäsong. Eftersom det blir torrare ökar risken för bränder i skog och mark, och brandrisksäsongen blir längre och längre.

Klimat- och sårbarhetsanalys

Kommunen har gjort en klimat- och sårbarhetsanalys för hur extremväder kommer påverka kommunens funktioner. Redan idag bedöms risknivån för värmeböljor och torka vara en utmaning för flera av kommunens samhällsfunktioner. Särskilt VA-verksamhet (vatten- och avloppsverksamhet) och hälsa, vård och omsorg möter stora svårigheter vid värmeböljor och torka. För VA-verksamhet handlar det om brist på tillgång till rent vatten kopplat till bland annat saltvatteninträngning i kusten, ökad vattenförbrukning och låga grundvattennivåer. För hälsa, vård och omsorg rör det sig exempelvis om högre belastning då fler behöver vård, högre risk för dödlighet och sårbara gruppers förutsättningar att förse sig med svalka och rent vatten.

Analysen visar att risken kommer att öka för i stort sett alla samhällsfunktioner till år 2050, vilket ställer höga krav på att förbereda och klimatanpassa kommunens verksamheter och funktioner. Det gäller exempelvis att säkerställa goda temperaturer i kommunens lokaler för sårbara grupper så som äldre, barn och sjuka. Det behöver också finnas svala platser för kommuninvånarna att besöka och planer för hur vattentillgången ska säkras. En klimatplan är under framtagande för att djupare kunna hantera klimatförändringarnas påverkan. För att minimera konsekvenserna av värmeböljor och torka har kommunen beslutat om ett antal ställningstagande.

Klimat- och sårbarhetsanalys finns under Bilagor.

Ställningstaganden Varmare & Torrare

- *Förtätning på grönytor är endast aktuellt där det, i närområdet, finns god tillgång till grönytor och grönstruktur*
- *Vid förtätning ska befintliga träd bevaras i så stor utsträckning som möjligt och nya planteras i områden där det finns risk för höga temperaturer*
- *Vid utformning av skyddsåtgärder ska naturbaserade lösningar särskilt studeras och i möjligaste mån användas*
- *Säkerställa att lokaler där kommunen bedriver verksamhet för sårbara grupper (exempelvis förskola och SÄBO) är lämpliga även under extremväder*

- *Vid planläggning ska hänsyn tas till värme för att säkerställa goda och hälsosamma livsmiljöer i alla bostadsområden*
- *Det är viktigt att bevara en sammanhängande grönstruktur och komplettera befintliga områden med stor andel hårdgjorda ytor med ny grönstruktur för att minska effekterna av en ökad temperatur*
- *Nya områden för kommunal service ska placeras med avskärmande vegetation i söder och västerlägen*
- *Vid behov behöver verksamheter arbeta med lokala åtgärder och solavskärmning på byggnader*
- *Utred hur vattentillgång samt vattenkvalitet ska säkerställas vid torka*

Figur 46. Översvämning i Knäred år 2020 (Laholms kommun)

Blötare & Fuktigare

Att det blir blötare och fuktigare i Halland kan vi se redan idag. I framtiden beräknas både medelnederbörd och den mer intensiva nederbörden att öka, något som i sin tur bedöms leda till ökade flöden i Lagan. Ökade flöden och avrinning kan i sin tur leda till översvämningar och ökad erosion, ras och skred längs vattendrag, sjöar och kusten. Beräkningar visar att framtida flöden, som beror på ökade nederbördsmängder, för Lagan kommer att öka ju längre in i framtiden vi kommer.

Rinnvägar, som utgörs av naturliga eller konstgjorda vattenflöden, utgör en betydande faktor vid samhällsplanering och infrastruktuersäkerhet. Översvämningar kan begränsa

framkomligheten och skada byggnader. Det är därför nödvändigt att höjdsättningen beaktas för att undvika skador på infrastrukturen och leda vatten till mindre känsliga områden.

Medelvattenståndet kan visa vilka områden på land som kan bli mer eller mindre permanent översvämmade om havet fortsätter att stiga och ifall havet inte hindras från att nå dit. Det framtida medelvattenståndet visar var stranden vanligtvis kommer att vara. När det blir blåsigt kan vattnet dock stiga tillfälligt och orsaka höga vågor. Vid sådana högvattenhändelser når vågorna högre upp på land och kan orsaka översvämning och erosion eller skada konstruktioner och byggnader som finns vid havet. Höjda havsnivåer kan även öka den underliggande grundvattennivån i kusten, vilket innebär att det ökande vattnet skapar ett kraftigare tryck som kan påverka markvattnet och grundvattennivåerna. Detta kan leda till översvämningar ”underifrån”. Höjda havsnivåer kan även öka risken för saltvatteninträngning i de kustnära grundvattentillgångarna, vilket kan påverka vattenkvaliteten.

Eftersom högvattenhändelser kan orsaka problem med översvämningar och erosion redan idag, och samhällsplanering sträcker sig över väldigt lång tid, är det viktigt att ta hänsyn till hur högt vattenståndet kan bli i framtiden. Längre in i framtiden kan det bli en fråga om planerad reträtt. Planerad reträtt kan kombineras med skydd, vilket innebär att bebyggelse skyddas under en viss tid, och att det finns en plan för att flytta objektet från riskzonen längre fram i tiden – till exempel när byggnaden är uttjänt.

Kommunen har gjort en översiktlig analys av hur skyfall, höga havsnivåer och högt flöde i Lagan kan påverka byggnader och vägar. Analysen visar hur vattnet kan komma att rinna och var det kan samlas. Det är främst byggnader och vägar vid vattendrag och kusten som riskerar att översvämmas. Särskilt utsatta är Knäred, Laholm stad, Mellbystrand och Skummeslövsstrand. När kommunen planerar åtgärder för att jämna ut flödet eller fördröja vatten kan lågpunkter med låg risk användas. Edenbergaån, Brostorpsån och Krokån kan också drabbas av översvämningar. Det finns återkommande problematik med översvämning längs åarna.

Högvattenhändelser och extremnivåer

Vid en högvattenhändelse stiger vattenståndet tillfälligt och långt över medelvattenståndet. Där medelvattenståndet stiger kan översvämningar vid tillfälligt höga vattenstånd bli vanligare än idag.

Det finns flera osäkerheter när det gäller framtidens klimat, vilket innebär att det finns flera sätt att prognostisera framtidens klimat. Vilken extremnivå som är lämplig att använda vid samhällsplanering kan variera och beror exempelvis på vad som planeras, objektets livslängd, eventuell möjlighet att senare anpassa till högre nivåer samt vilken risk som bedöms vara acceptabel. Det finns osäkerheter i data över framtida högvattenhändelser, vilket gör det svårt att sätta en nivå som säkerställer att bebyggelse inte riskerar att översvämmas. Kommunen måste därför göra ställningstaganden kring bland annat vad som behöver skyddas, acceptabel risknivå och balansera kostnad med nytta.

Högvattenhändelser och extremnivåer

Teckenförklaring

- MSB 200-årsflöde i Lagan
- Havsnivåer 3,6 m MSB
- Havsnivåer 4,4 m MSB

Skyfallskartering AFRY 2023 100-års regn klimatfaktor 1,25

- < 0.1
- 0.1 - 0.3
- 0.3 - 0.5
- 0.5 - 1
- > 1

Figur 47. Karta som visar 200-årsflöde i Lagan, högvattenvattenhändelser i havet på 3,6 respektive 4,4 meter samt skyfall vid 100-årsregn.

Översvämning från extrema regn

Klimatförändringarna leder till fler och mer intensiva regnhändelser, vilket ökar risken för översvämningar som kan skada bebyggelse och infrastruktur. Skyfall kan sägas representera alla större regnhändelser som kan leda till en större mängd vatten på markytan. Medan ett så kallat 100-årsregn är en regnhändelse med en återkomsttid på 100 år, vilket innebär att det har 1% sannolikhet att inträffa under ett år. Det betyder dock inte att 100-årsregn bara kan inträffa en gång per hundra år – flera sådana händelser kan ske inom kort tid. Särskilt i ett framtida klimat där extrema regn blir både vanligare och mer intensiva.

Utgångspunkten är att ny bebyggelse planeras så att den klarar av översvämningar orsakade av ett 100-årsregn, men samhällsviktiga verksamheter bör planeras så att de klarar regn med längre återkomsttider. För att minska riskerna bör kommunen höjdsätta ny bebyggelse och placera dem utanför lågpunkter där vatten lätt samlas. Naturliga skyfallsvägar bör hållas fria så att vatten effektivt kan ledas bort.

Översvämning från Lagan

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tagit fram karteringar för Lagans utbredning vid olika flöden. Översvämningskarteringen visar en *trolig* utbredning; variationer i utbredning kan förekomma. Kommunen måste beakta dessa karteringar i samhällsplaneringen för att undvika att bebygga områden med översvämningsrisk. Ifall sådana områden bebyggs behöver det finnas särskilda skäl och anpassningsåtgärder behöver genomföras för att minimera riskerna. I översiktsplanen används 200-årsflöde som utgångspunkt, vilket visar områden som statistiskt sett översvämmas en gång per 200 år.

Översvämning från havet

Kusten är ett populärt område att bo på, och på grund av klimatförändringar är bebyggelse vid kusten förknippat med risker. I dagsläget finns ingen vedertagen metod för att beräkna en lämplig nivå för bebyggelse vid kusten. Länsstyrelsen Skåne har tagit fram en metod (beräkningsmetod 1) för beräkning av tillfälligt höga havsvattenstånd. Den bygger på en projektion som FN:s internationella klimatpanel, IPCC, bedömer som *mindre trolig* eftersom den inkluderar processer förknippade med djup osäkerhet relaterade till inlandsisarnas instabilitet. Om beräkningarna i stället bygger på projektioner som IPCC bedömer som *troliga* tillsammans med SMHI:s högvattenhändelser (beräkningsmetod 2) får man fram lägre nivåer.

Laholms kommun skulle kunna få extremnivåer på upp emot 3,54 meter (Beräkningsmetod 2) och 4,38 meter (Beräkningsmetod 1) år 2150, med stor översvämningsrisk som följd. För att minska risker vid översvämningar har kommunen tagit fram klimatzoner beräknat på havsvattenstånd med två olika nivåer, 3,6 meter (RH2000) och 4,4 meter (RH2000) för tillämpning i fysik planering avseende ny sammanhållen bebyggelse och ny bebyggelse med samhällsviktig verksamhet.

Beräkningsmetod 1

Framtida medelvattestånd (SSP541, 83e percentil från SMHI:s hemsida (korrigering av landhöjning och höjdsystem RH2000 ingår)		
+ högsta beräknade havsvattenstånd (från Viken som vald mätstation i Klimatologi 45, SMHI 2017)		
+ en säkerhetsmarginal om 40 cm		
= Lägsta nivå		
45 cm + 210 cm + 40 cm	111 cm + 210 cm + 40 cm	188 cm + 210 cm + 40 cm
= Till år 2050: 2,95 m	= Till år 2100: 3,61 m	= Till år 2150: 4,38 m

Beräkningsmetod 2

Framtida medelvattestånd (SSP5, median från SMHI:s hemsida (där korrigering av landhöjning och höjdsystem RH2000 ingår)		
+ högvattenhändelser idag och framtiden (extremnivåer medianvärde enligt tabell Lognormal och för en 200-års händelse, från SMHI)		
+ en säkerhetsmarginal om 40 cm		
= Lägsta nivå		
30 cm + 192 cm + 40 cm	77 cm + 192 cm + 40 cm	122 cm + 192 cm + 40 cm
= Till år 2050: 2,62 m	= Till år 2100: 3,09 m	= Till år 2150: 3,54 m

Figur 48. Beräkningsmetoder för beräkning av tillfälligt höga havsvattenstånd.

Kunskapsläget om klimatförändringar och klimateffekter förändras i takt med att nya data blir tillgängliga och forskningsunderlaget förbättras. Det är viktigt att kontinuerligt följa upp utvecklingen och underlag från bland annat SMHI och vid behov anpassa nivåerna som är utgångspunkt för kommunens fysiska planering.

Klimat- och sårbarhetsanalys

Kommunens klimat- och sårbarhetsanalys visar att översvämningar, långvariga regn och skyfall ligger på en medelrisknivå för majoriteten av samhällsfunktionerna i kommunen. Till år 2050 och år 2100 görs däremot bedömningen att risknivån kommer bli hög för de flesta samhällsfunktionerna. Precis som för värmeböljor och torka är särskilt sårbara grupper mest utsatta. Även de samhällsfunktioner som arbetar med eller kopplas till dessa påverkas negativt. Äldre, barn och personer med funktionsnedsättning kan ha svårare att evakuera vid översvämning och personer med begränsade ekonomiska resurser kan ha svårt att återhämta sig om deras hem blir skadat efter en översvämning. Det finns också en risk för att dricksvattnet blir förorenat och att energiförsörjningen påverkas. Konsekvenserna av översvämningar, långvariga regn och skyfall kan bli stora för både kommunala verksamheter och enskilda invånare. De områden där risknivån är som högst är i kusten, längs med Lagan och i andra lågpunkter.

Vid skyfall uppstår problem med bräddning av avloppsvatten från kommunens avloppsreningsverk och ledningsnät. Det innebär att orenat vatten kommer ut i vattendrag och hav vilket kan ge negativa effekter på badvattenkvalitet, djur- och natur, samt turism.

För att minska risken för negativ påverkan behöver ytliga avledningsstråk och lokala lågpunkter säkras. Det behövs även en plan för att undvika att läget förvärras för bebyggelse som idag är utsatt för risk. Kommunen kan bidra med information och underlag till privatpersoner. Det är dock privata fastighetsägares egna ansvar att klimatanpassa sin egen bebyggelse. Mer information kommer finnas i kommunens klimatplan som är under framtagande 2025.

Klimat- och sårbarhetsanalys finns under Bilagor.

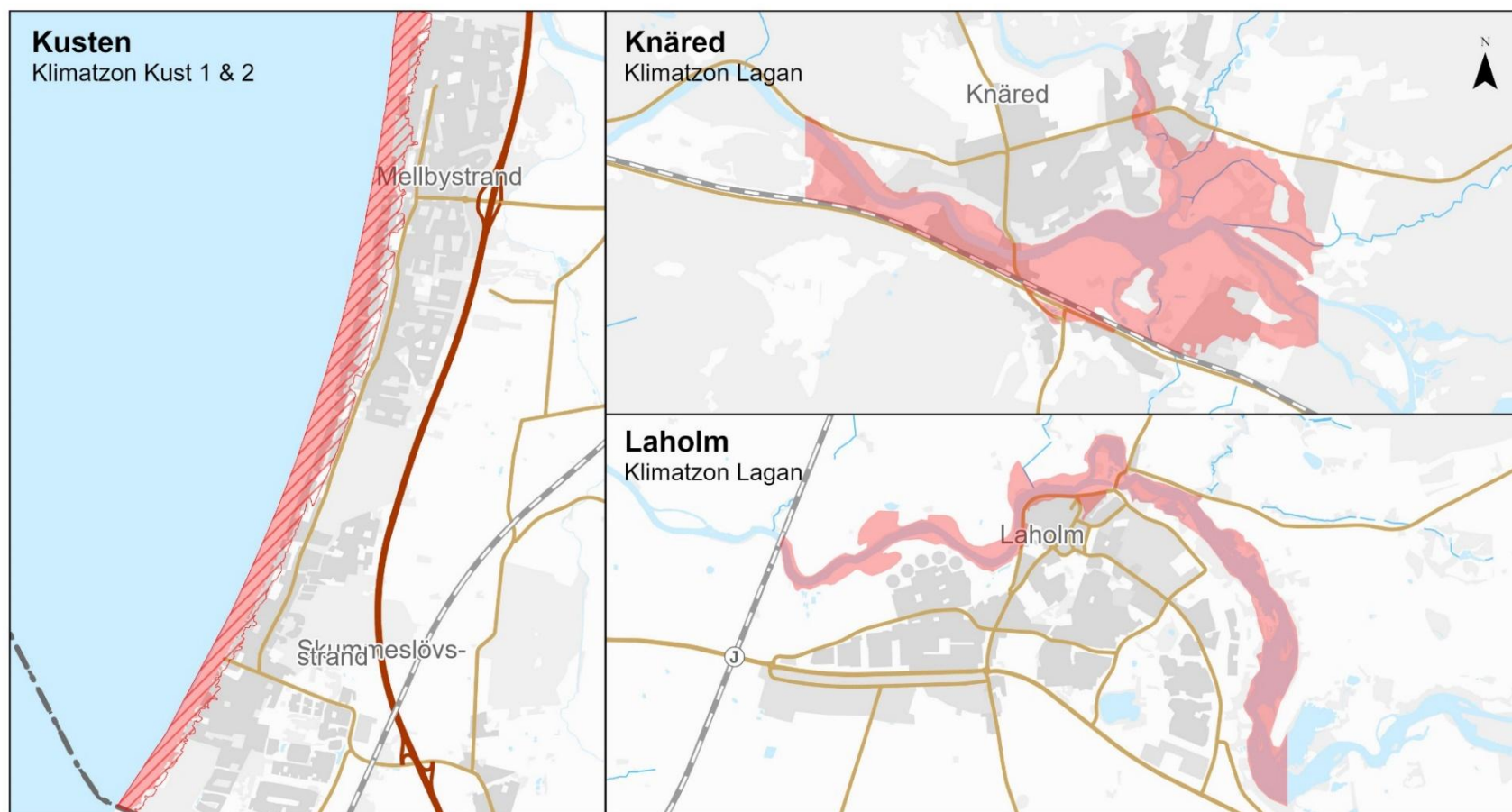
Ställningstaganden - Blötare & Fuktigare

- *Samhällsviktiga funktioner ska lokaliseras till säkra platser utifrån risk för översvämning*
- *Ytor som kan ta emot extrema skyfall ska bevaras och utvecklas för att kunna bli mer mångfunktionella*
- *Nya byggnader ska undvikas på platser där skydd mot klimatförändringarnas effekter de närmsta 100 åren kommer behövas*
- *Samhällsviktiga funktioner får enbart tillkomma där tillfartsvägar och övrig tvingande teknisk försörjning kan säkras mot klimatförändringarnas effekter de närmsta 100 åren*
- *Höjdsätt och utforma ny bebyggelse så att den inte tar skada eller orsakar skada vid en översvämning från ett 100-årsregn, genom att undvika bebyggelse på lågpunkter och stänga naturliga skyfallsvägar*
- *I översvämningsutsatta områden ska infrastruktur och dräneringssystem förbättras för att effektivt hantera skyfall och minska riskerna*
- *Vid detaljplaneläggning ska dagvattenhanteringen utredas och system utformas för att minska risken för översvämning*
- *Vid utformning av skyddsåtgärder ska naturbaserade lösningar särskilt studeras och i möjligaste mån användas*
- *Planera för att skydda samhällsviktiga anläggningar samt högprioriterade stråk och utrymningsvägar*
- *Vid ombyggnad av vägar och gator ska rinnvägar analyseras och beaktas*
- *Det är varje fastighetsägares ansvar att vidta nödvändiga åtgärder för att skydda sin egendom vid översvämningar. Kommunen ansvarar inte för skador eller förluster på privata fastigheter*

Klimatzoner

För att hantera de stora konsekvenser som översvämningar kan leda till har kommunen tagit fram klimatzoner som syftar till att skydda människors liv och egendom från översvämningar. Klimatzonerna säkerställer att kommunen har nödvändiga marginaler i framtiden. Inom zonerna bedöms det i huvudsak olämpligt för nybyggnation, men vissa undantag kan göras om byggnationen tillför mervärde och är anpassad för att klara klimatriskerna. Klimatzonerna inkluderar både detaljplanelagd och icke detaljplanelagd mark, som är olämplig utifrån risk för översvämning.

Klimatzoner

Teckenförklaring

Klimatzoner

- Klimatzon Kust 1
- Klimatzon Kust 2
- Klimatzon Lagan

Figur 49. Karta över kommunens tre klimatzoner, vilka är utpekade i kusten, Knäred och Laholms stad.

Genom att zonera högriskområden där byggnation ska undvikas minskar behovet av räddningsinsatser och reparationer efter översvämningar, vilket i sin tur leder till en mer hållbar och effektiv användning av resurser.

För att kunna hantera riskerna används två typer av klimatzoner. Klimatzon Kust 1 och 2 hanterar framtida havsnivåhöjningar och högvattenhändelser på 3,6 meter (RH2000) respektive 4,4 meter (RH2000). Dessa är baserade på de två olika beräkningsmodellerna som förklarades i förgående avsnitt. Inom klimatzon 1 får ingen ny byggnation tillkomma. Klimatzon Lagan är inriktad på översvämningar från Lagan och baseras på 200-årsflöde. Klimatzon Lagan finns utpekad i Laholm stad och i Knäred, medan Klimatzon Kust 1 och 2 finns i Skummeslövsstrand och Mellbystrand.

Klimatzonerna visar en översiktlig nivå och utgör inga skarpa gränser, vilket innebär att det kan finnas mindre områden som inte riskerar att översvämmas i klimatzonernas ytterkanter. Det kan även finnas mindre områden i angränsning till klimatzonerna som riskerar att översvämmas. Kommande planprocesser kommer kräva fördjupande utredningar. Utpekandet av klimatzoner innebär inte heller att all mark utanför zonerna är lämplig att bebygga utifrån klimatrelaterade risker eller att klimatanpassning inte behövs utanför klimatzonerna. Ny bebyggelse behöver alltid lämplighetsprövas och klimatanpassning kan behövas även på platser utanför klimatzonerna. Det utmärkande med klimatzonerna är att riskerna bedöms som i synnerhet stora samtidigt som det finns ett stort intresse för utbyggnad inom zonerna. Utöver de generella ställningstagandena för *Varmare & Torrare* samt *Blötare & Fuktigare* gäller specifika ställningstaganden för de tre olika klimatzonerna.

Ställningstaganden för Klimatzon Kust 1 (3,6 meter)

- *Ny permanent bebyggelse får inte tillkomma på mark som ligger lägre än 3,6 meter (RH2000)*

Ställningstaganden för Klimatzon Kust 2 (4,4 meter)

- *Inga nya samhällsviktiga funktioner får tillkomma inom området*
- *Inom områden med översvämningsrisk kan ny byggnation få tillkomma om den tillför ett väsentligt samhällsintresse*
- *Om exploatering sker inom klimatzonen ska en riskanalys genomföras. I riskanalysen ska tydligt framgå vilka åtgärder som krävs för att minska riskerna, när dessa ska genomföras, vem som är ansvarig och hur åtgärder ska finansieras. Klimatanpassningsåtgärder ska säkras både för berörda fastigheter och dess påverkan på omgivningen*
- *Investera i förbättrad infrastruktur och dräneringssystem för att effektivt hantera skyfall och minska risken för översvämningar i utsatta områden*
- *Ansvaret för vägnätet ska prioriteras att överföras från enskilt till kommunalt huvudmannaskap*
- *Grönområden bevaras för att fungera som översvämningsskydd*

- *Sanddynerna bevaras och möjligtvis förstärks som naturliga vallar för att skydda mot högvattenhändelser och havsnivåhöjning*
- *Utred eventuell reträtt i områden där permanenta översvämningar kommer ske trots vidtagna åtgärder*

Ställningstagande för Klimatzon Lagan

- *Inga nya samhällsviktiga funktioner eller ny sammanhållen bebyggelse får tillkomma inom området*
- *Investera i förbättrad infrastruktur och dräneringssystem för att effektivt hantera skyfall och minska risken för översvämningar i utsatta områden*
- *I områden där framkomlighet kan påverkas på grund av översvämningar ska kommunen planera för förbättringar av väginfrastrukturen och möjliggöra alternativa färdvägar*
- *Infrastrukturåtgärder ska implementeras för att förbättra hanteringen av översvämningar; så som att integrera regnträdgårdar i gatorna, gröna korridorer längs vattendrag och skapa multifunktionella, översvämningsbara ytor för vattenfördröjning*
- *Ny byggnation tillåts endast om byggnationen tillför väsentligt samhällsintresse. Klimatanpassningsåtgärder ska genomföras för att minimera risker för berörda fastigheter, utan att ha negativ påverkan på omgivningen*
- *Om exploatering sker inom klimatzonen ska en riskanalys genomföras. I riskanalysen ska tydligt framgå vilka åtgärder som krävs och när för att minska riskerna, vem som är ansvarig och hur åtgärder ska finansieras. Klimatanpassningsåtgärder ska säkras både för berörda fastigheter och dess påverkan på omgivningen*

Erosion, ras och skred

Ras, skred och erosion är naturliga processer som kan påverkas av klimatförändringar och av mänsklig aktivitet. Några bidragande faktorer är fler och häftigare skyfall, höga flöden i vattendrag och stigande havsnivåer. De kan innebära stor skada för bebyggda områden och risk för människors liv. Erosion är främst en naturlig process där vatten och vind bryter ner och transporterar jord, stenar och andra material. Erosion kan även påverkas av exempelvis skogsavverkning och byggande. Skred förekommer huvudsakligen i silt- och lerjordar. Ras sker i bergväggar, grus- och sandbranter och innebär att block, stenar eller grus rör sig fritt.

Kusterosion innebär att sand och sten på stränder flyttas bort av vågor, vind och strömmar, och hamnar någon annanstans. Om en strand eroderas eller om det byggs upp ny sand beror på många saker, så som hur vinden blåser, hur vågorna rör sig, vilka havsströmmar som finns, hur marken ser ut både under och ovanför vattenytan, och om det finns växter som håller

jorden på plats. Stränder som ligger öppet mot havet och vågor riskerar ofta mer erosion. Människans byggprojekt, så som hamnar och skydd mot erosion, kan också påverka detta eftersom de ändrar hur naturens krafter fungerar.

I Halland finns risk för kusterosion längs hela kusten och den förväntas bli större i takt med stigande havsnivåer. Strandnära områden utan morän eller berg bör generellt betraktas som aktsamhetsområden. Detta innebär att hela strandområden ligger inom aktsamhetsområde och utgör ett område på 50 meter från strandlinjen.

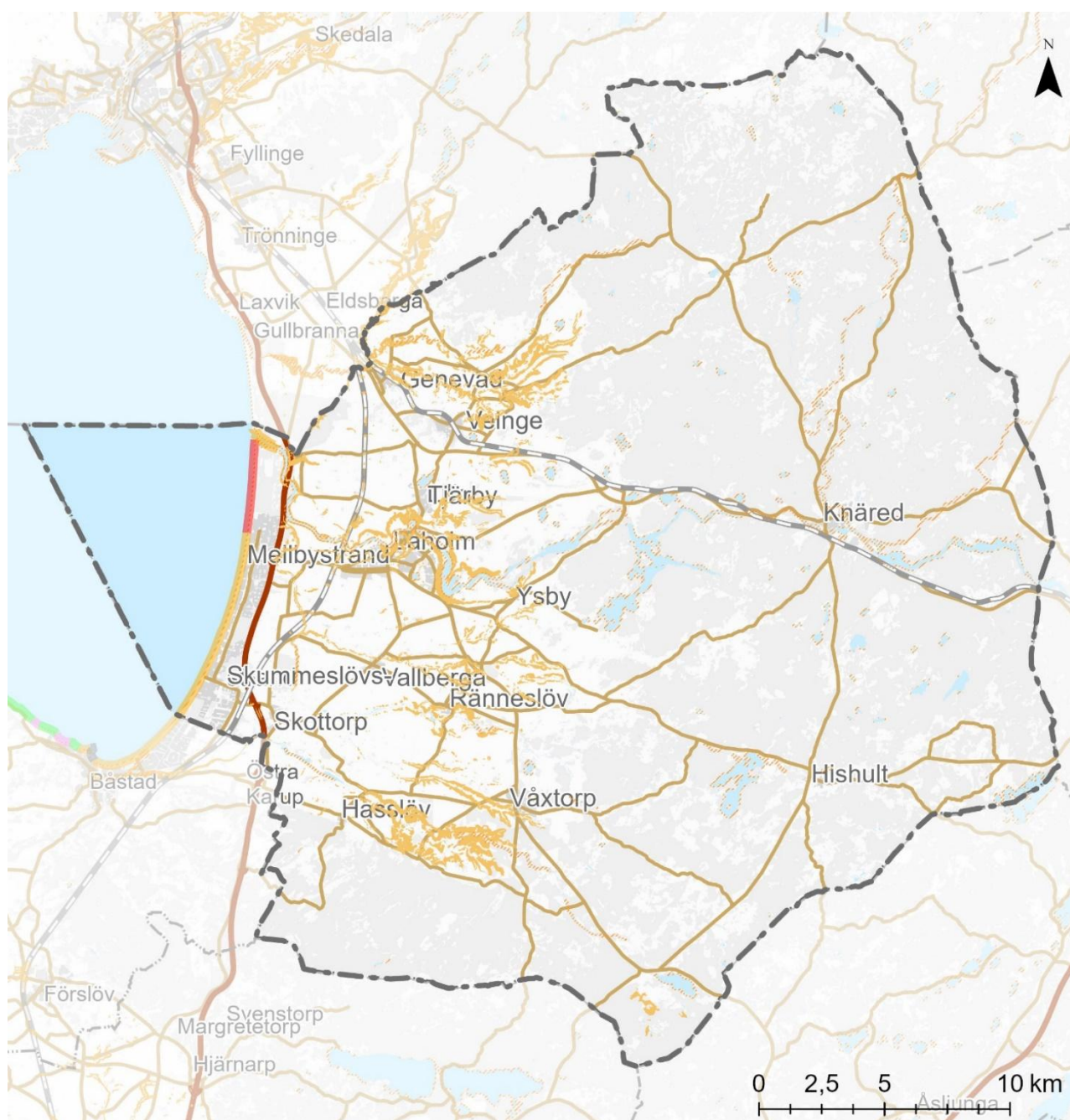
Sveriges geologiska undersökning (SGU) har tagit fram *Erosionsförhållanden på stranden*, som visar strändernas stabilitet mot erosion, om de karaktäriseras av pålagring, erosion eller huvudsakligen är i balans samt hur snabbt erosionen går. I norra delarna av kommunens kustområde (rött) visas strand med måttlig till betydande erosion och södra delarna (orange) visar strand med växelvis erosion/ackumulation men i huvudsak i balans. Ackumulation innebär att sand återförs och bygger på sanddyner genom naturliga processer. På grund av klimatförändringar kommer havsnivån att stiga och när den gör det kommer strandkanten att flytta sig längre in på land under en lång tid framöver. Det betyder att erosion, som idag kanske inte är så allvarlig, kan bli värre i framtiden.

I de norra delarna av Laholms kust flyttas strandlinjen inåt land. I områden med erosion kan det vara olämpligt att bygga nytt eftersom det är svårt att skydda marken långsiktigt. Befintliga skydd, så som våra naturliga sanddyner, måste också bedömas för att se om de kan klara framtida påfrestningar. Att ha en tillräckligt bred buffertzoon mellan stranden och bebyggelsen kan också ge utrymme för en rörlig strandlinje och minska skador vid stormar. Detta görs genom kommunens utpekade klimatzoner.

SGU har även tagit fram ett kartunderlag som visar områden med naturliga förutsättningar för skred, *Förutsättningar för skred i finkorniga jordarter* (gul-skrafferat). För att skred skall kunna inträffa krävs att jorden består av lera och/eller silt och att marklutningen är tillräckligt stor. Dessa naturliga förutsättningar gör att skred kan uppstå mer eller mindre spontant, men inte nödvändigtvis. Den största risken i kommunen finns generellt utmed havet, åarna och de sjöar som åarna passerar där det i högre grad är finkorniga jordarter och högre vattenflöden.

Kartunderlagen är översiktliga underlag för planering i tidiga skeden och används för att identifiera områden där det kan finnas förutsättningar för skred och det behövs en mer detaljerad granskning. Innan exploatering kan påbörjas för till exempel bebyggelse behöver man göra en mer kvalificerad bedömning av stabiliteten. Beroende på vad bedömningen visar kan det vara aktuellt att gå vidare med en mer detaljerad geoteknisk undersökning.

För att minska riskerna för ras, skred och erosion är det viktigt att ta hänsyn till geografiska och geologiska förhållanden samt klimatförändringar vid planering av infrastruktur och bebyggelse. Det kan innebära att åtgärder vidtas genom att exempelvis bygga skyddsvallar, planterar vegetation för att minska erosion och skapar dräneringssystem för att leda bort vatten.

Erosion, ras och skred

Teckenförklaring

Strandtyp (strandmaterial och erosionsförhållanden) Förutsättningar för skred i finkornig jordart

Erosionsförhållanden

- Erosionsförhållanden, nutid
- Strand med ackumulation
- Stabil strand; ingen erosion
- I huvudsak stabil strand; ingen eller obetydlig erosion
- Strand med växelvis erosion/ackumulation men i huvudsak i balans
- Strand med långsam erosion
- Strand med måttlig till betydande erosion
- Ej bedömd

Aktsamhetsområden - Strandnära

- ▨ Aktsamhetsområden - Strandnära
- ▨ Aktsamhetsområden - Strandnära

Aktsamhetsområden - Efterarbetad lutningsanalys

- Aktsamhetsområden - Efterbearbetad lutningsanalys
- Aktsamhetsområden - Efterarbetad lutningsanalys

Figur 50. Karta som visar erosionsförhållanden på stranden, förutsättningar för skred i finkornig jordart och efterarbetad lutningsanalys.

Ställningstaganden

- Risk för skred, ras och erosion ska beaktas i detaljplanearbete genom att geoteknisk undersökning och stabilitetsutredning görs där eventuella risker finns
- Nya byggnader får ej tillkomma inom 50 meter från platser med bekräftad ras och skredrisk
- Kommunen ska arbeta för att bevara, underhålla eller tillföra vegetation i slänter och raviner intill vattendrag för att undvika yterosion
- Fortsatt inventeringsarbete för att följa erosionen i kustområdet
- Geotekniska säkerhetsfrågor ska bedömas vid planering och genomförande av översvämningsskydd

Figur 51. Räddningstjänsten sätter upp översvämningsskydd under översvämningen 2020 (Laholms kommun).

Krisberedskap och civilt försvar

En välfungerande krisberedskap, civilt försvar och totalförsvar är viktigt för en säker och trygg kommun. Krisberedskap handlar om att förbereda sig och hantera olika typer av kriser och katastrofer. Civilt försvar fokuserar på att skydda befolkningen mot allvarliga hot, säkerställa viktiga samhällsfunktioner samt upprätthålla försörjning. Bortfall eller svår störning kan leda till en allvarlig kris. Totalförsvaret innefattar en bredare strategi för att

skydda landet från olika typer av hot; både militära och civila. Bredden i dessa frågor kräver ett samarbete mellan en rad olika aktörer.

Under en längre period har det funnits begränsad planering och förberedelse för civilt försvar på grund av förändringar i hotbilden och inriktningen för försvaret. Resurserna som tidigare skapats för civilförsvaret har blivit inaktuella och endast viss förmåga har upprätthållits inom skyddsrum, etermedia, elförsörjning och elektronisk kommunikation. Med en förändrad hotbild kommer nya behov att bygga upp det civila försvaret. Det krävs att kommunens verksamheter gemensamt planerar för höjd beredskap.

Kommunen ska i sin fysiska planering lokalisera bebyggelse inom mark- och vattenområden som är lämpliga för ändamålet och ta hänsyn till allmänna intressen och därmed till människors hälsa och säkerhet. En genomgång har gjorts av kommunens RSA (Risk- och sårbarhetsanalys) för att beakta och förebygga eventuella risker kopplade till den fysiska planeringen.

Transportsystemen är viktiga för kommunens beredskapscapacitet och motståndskraft. Ett transportsystem som övervägande stödjer sig på ett enda transportslag är sårbart för störningar. Det krävs därför ett varierat transportsystem som erbjuder alternativa vägar och alternativa metoder för människor att resa. Att möjliggöra flertalet transportslag och minska beroendet av enskilda alternativ ökar också flexibiliteten och tillgängligheten i transportsystemet, vilket kan leda till förbättrad livsmiljö för invånare. Det är viktigt att kommunen kan nyttja viktiga funktioner utanför kommunens gränser och då är framkomlighet och transportsträckor viktiga att underlätta och skydda.

Det är viktigt att strategisk infrastruktur, särskilt vägar, i öst-västlig riktning i kommunen underhålls för att kunna stärka försvaret i kristider. Transporter är en avgörande aspekt av både det civila och det militära försvaret och det finns viktiga målpunkter som behöver nyttja den specifika riktningen.

Som kommun med stor livsmedelproduktion är det av stor vikt att hela livsmedelskedjan fungerar. Oavsett läge i omvärlden. Då den är avhängd flera fungerande funktioner krävs samverkan. Ett effektivt samarbete mellan producenter, distributörer och myndigheter blir avgörande för att säkerställa tillgången på mat och upprätthålla försörjningskedjorna.

Det finns många olika typer av störningar som kan påverka samhället och människors hälsa och säkerhet; bränder, elavbrott, broar som kollapsar eller dammar som brister. Orsakerna kan vara många; tekniska fel, skadegörelse, naturolyckor eller terrorhandlingar. Ett förebyggande av dessa händelser och hot, och de allvarliga påfrestningar som de medför, ger oss en starkare kommun.

Kommunen behöver en robusthet för att minimera skador och kunna hantera krissituationer på bästa sätt. Genom att minska sårbarheter och öka robusthet kan vi skapa ett tryggt och säkert samhälle, oavsett läge (vardag, kriser och ytterst krig). Ansvar för beredskap delas mellan ett stort antal offentliga och privata aktörer som myndigheter, kommuner, regioner och företag. I översiktsplanen kan kommunen styra användningen av mark- och vattenområden för att på bästa sätt skapa ett mer robust samhälle.

Framtida klimatförändringar, nya förutsättningar och säkerhetsläget kommer att påverka den redan byggda miljön samt områden med detaljplanlagda byggrätter som med dagens kunskap inte längre bedöms som lämpliga. Översvämningskarteringar, bullerproblematik, nya skyddsavstånd från farligt-gods-leder och järnvägar är faktorer som gör att befintliga byggrätter på obebyggda tomter med dagens mått inte bedöms som säkra att bygga ut. Att bygga ut områden där vi har kunskap om eventuella hot som är svåra att hantera rent tekniskt bedöms som olämpligt. Kommunen behöver därför se över möjligheten att begränsa ny byggnation på dessa platser och upphäva delar av detaljplaner som tillåter olämplig byggnation.

Det finns många samhällsviktiga verksamheter/funktioner vars funktionalitet behöver upprätthållas oavsett läge. Det är viktigt att dessa lokaliseras till lämpliga platser i kommunen. Exempel på dessa funktioner är skolor, äldreboende, personer med funktionsstöd, polisverksamhet, livsmedel-, energi- och vattenförsörjning. Större uppsamlingsplatser behöver utredas. Översiktsplanens mark- och vattenanvändning har arbetats fram med hänsyn till dessa funktioner.

Både under höjd beredskap och vid fredstida kriser kan det bli nödvändigt att utrymma ett eller flera områden i landet. De som har tvingats utrymma kommer att behöva bo någon annanstans under en kortare eller längre period. Laholms kommun behöver planera för både hur en storskalig utrymning inom kommunens geografiska område skall genomföras samt för hur och var kommunen skall ordna inkvartering av en större grupp människor som inte kan lösa detta själva.

Då det finns sex vattenkraftverk i kommunen med tillhörande dammar är dammsäkerhet en viktig fråga. Dammhaveri kan orsaka stora skador både i anslutning till dammen och nedströms. Det finns framtagna konsekvensanalyser för eventuella dammbrott i och utanför kommunen. Det har vid framtagandet av översiktsplanen gjorts en genomgång av påverkan vid dammhaveri för att förebygga eventuella skador.

Laholms kommun ligger inom planeringszonen (100 km) för Ringhals kärnkraftverk. I planeringszonen finns planering för att allmänheten ska kunna utrymmas baserat på strålningsmätningar. I förberedelserna för planeringszonen ingår även att allmänheten ska stanna inomhus och planering för begränsad extrautdelning av jodtabletter.

Skyddsrum eller skyddade utrymmen är viktiga system för skydd för olika målgrupper/verksamheter. Ett skyddat utrymme ska ge ett visst skydd emot luftstöt vågor, splitter, byggnadsras samt joniserande strålning. Skyddade utrymmen ska ses som ett komplement till skyddsrum. Det finns ett stort antal skyddsrum i den befintliga bebyggelsen. Det är olika hotbildsanalyser som bestämt var i Sverige det ska finnas skyddsrum/skyddade utrymmen och det finns ingen ambition att bygga skyddsrum för hela Sveriges befolkning. Laholms kommunen har flest skyddsrum i Laholms stad. Utöver dessa finns ett fåtal lokaliserade i Lilla Tjärby, Knäred, Genevad och Våxtorp. Riksdagen har bestämt att skyddsrum ska bevaras och underhållas för att kunna användas för sitt ändamål; vid behov av fysiskt skydd i krig. Skyddsrum får endast avvecklas om det finns särskilda skäl. Skyddsrummen ska därför så långt möjligt bevaras och kapaciteten säkerställas. Det innebär

att i samband med rivningar ska dessa ersättas. Kommunen ställer sig positiv till en modernisering och utveckling av det befintliga beståndet samt kompletteringar med skyddade utrymmen.

Viktigt Meddelande till Allmänheten, VMA, är ett system för att varna människor om att något allvarligt har hänt som omedelbart hotar liv, hälsa, egendom eller miljö. I Laholms kommun finns system för utomhusvarning (Hesa Fredrik) i Lilla Tjärby och Laholm. Då Laholms stad är den ort i kommunen där flest nya bostäder ska lokaliseras kommer många nya invånare kunna nås av framtida varningar, vilket bedöms som positivt. Det finns ett behov att se över samtliga VMA-systemen och att dessa utvecklas i och med att befolkningen i kommunen växer eller att riskbilden förändras. Ett långsiktigt och strategiskt förhållningssätt tillsammans med nya metoder och tekniker som kan komplettera dagens VMA-system är viktigt för att öka säkerheten i kommunen.

MSB har i uppdrag av regeringen att införa, förvalta och utveckla radiokommunikationssystemet RAKEL för skydd och säkerhet. För att vindkraftverk eller andra höga installationer inte ska bli ett hinder för radiokommunikationssystemet bör placeringen av exempelvis vindkraftverk på landsbygden och höga byggnader i tätorter ske i samråd med MSB:s verksamhet för RAKEL och ledningssystem. Detta gäller konstruktioner högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

Försvarmaktens intressen är redovisade för under Riksintresse för och område av betydelse för totalförsvaret. Företräde ska ges till försvarsintresset om området eller del av området behövs för en anläggning för totalförsvaret.

Ställningstaganden

- *Behovet att upphäva detaljplaner eller delar av detaljplaner som inte längre är säkra att bygga ut ska utredas och en genomförandeplan ska tas fram*
- *Kommunen ska säkra jordbruksmark från exploatering för att trygga livsmedelsförsörjningen i kommunen*
- *Kommunen ska säkra lämpliga färdvägar till och från nya utvecklingsområden för att underlätta framkomlighet för räddningsfordon*
- *Bebyggelse och viktiga funktioner ska lokaliseras utanför översvänningshotade områden*
- *Vid rivning av skyddsrum ska dessa ersättas med nya för att bibehålla nuvarande skyddsrumskapacitet. Vi nyproduktion ska kommuninvånarnas behov av ytterligare skyddade utrymmen beaktas*
- *En översyn och utveckling av kommunens VMA-system behöver göras löpande*
- *Byggnation i kommunens regi ska utformas med ett beredskapsperspektiv*
- *Säkerhetshöjande åtgärder i offentlig miljö ska göras för att bygga bort risker och skapa trivsamma miljöer*

- *Försvarsmakten ska remitteras vid plan- och lovärenden inom område av betydelse för Försvarsmakten, samt vid ärenden som rör höga objekt tillsammans med MSB*

